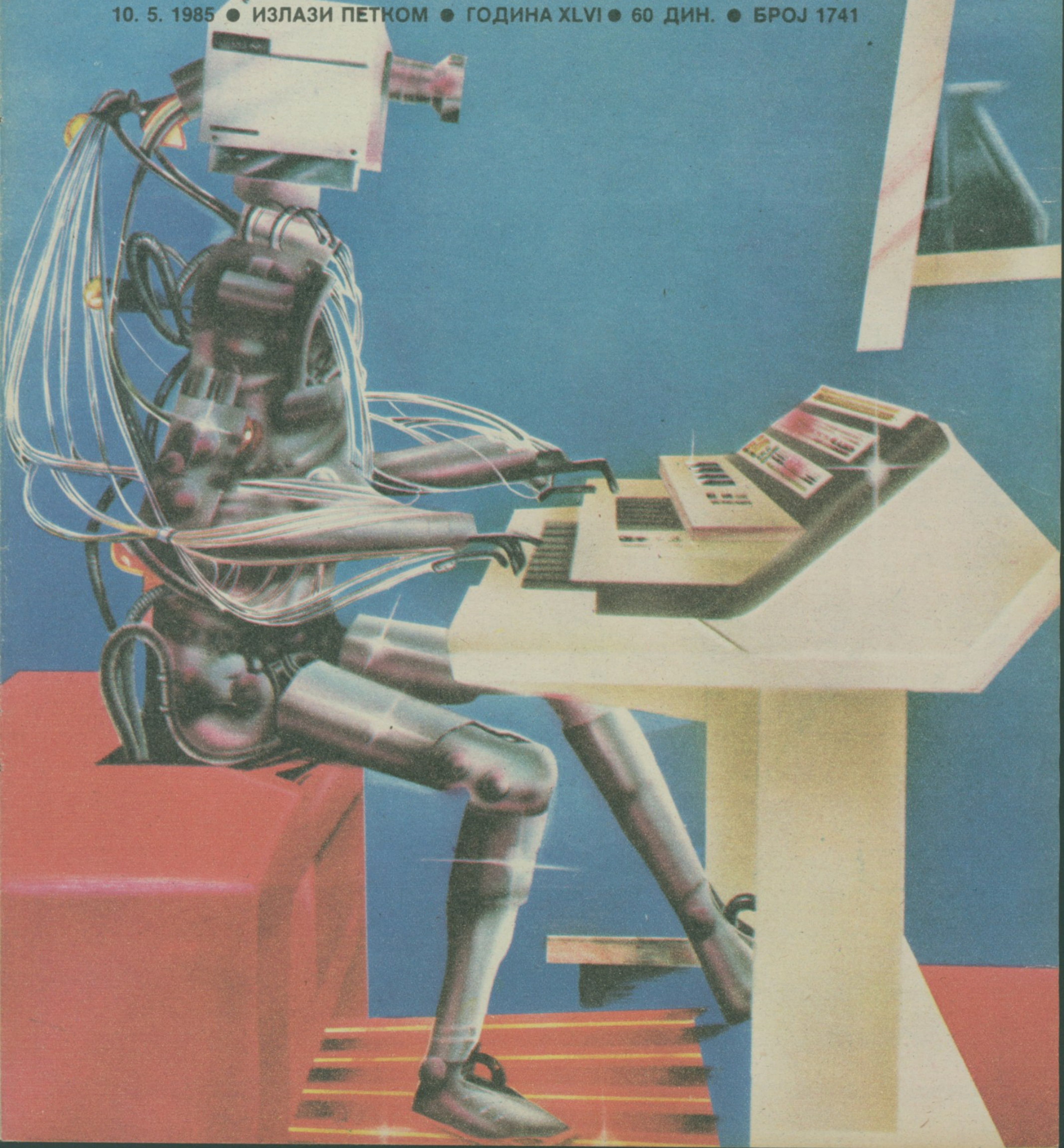

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

10. 5. 1985 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLVI • 60 ДИН. • БРОЈ 1741

Човек
који је изгубио
златни
рудник

ИСАК АЛДЕН ИЗ ВИЛОУ КРИКА (САД) 1880. ГОДИНЕ ОТКРИО ЈЕ РУДУ ЗА КОЈУ ЈЕ ПРВО ПОМИСЛИО ДА ЈЕ БАКАР, А КАСНИЈЕ ЈЕ УСТАНОВИО ДА СЕ РАДИ О ЗЛАТУ. АЛИ, У ЈЕДНОМ ШУМСКОМ ПОЖАРУ ИЗГОРЕЛА СУ СВА СТАБЛА ПО КОЈИМА СЕ АЛДЕН ОРИЈЕНТИСАО. ТРАГАО ЈЕ ЗА РУДНИКОМ ЈОШ 40 ГОДИНА, АЛИ НИЈЕ УСПЕО ДА ГА НАЂЕ.

КОЛУМБО

ЈЕ ТВРДИО ДА
ЗЕМЉА ИМА
ОБЛИК
КРУШКЕ.

СВЕТЛЕКИ КОЊАНИК

У СРЕД-
ЊЕМ
ВЕКУ
КОЊА-
НИЦИ
СУ
НОСИЛИ
ЗАПА-
ДЕНУ
СВЕТИЉ-
КУ ПРИ-
ЧВРШКЕ-
НУ ЗА
СЕДЛО.
ТАКО
СУ
НОКУ
ОСВЕ-
ТЉА-
ВАЛИ
ПУТ.

ПАТКА

КОЈА СЕДИ
ЈЕ ВАЈАРСКО
ДЕЛО ПРИРО-
ДЕ. НАЛАЗИ
СЕ У НАЦИО-
НАЛНОМ
ПАРКУ
ЧИРИКАУА
У АРИЗОНИ
(САД).

ЛОКОМОТИВА

КОЈУ ЈЕ ИЗГРАДИ-
ЛА ИСЛАНДСКА
ЖЕЛЕЗНИЦА
1836. ГОДИ-
НЕ ЈЕ ПРВА
КОЈА ЈЕ ИМА-
ЛА ПАРНУ
ПРИСТАВ-
КУ.

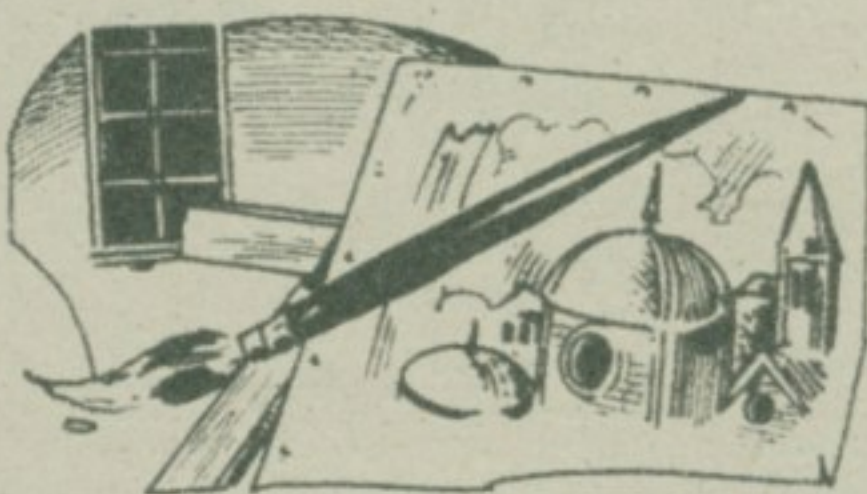
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

• • • међу птицама највише је отишло у висину (8230 м) јато од тридесет лабудова које је 1967. летело изнад Нових Хебрида.

• • • у Француској је недавно измишљен топломер који може да се употреби само једном. Од пластике је, ставља се у уста, а температуру мери тако што се подељак до кога је стигла боји у плаво. Очитава се после једног минута. Резултат мерења се не може избрисати.

• • • број напада модерних пирата на трговачке бродове нагло се смањило. Тако је на обалама западне Африке 1979. било 46 таквих случајева, а 1984. свега два.

• • • у току првог светског рата у Фиренци је образована мала, али значајна колонија југословенских сликара који ће касније, у међуратном периоду, играти значајну улогу у развоју наше ликовне уметности. Чинили су је сликари Мило Милуновић, Марино Тартаља, Јеролим Мише и други.

• • • тридесетједногодишња Италијанка Рената Роси постала је прва жена алпинистички водич.

• • • у круни патуљастог столетног бора (власништво једног Француза), прошлог лета свио је пар дроздова своје гнездо из кога су ускоро полетели и младунци. Висина дрвета је свега пола метра и то је први случај у Европи да су птице населиле неко бонсаи дрвце

• • • да је „Пике“ маскота Светског првенства у фудбалу које ће се 1986. године одржати у Мексику. То је заправо једна љута зелена папричица која ће, надајмо се, донети срећу и нашој репрезентацији.

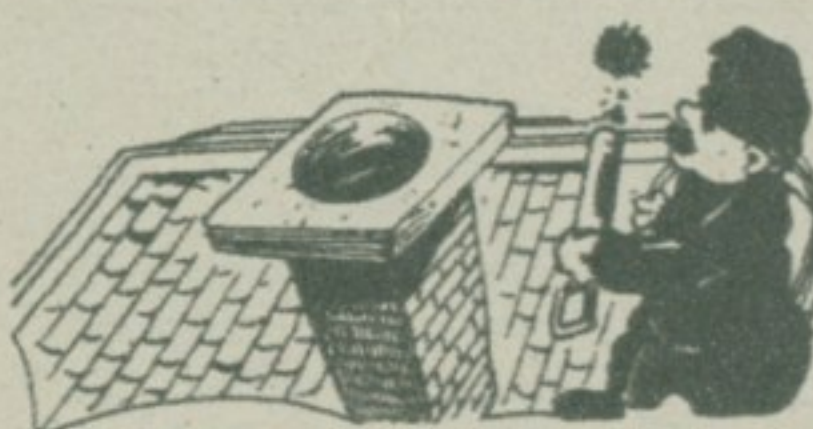
• • • амерички биохемичари утврдили су да у загађеној води рибе почињу да кашљу и кијају, потпуно исто као људи у загушљивој просторији. Треба само

спустити у воду осетљиве микрофоне – предлажу они – и сазнати на најједноставнији и најјевтинији начин степен загађености воде.

• • • Швајцарци су се озбиљно забринули за судбину свог чувеног сира ементалера. Из године у годину број његових рупа се смањује. То долази од претеране чистоће која уништава бактерије. Оне, заправо, током врења стварају шупљине у сиру.

• • • млади ојачари из источнонемачког града Верлауа почели су уместо класичног прибора (жице с тековима и обичних четки) да користе електроуређај који се спушта у димњак и скида чађ.

ا	ا	—	—
ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ
د	د	—	—
ذ	ذ	—	—
ر	ر	—	—
ز	ز	—	—
س	س	س	س
ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض
ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل
م	م	م	م
ن	ن	ن	ن
ه	ه	ه	ه
و	و	—	—
ي	ي	ي	ي

Није једноставно: приме-ри арапских слова и њиховог различитог облика према месту које заузимају у речи. Слева надесно: слово кад стоји само, на крају речи, у средини и на почетку.

У арапским земљама данас компјутере могу да користе само они који знају енглески или неки други језик који употребљава латиницу, евентуално ћирилично писмо. Јер, до меморије рачунара не може се прићи арапским текстом. То, разуме се, увелико успорава ширење компјутерске технике у земљама где се говори арапски, а њих није мало: Мароко, Тунис, Алжир, Либија, Египат, Сирија, Саудијска Арабија, Јемен, Либан, Јордан, Ирак, Кувајт, Оман, Катар, Судан, Чад... Али, ту није крај јер се арапским писмом не служе само Арапи већ се оно, преко ислама, раширило на персијски, хиндустански, турски језик. Светски произвођачи рачунара, наравно, нису остали равнодушни према овом слободном тржишту, поготову

НЕУМОРНИ СИЛИКОНСКИ ЧИПОВИ

РАЧУНАР УЧИ АРАПСКИ

ЕЛЕКТРОНИЧАРИ ИСТОКА И ЗАПАДА УТРКУЈУ СЕ КО ЋЕ ПРЕ И КО ЋЕ БОЉЕ ПРЕТВОРИТИ „КЛАСИЧАН“ РАЧУНАР С ЕНГЛЕСКИМ КОМАНДАМА НА ТАКАВ КОЈИ БИ СВЕ ОПЕРАЦИЈЕ ИЗВОДИО НА АРАПСКОМ. ДОКЛЕ СЕ СТИГЛО У СТВАРАЊУ ОВОГ „МОСТА“?

што се ради о земљама, највећим извозницима нафте. Отуд је разумљиво што се непрекидно ради на томе да се што боље преудесе „обични“ компјутери тако да уместо енглеских команди све операције изводе на арапском. Како створити што једноставнији и савршенији „мост“ између латиничних и арапских знакова?

Свако слово – четири варијанте

Арапски алфавет састоји се од 28 слова, али већина од њих има по четири облика. Једно исто слово мења облик у зависности од тога да ли се налази на почетку, у средини или на крају речи. Посебан облик имају слова кад стоје сама за себе. Али, ту није крај сложености овог писма: нека слова врло су слична по изгледу па им се, да би се разликовали, додају изнад или испод тачкице – по њиховом броју зна се како слово треба изговорити. На крају, изглед слова донекле зависи и од садржине текста!

Од укупно 28 слова три означавају дуге самогласнике којих је иначе у арапском много мање од сугласника. Кратки вокали и неки наставци означавају се помоћним знацима који су обавезни у уџбеницима, речницима, верским текстовима где не сме бити двосмислености или грешака, док се у свакодневној употреби они све чешће изостављају.

По изгледу арапско писмо је развучено, слова су по правилу доле спојена водоравном линијом, али она може бити и лучног облика. Пише се, као што знате, слева надесно.

Мађарско решење

Овакво писмо штампач у „класичном“ рачунару не може да савлада. Године 1981. стручњаци са Универзитета у Луисвилу,

САД, објавили су да су успели да конструишу такав уређај који може да пише 28 арапских слова у четири варијанте, бирајући, већ према месту у речи, слово одговарајућег облика, а недавно се у светској штампи могло прочитати да су неки истраживачки центри западне Европе и Марока направили корак напред у том правцу.

Своје решење сада су понудили и електроничари с Будимпештанског техничког факултета, у сарадњи с лингвистима. (Мађари су, иначе, познати у свету не по компјутерима већ по својим квалитетним програмима.) Суштина њиховог метода, који је првенствено намењен малим рачунарима, састоји се у следећем: слова арапског текста убаце се као посебан програм у генератор (чип који програмира слику на екрану), а изводи их уређај за цртање везан за компјутер који се обично користи за израду графика и разних цртежа (плотер). Ако рачунар ради по

У компјутерском систему слова се обично упрошћавају, остављају се од њих само најкарактеристичније црте. Тако су поступили и мађарски електроничари састављајући програм за „арапски компјутер“. Арапска слова и цифре саставили су само од карактеристичних одсецака који су носиоци значења, а од помоћних знакова задржана је само заплата испод јер њено одсуство најчешће изазива нејасноће. Свако слово, сваки писани знак има свој цифарски код. При том се гледало да кодиране цифре арапских слова одговарају већ усвојеним кодовима латиничних слова која се слично изговарају. Сва писмена шифрована су у десетак битова, односно комбинације децималног бројчаног система, у распону од 0 до 255 и тај програм управља покретима штампача, обезбеђује излаз на арапском, односно да се на папиру појави одговор, листинг, на арапском.

Програм за мали рачунар: арапска слова убаце се у генератор, а штампа их механизам за цртање који се обично користи за израду графика и разних цртежа.

систему писаће машине, то јест човек укуцава, уноси текст, онда се енглеска тастатура замаскира, преко ње се пресвуче плоча с отворима у које су уместо латиничних убачена арапска слова. (Слично је рађено и кад је компјутер учио ћирилицу: уместо знакова које ми не користимо убачена су слова ч, ђ, ђ, ц...)

Превођење и цртање

Како компјутер успева да изабере баш онај облик који је потребан кад се зна да свако арапско слово има четири форме у зависности од места које заузима у речи? Пре но што ступи у дејство штампач рачунар изврши анализу добијене кодиране цифре и сваку команду упоређује

са пет претходних и пет следећих. На основу ове анализе, рачунар доноси одлуку о избору облика слова. Због тога штампач увек мало касни, али је то при писању текста у континуитету у ствари неприметно.

Уређај за писање, боље рећи цртање, за свако слово потребне су 2-3 секунде.

Помоћу описаног механизма могу се на арапском језику давати техничке информације и инструкције за постројења која се постављају арапским земљама, упутства о њиховој употреби, он може штампати текстове свих врста... Исти уређај може да се користи и за слање порука телексом. У том случају, кад се порука шаље треба само имати плочицу с отворима у којима су уцртана арапска слова, а кад се прима порука треба обезбедити да кодиране цифре остану записане у меморију. После тога штампач везан за компјутер „мађарским“ методом лако претвара предати текст на арапски.

Уређај који је више „преводац“ него прави компјутер с програмским функцијама, две-три секунде за једно слово, можда ће се неком све то учинити скромно и споро кад се зна да просечни штампач исцрта и по 600 линија у минуту. Па ипак, није тако. Ни кад су пре петнаестак година компјутери почели да „уче“ јапански нису као сада имали тастатуру са 1200 знакова (идеограма) плус дирке са стране за све могуће комбинације какве данас серијски производи њихова чувена фирма Фуџића. Тако је и са арапским кукама и квакама за које се још траже најбоља техничка и графичка решења.

Компјутери тек освајају овај важан део света.

В. М. С.

ДОМАЋИ ЗАКОН ПРОТИВ ТУЊИХ РЕЧИ

Још од 1975. године постоји закон за заштиту француског језика од уплива енглеских речи. За овакве језичке грехе, односно за коришћење енглеских речи тамо где им није место и где би требало да стоји француска реч, предвиђена је казна од око милион и по старих динара. На основу овог закона, прошле го-

КУМ ПРЕКО НОВИНА

Брачни пар Антуци из Сан Хосеа у Калифорнији унапред није могао да се

сложи око имена свог будућег трећег детета. Када се септембра прошле године родила мушка беба, планула је бучна свађа. Отац је захтевао да се зове Доминик, мајка је наваљивала да буде Кристофер или Скот.

Најзад, да се не би развели, пронашли су соломонско решење: понудили су преко новина награду од сто долара ономе ко предложи идеално име.

Предлози пљуште, родитељи још нису задовољни, а беба расте. ■

МАЈМУНИ И ЖАНДАРИ

Сви мајмуни у држави Сингапур одсад морају имати свој пасош: с фотографијом, отисцима прстију, регистарским бројем и адресом (власника). Мере су, објашњавају, уведене из следећих разлога: мајмуни су постали тражени на међународном тржишту, учестале су крађе, цвета црна берза. Сада, међутим, ни један мајмун више не може да напусти Сингапур а да пре тога власник не покаже његове уредне исправе.

Док људи стоје послушно и чекају, мајмуни не хају за ред и закон, још мање за његове представнике. Један покушава да

украде капу полицајцу, други да му откине које „златно“ дугме, трећи би да му се завуче у џеп, а четврти који није успео ништа друго, кривели се чувару закона.

Шта могу полицајци него да ћуте и трпе мајмунлуке. Јер, несташни путници имају исправне пасоше. ■

КАКО ОПСЕНИТИ ПРОСТОТУ

Да су дошла тешка времена сведочи и следећи оглас у нирнбершком листу.

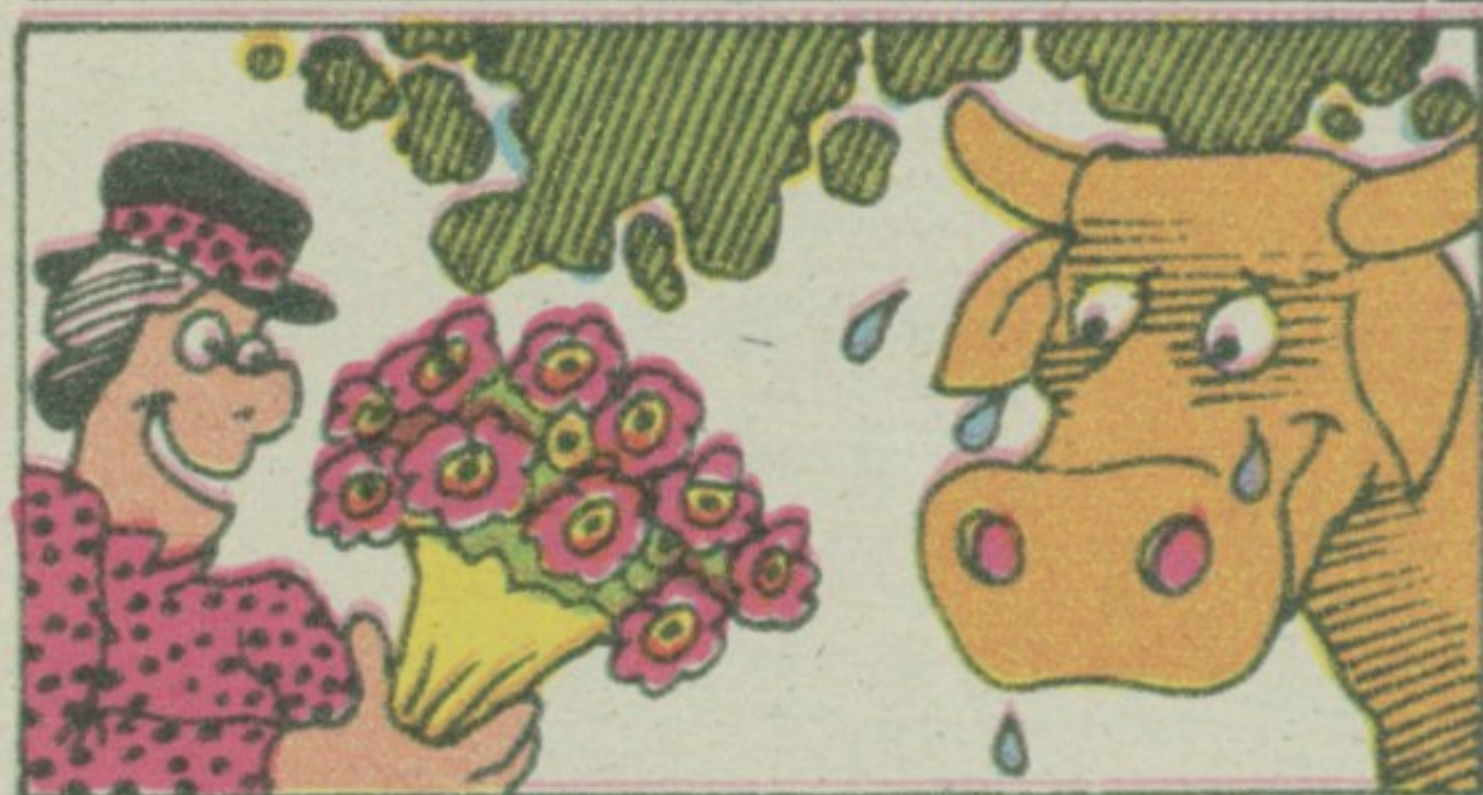
„Два млада, успешна и академски образована Немца радо ће у свечаним приликама код вас ручати или вечерати. Све по договору; по жељи шаћемо и листу најомиљенијих јела...“ ■

ПЕРСИЈСКИ МАЧОР НА ПЕРСИЈСКИМ ТЕПИСИМА

Десетогодишњи персијски маћор Чен поносно се шетка персијским теписима куће са осам соба. Има на располагању читава два спрата и поткровље (које није претворио у атеље). Не смета му што је сам све док му из друштва за заштиту животиња уредно доносе храну и пуштају га да се прошетра по башти.

Када је власница куће Телма Феника умрла, у априлу 1979. године, тестаментом је беспоговорно све оставила „љубљеном Чену, једином створу који ме је разумео“. ■

НЕЖНО И С КРАВАМА

Група ветеринара из Велике Британије закључила је да су краве веома осетљиве на лепу реч. Уколико им човек који их храни и обилази их не поклања довољно пажње, никад са њима не разговара, не помилује их с времена на време, даваће мање млека. Зато краве с пажљивим чуварима имају пуно виме.

Краве једноставно не подносе нервозне особе или оне које на њих вичу. Дају млеко и све од себе кад им се каже лепа реч. ■

КРАЂУ ПРИЗНАЈЕМ, ГОДИНУ НЕ

Крадљивац кола из Западног Берлина одбио је да на суду призна наводе

оптужнице све док није исправљена грешка која се властима поткрала. Тек када је година производње украденог „мерцедеса“ од 1979. преправљена на 1983. годину признао је кривицу. „У животу не бих украо кола старија од пет година“, објаснио је уваженом суду. Част је част, па макар била и лоповска. ■

ДАШ ДОЛАР ДОБИЈЕШ СТО

Недавно је америчка певачица Шер (из некада популарног дуета Сони и Шер) организовала добротворну приредбу. У гаражи своје куће изнела је ствари на продају. Продавало се ту свашта, од хаљина до књига. Једну књигу купио је неки њен пријатељ за један долар. Када је отворио да је прелиста, између две странице наишао је на новчаницу од сто долара! ■

ТАЈ СМЕШНИ СВЕТ

Из америчког часописа „Тај смешни свет“ изабрали смо неколико занимљивих прилога.

Плашимо се да ће љубавна прича о будућности овако изгледати: Младић среће девојку. Младић губи девојку. Младић себи прави нову девојку.

Испред куће у околини Лондона на травњаку стоји следећи натпис: Чувај се – власника.

У лекарској ординацији написано је на видном месту: Не говорите ми шта ја мислим, дозволите да ја то сам кажем! ■

РАЈХ ПРОТИВ СРЕЗА

Око тридесет бораца Љубишке чете одмарало се на узвишењу, које је од пута делио стрм одсек висок неколико метара. Пут је водио од Горњег Милановца према Чачку. Са места где су били борци су као на длану имали и кривину пута и његов продужетак низ падину. И поред тога, командант чете Миленко Никшић био је опрезан. Рат је, никад се не зна.

– Дмитре, узми четири човека и на косу! Осматрајте и јавите ако нешто приметите! Немци често пролазе овуда!... – обратио се борцу Николићу, а затим потражио свог заменика Крупеза који је увелико дремао на топлој септембарској сунцу и рекао му:

– Славко, одох ја у село Милићевац да се обријем, ти преузми команду.

Дмитар Николић одмах је крупним корацима кренуо уз косу. За њим, у стопу, четири борца. Учинило им се да је виноград, удаљен око педесетак метара од бивака, најбоља осматрачница. Од знатижељних погледа скривали су их чокоти. Сели су на земљу и притајили се.

Авион а за њим камион

Било је подне 5. септембра 1941. године. Владао је неки чудан, нимало пријатан мир. Чинило се да у Милићевцима, петнаестак километара од Чачка, нема ни живе душе. Ништа необично, време је јесењих радова, мислио је Дмитар. Откако су Немци, 17. априла 1941, ушли у Чачак, није могао друкчије, одмах је приступио Љубишкој чети. Тада је готово свако село у крају имало статус општине, док је Љубић, на пример, био средиште среза. Разуме се, у то време чета је ратовала највише на његовој територији, а овог спарног 4. септембра нашла се на периферији села Милићеваца. Мада их је пут водио даље, одмор је био неопходан. Одсек звани Прокон са шумом у залеђу био је добро место за предах.

Дмитар је пажљиво осматрао. Свуда савршен мир; изгледало је да су и људи и животиње напустили крај.

– Колико остајемо овде? – чуо је да један борац пита другог.

– Откуд знам! – одвратио је овај.

Заустио је да каже још нешто, али је нагло заћутао. Наћулио је уши. Однекуд је допирао звук авионског мотора. Све јачи. Дмитар је скочио на ноге и довикнуо партизанима на одсеку да се склоне у шуму. Авион се појавио иза брда и – одлетео према Чачку. Борци у винограду су одахнули. Закратко: није прошло ни пет минута, а тишину је пресекло ново брујање, овог пута чуо се мотор аутомобила.

Осматрачи су пажљиво посматрали завој пута на врху косе. Брујање је постало све јаче. Убрзо се појавио немачки камион. Поред возача седели су

**ФАШИСТИЧКА
НЕМАЧКА
ПРОШИРИВАЛА ЈЕ
ГРАНИЦЕ
ОКУПАЦИЈОМ
НИЗА ЗЕМАЉА.
ГОТОВО НИЈЕДНОЈ
ОД ЊИХ
ЗВАНИЧНО НИЈЕ
ОБЈАВИЛА РАТ.
НЕКОЛИЦИНИ
СЕЛА У ОКОЛИНИ
ЧАЧКА ЈЕСТЕ**

Ипак, био је само тај и у њему укупно девет Немаца. Крупез се окренуо према својим људима.

– Нападамо! Заузмите бусију! – рекао је кратко – Стране, ти имаш пушкo-митраљез... Изненађење је најважније. Распали што можеш жешће!

Камион се нашао у унакрсној ватри. Возач је притиснуо кочницу и то је било последње што је учинио у животу: метак га је приковао за седиште. Боље није прошао ни под-офицер поред њега. Партизанима је, међутим, највећа опасност претила од митраљесца на крову кабине. На срећу, он је стигао да испали само један рафал – погодио га је Страинов метак и он се пресамитио и скљокао на пут.

јасно да у овој борби, немају много изгледа. Један је побегао преко ливада док су зрна фијукала око њега. Имао је среће, ниједно га није погодило. Његовим примером кренули су и други. Били су лошије среће: већ после неколико метара падали су покошени рафалима Љубишке чете.

Одлука немачке команде

Страин Лапчевић се сјурио у близину пута, наместио пушкoмитраљез на ограду од врљика и наставио да решета камион и простор око точкова. Помоћник Цуле није се одмицао од њега. Грмело је на све стране све док акцију бомбом није докрајчио Славко Крупез.

У то време командант чете Миленко Никшић бријао се код сеоског брице. Чим је чуо пушњаву, скочио је и, насапуњан, појурио на Прокон. Кад је стигао, све је већ било готово.

Немачка крајскоманда у Чачку већ следећег дана упутила је на лице места две чете. Сељани из Милићеваца унапред су знали шта их чека и сви су се на време склонили. Немци су покупили мртве и у немоћном бесу поубијали стоку на оближњој ливади, запалили четири куће, а дан касније из авиона изручили бомбе на село.

Међутим, одмазда се на томе није завршила. Следила је права правца објава рата немачке оружане силе селима Љубишког среза! Наиме, већ 10. септембра крајскоманда је среском начелству доставила акт следеће садржине:

„Од данас па до даље наредбе цео срез Љубишки у односу према окупаторским властима налази се у изнимном – опсадном стању, а општине: љубишка, милићевачка, прељинска и миоковачка су у ратном стању”.

Био је то случај без прецедана. Јер, Трећи рајх је ширио границе најчешће без претходне званичне објаве рата. На тај начин прегажене су многе европске земље. Љубишким селима рат је објављен на најзваничнији начин! Као правој великој држави.

М. Т.

подофицер и један цивил, а на клупама у отвореном камиону војници. Дмитар их је пребројао и закључио да би могли да нападну. Највише га је бринуо Немац с тешким митраљезом на крову кабине.

Придигао се и упозорио другове да буду опрезни док им не да знак.

Сви су залегли на земљу, с прстом на обарачу. Морају бити опрезни јер за камионом можда наилази читава колона.

Запрепашћени Немци потражили су спас на поду возила, а затим почели да пузе, и, навратна-нос, искачу напоље. Очајнички су прихватили борбу, заклоњени иза великих точкова. Било им је

БРОДОВИ ЗА ДНО

Из једног залива у Шкотској искрала се 1. децембра 1942. године у 9 сати ујутро подморница „Туна“ и заплвила водама Северног мора. Читавог дана пловила је по површини у пратњи једног разарача. Предвече је мајор Хаслер прикупио своје људе.

— Нећу вам више крити циљ нашег напада — рекао је док су се на лицима командоса огледали напетост и ишчекивање. — Идем у француску луку Бордо где ћемо дићи у ваздух 6 немачких теретних бродова.

У мртвој тишини људи су с неверицом зурили у Хенрија Хаслера. Зар право у осине гнездо? Тешко је стићи а камоли вратити се.

У подне 7. децембра обистинио се страх заповедника подморнице: док је претходне ноћи пловила површином узбуљаног океана, открили су је немачки радар. Непријатељски патролни чамци претраживали су сада море стопу по стопу, али је „Туна“ неком лудом срећом избегла све замке и приближила се циљу. Тога дана предвече море се смирило и постало глатко као огледало. Око 21 час низ труп подморнице нечујно је склизнуло 5 чамца и упутило се према обали Француске удаљеној око 15 километара.

У сваком чамцу била су по два човека а под њиховим ногама 12 специјалних магнетских мина, аутомат „стен“ с пригушивачем, бусода, маскирна мрежа, опрема за подводно роњење с боцама кисеоника, оброци, хране, исплац за избацивање воде и резервно весло. Сваки човек имао је код себе револвер „колт“, велики ловачки нож, ручну бомбу и малу пиштаљку звука сличног галебовом крику. Лица су им била награвљена а на себи су имали дебеле топле џемпере и сивозеленомрке ветровке. Ноћ је била без месечине.

Осветљени докови

На самом ушћу реке Жиронде у Атлантиски океан командосе је захватила плица. У огромном таласу који се изненада подигао нестало је један чамец носећи на дну двојицу командоса. У праскозорје

следећег дана у бесним вртлозима таласа ишчекао је и други чамец. После две ноћи напорног веслања, када се група од три преостала чамца раштркала дуж реке како би се што неприметније провукла до луке, дубоко у копну, у унакрсној митраљеској ватри са немачких патролних чамца настрадао је још један чамец. После многих невоља и мука, веслајући само ноћу а дању се скривајући, преостала два чамца, „Кетфиш“ и „Крејфиш“, стигла су у поноћ 11. децембра пред саму луку. Надомак циља један је

лошћу као да за Немце рат не постоји. Уз гатове љуљушкало се шест теретних бродова у које су Немци укривали тајни товар.

„Мајор је био веома оперзан човек“, причао је касније Спаркс, „тако да нам је требало читавих пола сата да се приближимо бродовима. Морали смо да пређемо преко једног осветљеног дела реке. Имали смо среће и нико нас није приметио. Затим смо се нашли у сенци великих теретњака. Нисмо одмах кренули на посао јер је мајор хтео да најпре мало извиди ситу-

ге стране мирно постављају мине с намером да га дигну у ваздух. Мајор се, затим, попео у чамец и тихо су одвеслали до следећа два теретњака који су лежали боковима један уз други. Ту је мајор поново склизнуо у воду а Спаркс му је додао две мине.

„Био је под водом 3 или 4 минута“, сећао се Спаркс касније, „и ја почех помало да се бринем за њега кад се догодило оно од чега смо толико стрепели. Сноп светлости батеријске лампе севнуо је у мраку, склизнуо низ корито брода и зауставио се тач-

обасјавала воду па онда нестала. После извесног времена стражар се изгубио у правцу крме. Одмах затим мајор Хаслер је изронио на површину и затражио још једну мину. Он је испод воде видео светлост и због тога није хтео раније да изрони“.

Одлетели су у ваздух

Хаслер и Спаркс поставили су затим мине под трећи брод. За то време ништа их није узнемирило. Али, после четвртог брода морали су да беже како би се, док још траје ноћ, докопали обале и сигурности. За два преостала брода нису имали времена. Када је Хаслер окитио и четврти брод минама, Спаркс га је извукао из воде у чамец не водећи много рачуна да ли ће негде ударити главом а онда су као луди почели да веслају. Хаслер је у усти-ма још држао црево којим је удисао кисеоник. Очекивали су да сваког тренутка читаву луку осветле рефлектори, да за њима појуре патролни чамци, да митраљеи заштекну, али се, срећом, од свега тога ништа није догодило. Веслали су тако још читав километар а онда су истовремено испустили весла и полегли по чамцу тешко дахнувши јер их је снага сасвим издала.

Убрзо затим дочекали су се обале. Када су се, после 6 часова ужурбаног хода, нашли на некој блатњавој покошеној ливади тридесетак километара даље, кроз хладно сиво јутро одјекнуло је неколико експлозија. Сви минирани немачки теретњаци одлетели су истовремено у ваздух.

У француском градићу Руфек, 80 километара од Бордоа, Хаслер и Спаркс ступили су у везу с члановима француског Покрета отпора који су их после пет месеци скривања тајним каналима пребацили у Гибралтар. Хаслер је по повратку у Енглеску одликован орденом, а Спаркс медаљом за изванредне ратне заслуге. Тек у Енглеској сазнали су да су се у утробама теретних бродова налазили радарски уређаји намењени немачким савезницима Јапанцима.

М.Б.

**СВЕТЛОСТ
БАТЕРИЈСКЕ
ЛАМПЕ
ЗАУСТАВИЛА
СЕ
НА
ДВОЈИЦИ
КОМАНДОСА
КОЈИ
СУ
ТОГ
ТРЕНУТКА
НЕМАЧКЕ
ТЕРЕТЊАКЕ
КИТИЛИ
МИНАМА**

потонуо и два његова командоса морала су да изиђу на обалу. Неколико часова касније пали су Немцима у руке.

Остао је само један чамец и у њему командант операције Хаслер и поручник Спаркс. Њутали су док су навлачили гумена одела за роњење и у мине с магнетским држачем стављали упаљаче. Биле су то веома једноставне мине, четвртас-тог облика, велике око 20 сантиметара. С доње стране имале су два магнетна помоћу којих су се чврсто хватале уз корито сваког брода. Докови окупираниг Бордоа били су осветљени пуном свет-

ацију. Кад се уверио да је све у реду, нечујно је склизнуо низ бок чамца, заронио на око четири метра од прамца и приљубио мину за дно првог брода. Другу је поставио испод самих машинских постројења а трећу испод крме. Још раније смо се договорили да на сваки брод поставимо по три мине како бисмо били сасвим сигурни да ће отићи на дно“.

Тако су Хаслер и Спаркс минирали први брод и не помишљајући на опасност у којој се налазе. Чак им је било смешно што се Немци толико зноје укривајући драгоцене то-вар у брод док они с дру-

но на мени. Скупчао сам се што сам више могао. Горе на палуби стајао је немачки стражар. Крајичком ока посматрао сам ивицу чамца не бих ли приметио да ли га струја носи под прамчани део брода. И стварно, струја га је лагано носила. Још само три метра и прамец ће ме сакрити. Ту стражар више не би могао да ме погоди. Не знам тачно колико је трајала неизвесност, али сам био свестан да ме струја носи. Светлост лампе почивала је читаву вечност на мени у чамцу. Најзад ме је струја одвукла под окриље прамца. Светлост је још неколико тренутака

НАРЕДНИК СИЊАЈЕВ ДОШАО ДО БЕРЛИНА

Већ првог дана рата био сам у канцеларији за регрутацију. Желео сам у ратну морнарицу, али су ме послали у школу за артиљерце. Тамо ћу бити потребнији, рекли су. И тако сам постао артиљеријски извиђач. Међутим, нису ми дали да идем на фронт, морао сам да будем инструктор у школи. Колико сам само молби упутио начелнику штаба да ме пошаље на фронт. Нису ме пуштали.

Једног дана вероватно сам им досадио. Једноставно сам добио наређење да спремим ствари и правац Белорусија. А тамо блато, комарци, читаво време до колена у води. Дужност артиљеријског извиђача је да тихо лежи и посматра противника. Сатима, често и данима не скидаш доглед с очију, пазиш да ти не промакне нека извиђача с друге стране. Понекад их изда одсјај сунца с неког металног предмета. Онда оловку у руке и све лепо нацрташ, дрво, брежуљак, мочвару. Ти си очи артиљерије, по твом цртежу пуцаће топови.

Твоје место је истурено, испред носа непријатеља, пред његовим очима, а службу обављаш на стомаку. Не стојиш – лежиш, не ходаш – пузиш. И зато бих могао да кажем да наредник Сињајев до Берлина није толико ишао колико је пузао. По пољима, мочварама, шумама. А јесења киша не стаје, вода одозго али и одозго.

Дуел

Тако сам на путу према Берлину препузао Белорусију. Не могу, ни приближно, да одредим колико сам подерао блуза, шаторских крила, маскирних одела. До Варшаве сам стигао углавном камионом, мада не брже него да сам пузао, па могу да кажем да сам до Берлина дошао и на точковима. И увек сам међу првима ишао јер је наша тешка артиљерија крчила путеве осталим јединицама.

Један дан под Варшавом тешко ћу заборавити. У мом воду све сами децаши, најстарији седамнаест година, неискусни. Ја најстарији, и по узрасту и по звању. А гранате свуда, земља преорана, ни

педаљ није остао нетакнут. Пошаљем их да се одморе, ја ћу сам, од рова до рова, по брисаном простору, из једне јаме од гранате до друге. И читаво време око мене, мало-мало, па фијукне метак. Чудим се, добро сам маскиран, стално пузим. То мора да ме је неки снајпериста спазио и решим да проверим: сакријем се иза бусена и дигнем капу. Следећег тренутка је није

зим и мислим колико треба рада да град поново буде што је био, што су људи вековима градили. Можда ми је тог тренутка синнула мисао да будем градитељ?!

После Варшаве је ваљало ослободити Хелм а пре тога прећи неку речницу, не сећам јој се имена. Артиљеријски извиђачи први, разуме се. На обали смо нашли рибарски чамца препун рупа које смо

а ја изиђем и на панталонама осетим крв. Рањен сам. Срећа јер су сви, сем мене и шофера, страдали.

Сада нисам ишао према Берлину, упутили су ме у болницу. Мучим се, не могу да заспим. Не од болова, лако је с њима, криво ми што моји иду на Берлин, а ја, беспомоћан, лежим у кревету. Нећу их никад стићи, без мене ће ући у Берлин. И онда ми се осмехнула срећа: рање-

мех приме. Ето, и на штакама сам ишао према Берлину.

Стигнем до своје јединице, обрадују ми се, али сам морао у четну амбуланту. Они ратују, а ја лежим, одмарам се. Хоћу себе да поједем, Берлин пада, моји у првим редовима, а ја, четири године идем према Берлину, сада се излејавам. На крају ме пуне из амбуланте, досадио им. И шетам улицама Берлина, града који сам сањао и, ево, досађао. Али ме, поред поноса, нагриза и мучнина: несрећни старци, измучене жене, гладна деца. Неки други Немци, толико различити од оних с којима сам се дотад сретао.

Топови су утихнули. Чује се наша победничка песма, која, с времена на време, нарушава готово гробну тишину. Хоћам Берлином другог маја. Рано јутро. Гарж и дим. Рајхстаг се пуши. Ућем, унутра мермер, свечане степенице, скулптуре и нигде никог. Тишина. Од једном чујем кораке: према мени иде неки Хитлеров генерал – озбиљна лица, проседе косе. Видео ме и стао мирно, руку према шапки. Поздрав. Гледам га и ја, наредник, дам му вољно. Нек' иде, други су задужени за ове...

Стојим у Рајхстагу. Сећам се оних из мог вода – петнаестогодишњака већином – којих више нема. Баши су били, а како су само ратовали. Одавде, из Рајхстага, стигао их је метак. Ови мермерни зидови, скулптуре, слушали су годинама наредбе које су убиле милионе људи широм света. Сада на тим истим зидовима војници и официри исписују поруке. Неко оловком, неко кредом. У славу победе над фашизмом.

Нећу ни ја да изостанем. У углу, на зиду, напишем: „Наредник Сињајев из Саратовa стигао до Берлина“. После то исто на платну. Узму то неки другови и тај натпис се данас налази у Централном музеју совјетске армије у Москви. Кажу ми да нико не прође а да не види то. И ја сад чешће долазим, пензионер сам грађевине, доста тога сам изградио у Москви, и не само њој.

П. М.

Илустровао Ненад Мирковић

ПУЗАО САМ, ВОЗИО СЕ, ПЛИВАО, ХОДАО НА ШТАКАМА, АЛИ САМ СЕ ЗАРЕКАО ДА ЋУ СТИЋИ ДО РАЈХСТАГА

било, метак је одбацио десетак метара даље.

И почео је неравноправан дуел: он са снајпером, ја голорук, само доглед и оловка. Меци фијучу, ни да макнем. Онда он промени положај да би ме коначно скинуо с врата, али и ја се преместим. Тако сам тог поподнева до мрака препузао око триста метара. Више ми ништа није могао. Стигао сам до својих и артиљерија је загрмела. Не верујем да је „мој“ снајпериста имао икакве шансе да се извуче...

Варшава је пред нама, али је не видиш. Само дим, ватра, гар и рушевине, крај им не видиш. Пу-

запушили сеном. Неколико нас ухватило се за ивице и пливало држећи се за ивице чамца. Тако је наредник Сињајев до Берлина и пливао. И не само тада.

Вољно, генерале!

Пред нама је била Одра. Пролеће већ стигло, дан прозрачан и тих. Ми извиђачи стигли до моста на „доу“. И таман кренули преко реке кад смо чули брујање мотора а онда сенке. Немачки „месершмити“ у бришућем лету. Експлозија и испред и иза нас, бомба за бомбом. Успаничили се ми, јуримо тамо-амо по мосту. Стигнемо до јарка, авиони оду

нике из болнице пребацују у Русију. Зовнем сестру и, на уво, кажем јој да ме не носе до камиона. Сам ћу, имам штаке. Смешка се, видим да ми баш не верује, али ипак каже да је у реду, да ће ме чекати.

Помогли су ми да сиђем с кревета и отишли. Ја, намерно, сачекам и кад изиђем на улицу нигде никог. Отишли рањеници у домовину. На штакама се докотрљам до грма и ту чекам. Наиђе полупразан камион, иде на другу страну од рањеника, зауставим га, а они ме питају куд сам то намерио са штакама. Из болнице сам побегао, кажем им, а они ме уз ос-

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

МММ...
ОДАВНО
НИСАМ
ОВАКО
ДОБРО
РУЧАО!

СЛАЖЕМ СЕ
С ТОБОМ!
ШТА ТЕК
ЈА ДА КА-
ЖЕМ?

КАКО ДА ПРЕСТАНЕМ КАД
ЈЕ ТОЛИКО УКУСНО!

ГОТОВО!
НЕ МОГУ
ДА ДИШЕМ!

И ЈА!

АКО БИХ УЗЕО ЈОШ ЈЕ-
ДАН ЗАЛОГАЈ, МИСЛИМ
ДА БИХ ПУК'О!

И ЈА!

СИГУРНА САМ ДА ДАНИМА
НЕКУ ПОГЛЕ-
ДАТИ ХРА-
НУ!

ШТА ЖЕЛИТЕ
ЗА ДЕЗЕРТ?

КАКАВ ДЕЗЕРТ?
НЕ МОЖЕМО НИ
ДА ЗИНЕ-
МО!

КАКО ХОКЕТЕ, АЛИ
ДЕЗЕРТ СЕ НЕ НАПЛА-
ЌУЈЕ ПОСЕБНО!

11-25

Distributed by King Features Syndicate

© 1984 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

О. Хенри

ВЕШТАЧИН ХЛЕБ

Госпођица Марта Минчем држала је на углу малу пекару (у коју се улази на три степенице и звонце, зазвони кад отворите врата). Госпођици Марти било је четрдесет, њена књижица у банци сведочила је о улогу од две хиљаде долара, имала је два вештачка зуба и саосећајно срце. Многе девојке удале су се с далеко слабијим условима од госпођице Марте.

Два или три пута недељно долазио је неки купац за кога је госпођица почела да се интересује. Био је то човек средњих година, у наочарима и с мрком, брижљиво зашиљеном бравом.

Енглески је говорио јаким немачким нагласком. Одело му је било похабано и местимично закрпљено или изгужвано висило као брџа.

Али је изгледао чист и понашао се веома учтиво. Увек је куповао два бајата хлеба. Свеж хлеб је стајао пет центи. Бајат два и по цента.

Сем устајалог никад другачијег хлеба није купио.

Једном је госпођица Минчем на његовим прстима приметила црвене и мрке мрље. Уверена је била да је уметник, и то врло сиромашан. Свакако је становао у неком поткровљу где је малао слике, јео бајат хлеб и сањао о фином јестиви у пекари госпођице Марте.

Често би госпођица Марта села за свој сто са шницлом, меканим кифлама, цемом и чајем, и уздахнула са жељом да свој укусан оброк подели с тим учтивим уметником, место што он зубима мора да крика суве корице у својој промајној соби. Као што смо вам већ напоменули, срце госпођице Марте било је саосећајно.

У намери да провери своју претпоставку о његовом занимању, она је једног дана из своје собе изнела неку слику купљену на некој распродаји и наслонила је на полицу иза тезге с хлебом.

Био је то приказ из Венеције. Диван мермерни палацио

(тако је писало испод слике) стајао је у предњем плану – или боље речено у води. Јер су остало биле гондоле с неком дамом која је руку провлачила кроз воду, с облацима, небом и мноштвом *chiaro-oscuro*.

Два дана после тога наишао је купац.

– Два бајата хлеба, молим

лепо.

– Ви имате овде лепу слику, госпођо – рекао је док му је савијала хлеб.

– Је ли? – рекла је госпођица Марта, уживајући у својој досетљивости. – Ја много волим уметност (исувише рано било је да каже „уметнике“) и слике – заменила је она. – Шта

мислите о овој слици?

– Балата – рекао је купац – није добро нацртана.

Перспектива није добра. Добар дан, госпођо.

Узео је хлеб, поклатио се и изишао напоље.

Да, свакако је уметник.

Госпођица Марта је вратила слику у собу.

Како су му само нежно и пријатно засијале очи иза наочара! Да широких обрва!

Па да на први поглед оцени перспективу – и да живи на бајатом хлебу! Али геније мора да се бори пре него што дође до признања.

А шта би тек значило за уметност и перспективу кад би за њим у банци стајало две хиљаде долара, пекара и саосећајно срце, да. – Али, госпођице Марта, то су сновиђења.

Кад би он наишао, често би с њим проћаскала иза тезге.

Изгледало је као да са жудњом прима љубазне речи госпођице Марте.

Наставио је да купује бајат хлеб. Никад да узме неки колач, или питу, и никад не оне дивне чајне хлебчиће.

Учинило јој се да он сваком даном постаје све слабији и изнуренији. Срце њено вапило је од жеље да му уз скромну куповину дода нешто добро за јело, али кад би се указао тренутак за то, изневерила би је храброст да своју жељу привреде у дело. Није се усуђивала да га не би увредила. Познавала је велику осетљивост уметника.

Госпођица Марта почела је иза тезге да носи свилени прсник с плавим бобицама. У соби, позади, кувала је тајанствену мешавину дуњиног семена с бораксом. Толико жена то употребљава за лице.

Једног дана купац је као обично ушао, положио новац на тезгу и затражио свој бајат хлеб. Док се госпођица обрела да послужи, зачу продоран писак и думбарање и пожарна кола пројуреше уз тутањ.

Као што би сваки учинио, купац је притрчао вратима да види шта се дешава. Надахнута неком мишљу, госпођица Марта је хитро искористила прилику. На доњој полици лежала је фунта свежег маслаца који је млекар донео пре десетак минута. Једним ножем за сечење хлеба госпођица Марта је засекала дубок зарез у бајате хлебова.

у зарез ставила богату количину маслаца и, да се зарез не приметити, хлебова добро притиснула.

Кад се купац окренуо тезги, она је хлебова већ завијала у хартију.

Кад је после неуобичајено љубазног малог হাসкања отишао, госпођица Марта се осмехнула у себи, али не без благог подрхтавања у срцу.

Да није била претерано смела? Да се можда не наљути? То јамачно неће. Једном се не разговара. Маслац не значи

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

недевојачку предузимљивост. Тога дана дуго се у њеној глави врзмао тај догађај. Замисљала је приказ кад открије њену малу подвалу. Спустиће кичице и палету. Пред њим ће стајати наслон са сликом на којој ће перспектива бити изведена без прекора. Приступиће оброку од сувог хлеба и воде. Засећи ће хлеб и – ах!

Госпођица Марта је поцрвенела. Да ли ће за време јела помислити на руку која је то урадила? Да ли ће он...

Звонце на улазним вратима зазвонило је бесно. Неко је улазио с великим праском. Госпођица Марта је похитала напред. Двојица људи били су ту. Један младић који је пушио на дулу – човек кога досад није видела. Други је био њен уметник. Лице му је било црвено обликовано, шешир затурен на потиљак, коса дивље разбарушена. Стиснуо је песнице и њима бесно млатарао на госпођицу Марту. На госпођицу Марту!

– Думкофф! – дрекнуо је из свег грла: и онда Танендорфер или тако нешто на немачком. Младић га је задржавао.

– Нећу да идем – казао је љутито – јер имам нешто казати њој.

Песницом је ударио у тезгу госпођице Марте.

– Ви сте ме упропастили – и плаве очи зажариле су се иза његових наочара. – Казаћу вам шта сте. Ви сте матора брбљива мачка.

Госпођица Марта се сломљено нагнула на полицу и једну руку ставила на прсник с плавим бобицама. Младић је другога шчепао за врат.

– Хајдете – рекао је – доста сте јој казали. – Одвукао је љутитога напоље на плочник и онда се вратио.

– Мислим, госпођо, да треба да вам објасним узрок овог немилостивог случаја. Он је Блумбергер. Архитектонски цртач. С њим радим у истом предузећу.

– Предано је радио три месеца на плану за нову градску кућу.

Било је то за конкурс. Јуче је рад завршио тушем. Знате сигурно да се цртежи прво израде оловком. Кад се то уради, онда се цртеж извуче тушем а оловка избрише грудвицама бајатог хлеба. То је боље од гуме.

– Блумбергер је код вас куповао хлеб. Па, данас – знате, госпођо, онај маслац – знате, Блумбергеров план би се сад једино могао да употреби да се исече на комаде и у њих замотају путнички сендвичи.

Госпођица Марта се повукла у своју собу позади. Скинула је прсник с плавим бобицама и обукла стари мрки од сержа који је раније носила. А онда је мешавину дуњиног семена и боракса просула кроз прозор у канту за ђубре.

ДЕТИЊСТВО АУТОМОБИЛИЗМА

Те чегртаве и неспретне канте никад неће моћи да буду озбиљна конкуренција коњима – говорило се почетком 20. века за аутомобиле. Шачица одушевљених аутомобилиста, више их у то време у читавој Европи није ни било, мислила је и тврдила супротно. Да би решио овај спор, француски лист „Матен“ предложио је необичан „испит“ издржљивости аутомобила: трку од Пекинга до Париза. Више од три четвртине предложене „стазе“ – која је износила око 16.000 километара – било је без правих путева: требало се пробијати кроз готово непроходне пределе којима су дотад пролазили само каравани камила, коња и магараца. „Ако макар једна кола буду савладала ту стазу, онда аутомобили заиста имају будућност“ – закључио је „Матен“ свој предлог за трку.

Чета мала али одабрана

Мали број аутомобилиста прихватио је овај изазов. За трку су пријављена двоја француска кола типа „дион-бутон“ (по својој снази једва равна данашњем мотоциклу средње величине) којима су управљала два намештеника саме фирме, нешто мало јачи холандски „спикер“ који је возио Жан Годар, једна цинковска јака „итала“ – читавих 40 коњских снага! – која је носила кнеза Шипиона Боргезеа, његовог шофера Гвицардија и италијанског новинара Барзинија. Поворку су завршавала мала кола на три точка типа „контрал“ од шест коњских снага, која је возио Огист Понс, отац славне певачице Лили Понс.

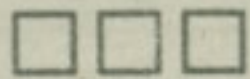
Шипион Боргезе, познати италијански истраживач и спортиста, потрошио је за припремање трке читаво богатство. Пре старта он је на коњу превалио око 480 километара, испитујући планине северно од Пекинга и мерећи бамбусовом палицом уске планинске стазе и пролазе, да би проверио има ли на њима места за један аутомобил. Он се побринуо и за снабдевање бензином, резервним гумама и осталим деловима, успостављајући прихватне станице дуж читаве „стазе“. Од Пекинга до границе Сибира тај материјал пренесен је на камилама, а за остали део пута, од границе Сибира до Урала, железницом.

„Итала“ италијанских такмичара имала је специјални резервоар за гориво, нарочито издржљиве гуме, шасију појачану на критичним тачкама и челичне блатобране који су, у случају нужде, могли да буде демонтирани и претворени у мост преко блатишта. Поред тога, вукла је читаву радионицу: ексер, лопате, полуге, ашове. Велики део тог алата, заједно с личним пртљагом и опремом за логоровање из осталих кола, остао је касније као неки траг кроз беспуте којим су се аутомобили пробијали: одбацили су га сами

ПО СВЕМУ С

**АКО МАКАР ЈЕДНА КОЛА
БУДУ САВЛАДАЛА СТАЗУ
ПЕКИНГ – ПАРИЗ, ОНДА
АУТОМОБИЛИ ЗАИСТА ИМАЈУ
БУДУЋНОСТ, ПИСАО ЈЕ ЛИСТ
„МАТЕН“ ПОЧЕТКОМ НАШЕГ
ВЕКА**

возачи, да би смањили терет на колима.

Ујутру, 10. јуна 1907. године, поворка храбрих пионира, аутомобилизма кренула је из дворишта француског гарнизона у Пекингу. Испред ње марширала је француска војна музика. Жене су махале марамицама, а кинески пријатељи испратили су их испљивањем шарених ракета.

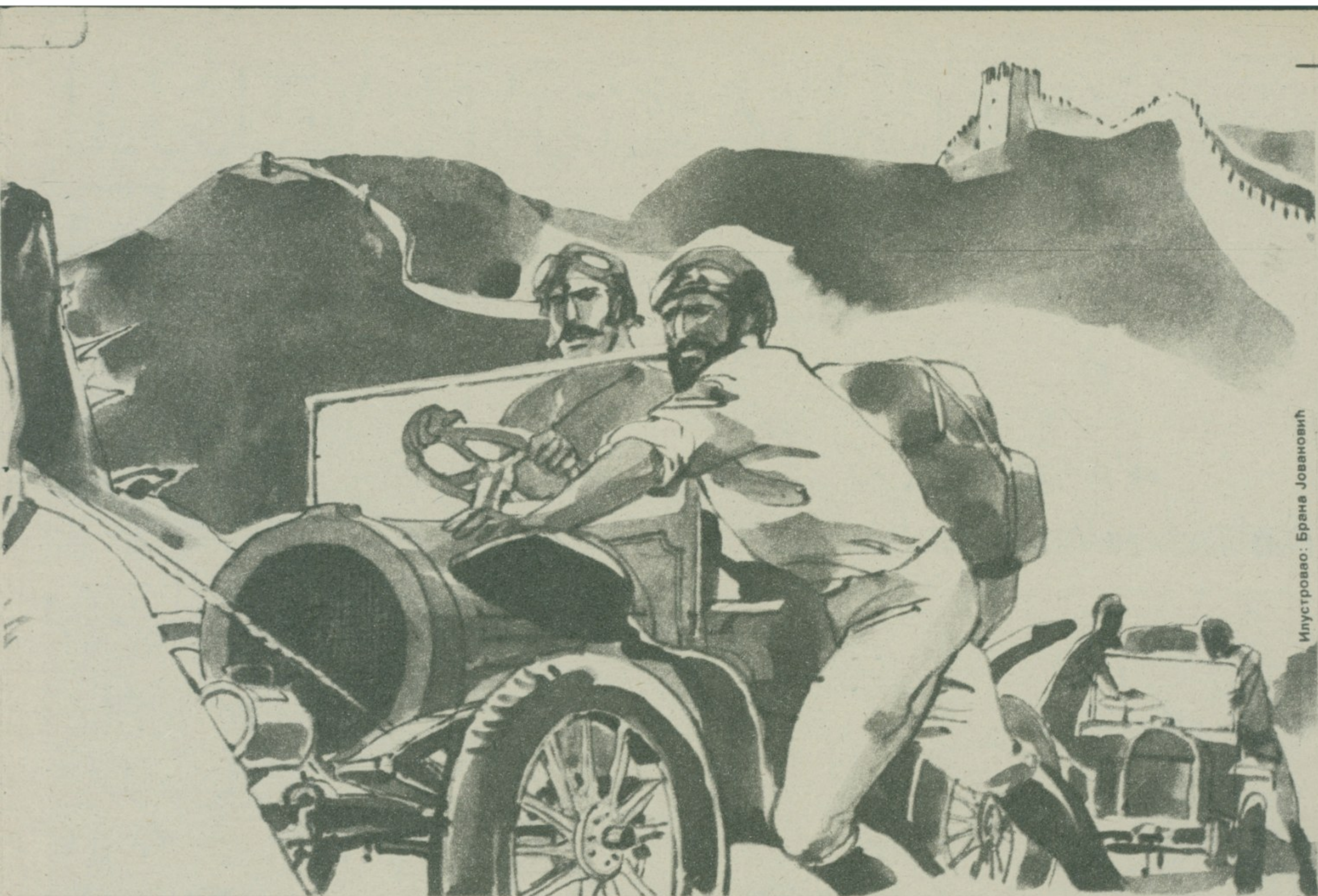
Невоље су почеле готово одмах. Још у предграђу Пекинга изненадни плусак окупао је тркаче, јер су сва кола била отворена. Конопци су се овлажили и попустили и пртљаг је почео да испада.

Прелаз преко планина које деле северну Кину од монголских равница био је тежи но што су возачи могли и у најружнијем сну да сањају. Уски стрми путевци, усечени у готово усправне литице, били су често закрчени каменим громадама. Постојао је само један начин да се аутомобилом пробију: рашчисти пут, за кола везати ужад и упрегнути кулије, коње и мазге, да их извуку уз успон.

Успињање је било тешко; путовање низбрдо често још теже. Кочнице нису ништа помагале и кули су, затежући конопце везане за осовину задњих точкова, покушавали да задрже кола и спрече да се не сунуврате у провалије. Једном су се кола италијанског кнеза „отела“ и јурнула низ камениту стазу као помахнитала: тресла су се, одскакала, шкрипала, али су ипак неким чудом читава стигла до краја низбрдице.

Кнез Боргезе на челу!

На крају петог дана „итала“, која се налазила у вођству, превалила је свега 240 километара: при таквој брзини до Париза би јој било по-

Илустровао: Брана Јовановић

УДЕТИ, НАЈТЕЖА ТРКА

требно скоро годину дана. А страшна пустиња Гоби тек је лежала пред њима! Само један поглед на пустињу био је довољан Понсу да увиди да његов аутомобил-трицикл неће моћи да је пређе. Он се вратио, а остали тркачи одлучили су да бар покушају.

Преко пешчаног пространства, држећи се телеграфске линије, први је кренуо Боргезе. На температури од 38 степени мотор је просто кључао, трошећи драгоцену воду. Мада су избледеле кости крај пута упозоравале на опасност, немо причајући о судбини оних који су у пустињи оставили животе, за хлађење мотора је најзад морала бити употребљена и златна резерва воде за пиће.

Бензин, који је преко пустиње пренео један караван камила, чекао их је у Понг-Хонгу, малом насељу подигнутом око једног извора усред Гобија. Ту је Барзини написао телеграме за листове чији је био дописник: лондонски „Дејли телеграф“ и милански „Коријере дела сера“. Кад је приметио да је на његов телеграм стављена ознака „Бр. 1“, запитао је: „Први телеграм данас?“

Не, то је био први телеграм послат за шест година постојања телеграфске станице.

Прелазак преко пустиње показао је да аутомобил ипак има извесну предност над караванима и носилама. Кола Шипиона Боргезеа савладала су Гоби за четири дана, док је најбржем каравану за тај пут требало 17 дана. Када је „итала“ напустила Ургу, град на другој страни пустиње, „дион-бутон“ је управо стигао у њу, а холандски „спикер“ налазио се тек на средини Гобија. После још два дана тешког путовања брдовитим стазама „итала“ је дошла на границу руског Сибира.

Реке и речице, на које се у Сибиру сваки час наилази, представљале су сталан проблем. Дрвени мостови заостали на запуштеном путу само што се нису срушили. Преко њих би прелазили у пуној брзини, ослањајући се на срећу да ће се мост срушити тек када они буду на другој страни. Тамо где мостова није било, скидали су са аутомобила све осетљиве делове и инструменте, а затим би их или сами гурали, или би сатима пешачили да нађу неку запрегу коња или волова.

Понекад су се служили мостовима транссибирске железнице, док се возачима коса дизала на глави од ужаса. Начуљених ушију, балансирајући по шинама, послушнички су не наилазили воз који би их смрвио. Једном су се точкови аутомобила заглавили и једва им је пошло за руком да их у последњем тренутку ослободе испред захуктале композиције.

Најзад Париз!

Врхунац свега, је био када се на „итали“ сломио један точак. Боргезе је помишљао да одустане од трке, али се нашао један сибијски дрводеља који је, служећи се само секиром, издељао од дрвета какву-такву замену.

Најзад, 20. јула је „итала“, која већ одавно није личила на аутомобил, стигла до мермерног обелиска на Уралу. На једној његовој страни била је уклесана реч АЗИЈА, а на другој ЕВРОПА. Још једна седмица и „итала“ је тријумфално утандркала у Москву. Остала кола била су заостала за њом 17 дана и још су се пробијала кроз Сибир.

Од Москве је пут био релативно лак. У Петрограду и Берлину италијански такмичари одушевљено су дочекивани. До Париза су имали само једну незгоду: у неком белгијском селу зауставио их је полицајац због тога што су прекорачили највећу дозвољену брзину – 12,5 километара на час. Када је један од путника, сав блатњав и у дроњцима, изјавио: „Ја сам кнез Боргезе и долазим из Пекинга у Кини!“ полицајац је мислио да се шали. Поверовао је тек када су му показали исправе.

Деветог августа 1907. године, у четири часа по подне, шездесет и један дан од поласка из Пекинга, „итала“ се докотрљала у Париз: добила је трку чија је стаза обухватала готово половину Земљине кугле. Док су Италијани брали ловорике у Паризу, остали учесници још су „јурили“ путевима Европе. Жан Годар, возач холандских кола, морао је због болести да прекине трку и остане у Берлину, готово на домаћ циља. Два „дион-бутона“ стигла су у Париз 30. августа.

Аутомобил је „доказао“ своју вредност.

П. З.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Занесен је једва једва је живот

ИЛИ ЈА ИЛИ ЗВЕР

ЗАНЕСЕН ПОСЛОМ БЛАГОЈЕ ЈЕ
ЈЕДВА ЧУО ИЗНЕМОГАО ЗОВ ИЗ
ДАЉИНЕ

врат и потисну одоздо, да је не уједе. Вук се, затечен, извијао, окретао десно, лево, не би ли је зубима дохватио, гребао и притискао груди као олово. Борика се не да, прсти јој већ утрнули. Звер се упиње, отима.

— Благојеее... дозивала је Борика а глас јој дрхтав, претрнуо, као тући.

Руком у чељуст

Занесен послом, сав знојав, увијајући пруже око пободеног коља, Благоје је чуо пригушен и изнемогао зов који је, као из непознатих дубина, доносио ветар. Подигао је главу, послушао. Опет исти зов. Борика!

Благоје збаци капу, потрча узбрдо што је брже могао. Глас са брда чуо се све чешће, истина тежи и муклији, као да га неко гуши. Што секиру нисам узео, паде му на памет, али више није имао куд, није било времена за повратак. У то изађе на брдо и угледа невиђен приказ: под шапама вука, стежући му врат, лежи Борика. Благоје опет потрча вичући и млатарајући рукама. Зверка се, видео је, отимала разјапљених вилица — ко зна да ли да растргне жртву или да се ослободи и побегне. Кад се на корак-два примакао, Благоје се баши према звери, зарри јој десну руку у разјапљене чељуст, дубоко да га, склапајући вилице, не би повредила, одгурну је са Борике па, помажући се левом руком, обори звер на земљу. Притиснуо је коленима, жестоко, свом снагом. Имао је на уму само једно: звер или он, ако попусти, ако му се вук измигољи, готов је. И он и Борика.

Звер се грчи не би ли се ослободила руке у грлу која јој прекида дисање и дошла до ваздуха. Да ли да неког дозове или потпуно несвесно. Благоје је, рвући се са већ посусталом звери, викао колико га грло носи. Притискао је коленима све јаче, ударао, чупао као у лудилу, не примећујући да звер полако клоне и да је најзад добио битку.

На измаку снаге, дишући испрекидано, стрпошта се на животињу и даље је држећи под собом. Пред њега је, изнемогла и престрављена, лежала Борика једва дижући главу да види шта се догађа.

Узбрдо је, вичући и носећи ко штап ко виле, журило неколико људи. Кад су изашли на зараван, замукоше и опрезно приђоше Благоју и Борики. Благоја склонисе са вука који је већ био мртав, па полако дигоше Борика.

— Добро је, добро је... говорили су им док су их више носили него водили до села.

Истог дана Благоје и Борика смештени су у болницу у Ђаковици.

Забележио:
ДАНИЛО БУЛАТОВИЋ
31000 Титово Ужице
Ул. маршала Тита 51
(Хонорар 3.000 дин.)

Нећу да умрем!

Пуна неке милине Борика седи на сукненом капуту и преде погледајући сваки час према говедима. Дошло је и време да се врати кући, али жао јој говеда: чини јој се поигравају на сунцу. Нека их још. Спусти преслицу у крило, да одмори руке, па се загледа у даљину. Онда се прену, ваљда је тренутак

— два заборавила на говеда, па врати поглед на њих. Из шуме се, чини се Борика, помаља некакво псето. Жена заклања очи од сунца не би ли боље видела. Јесте, пас је, мисли Борика гледајући опет говеда.

Наместила је преслицу, према вретену се зачас пружица дуга нит предене вуне. Нешто јој ипак не да мира, сваки час гледа према шуми и животињи коју још не разазнаје добро. Само што је схватила да то није пас, према говедима је, брже од Борикиног погледа, грабио вук. Пристиже једну краву и обеси јој се о врат хватајући је зубима за грло. Борика се тек тада освести, па скочи и вичући из свег гласа појури, с преслицом у руци, надајући се да ће га виком уплашити. Звер као да је не чује, устремила се на жртву, не попушта. Посрћући, жена јој приђе на два-три корака. Замахну преслицом, удари вука по глави. У тренутку, у делићу секунде док је звер пуштала жртву, Борика лакну — ваљда ће побегнути, добро сам га ударила. Вук се, међутим, вину према њој, удари је у груди и обори на леђа. Запелушала звер притисла је предњим шапама, у лице јој се унела. Види му очи, зубе, сваки дрхтај вилице.

Нећу да умрем, прибра се Борика, зграби га за

БАЈФОРД

НАПОЛЕОН ДРХТИ ПРЕД МАЧКОМ

Велики војсковођа Наполеон Бонапарта, пред којим је дрхтала Европа, дрхтао је кад би се пред њим појавила мачка. Био је то страх који ни његова пословична храброст није могла да савлада.

УПОЗНАЈТЕ ХОЛИ ХАРВИ КРИПЕНА (1862-1910)

Доктор медицине и стоматолог је, Американац по пореклу а становник Енглеске, Х.Х. Крипен отровао је своју жену кад се заљубио у лепу и младу стенографињу. Да би се ослободио леша др Крипен га је исецао на комаде, спалио, а остатке сакрио у подрум. Пријатељима је разгласио да му је жена отпутовала у Америку и тамо изненада умрла.

Како су околности под којим је нестала гђа Крипен биле сумњиве, полиција је почела истрагу, а др Крипен и његова љубавница решили да побегну. Она се прерушила у дечака па су се, под именом Г. Робинсон и син, укрцали у брод за Америку. Пошто су све новине писале о овом случају, капетану се учинило да су можда Г. Робинсон и син на неки начин умешани у ово убиство. Телеграфисао је Скотланд јарду и др Крипен и његова љубавница ухапшени су још на броду. За убиство жене са предумишљајем др Крипен је био осуђен на смрт.

Био је то први случај у историји криминалистике у коме је телеграф одиграо одлучујућу улогу у хватању злочинца.

ВЕОМА ОПРЕЗНИ ПАЦОВИ

Што се тиче хране, пацови личе на људе. Они једу и воле да једу скоро све. Али, док је човек склон да једе, према личном укусу, одређену врсту хране, без обзира да ли то задовољава потребе његовог организма или не, пацов себи обезбеђује уравнотежену исхрану, која је подједнако богата беланчевинама, угљеним хидратима, мастима, минералима итд. То су утврдили научници који су пред њих стављали разну врсту хране, а пацови одабирали непогрешиво оно што им је неопходно.

Међутим, још по нечем се пацови веома разликују од људи. Они су врло неповерљиви према новој

храни, ма колико она била привлачна. Они је прво добро омиришу, а онда поједу само један залагај и чекају следећа 24 часа, да виде шта ће да се догоди. Уколико се покаже да им храна шкоди, они је више никада и ни по коју цену неће окусити.

Уколико се ништа не догоди, они ће следећег дана себи дозволити да поједу и мало више.

Због тога отрови намењени пацовима или имају врло јак састав и делују и у малим дозама, или им је састав такав да његово дејство траје дужи од 24 часа, како би се надмудрила природна опрезност пацова.

ПИТАМО ДАНАС, ОДГОВАРАМО У ИДУЋИ ПЕТАК

Одговор на питање постављено у прошлом броју гласи: у нашој причи је погрешно то што смо сазнали садржај сна, иако је човек који га је сањао умро пре него што га је било коме испричао!

А ево и питања за данас:

Ако три мачке могу да улове три миша за три минута, за колико ће времена сто мачака уловити сто мишева?

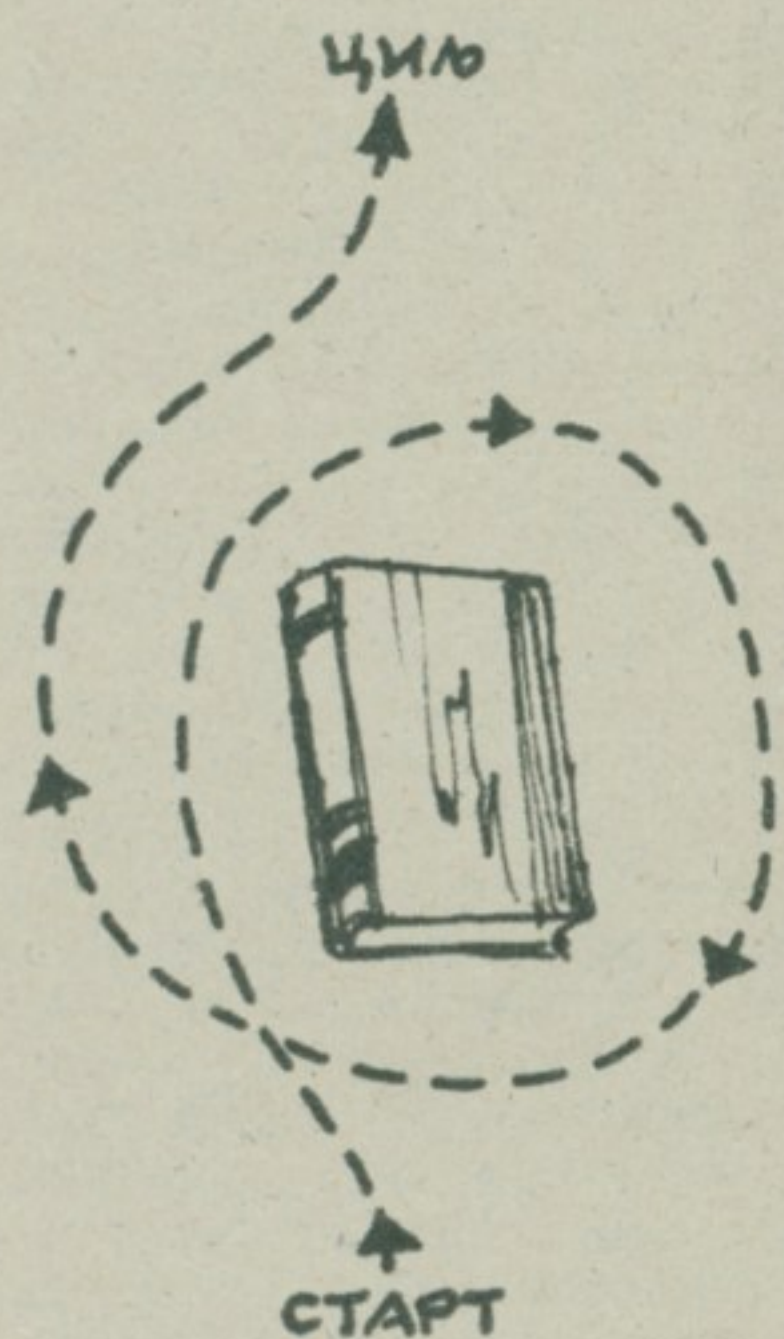
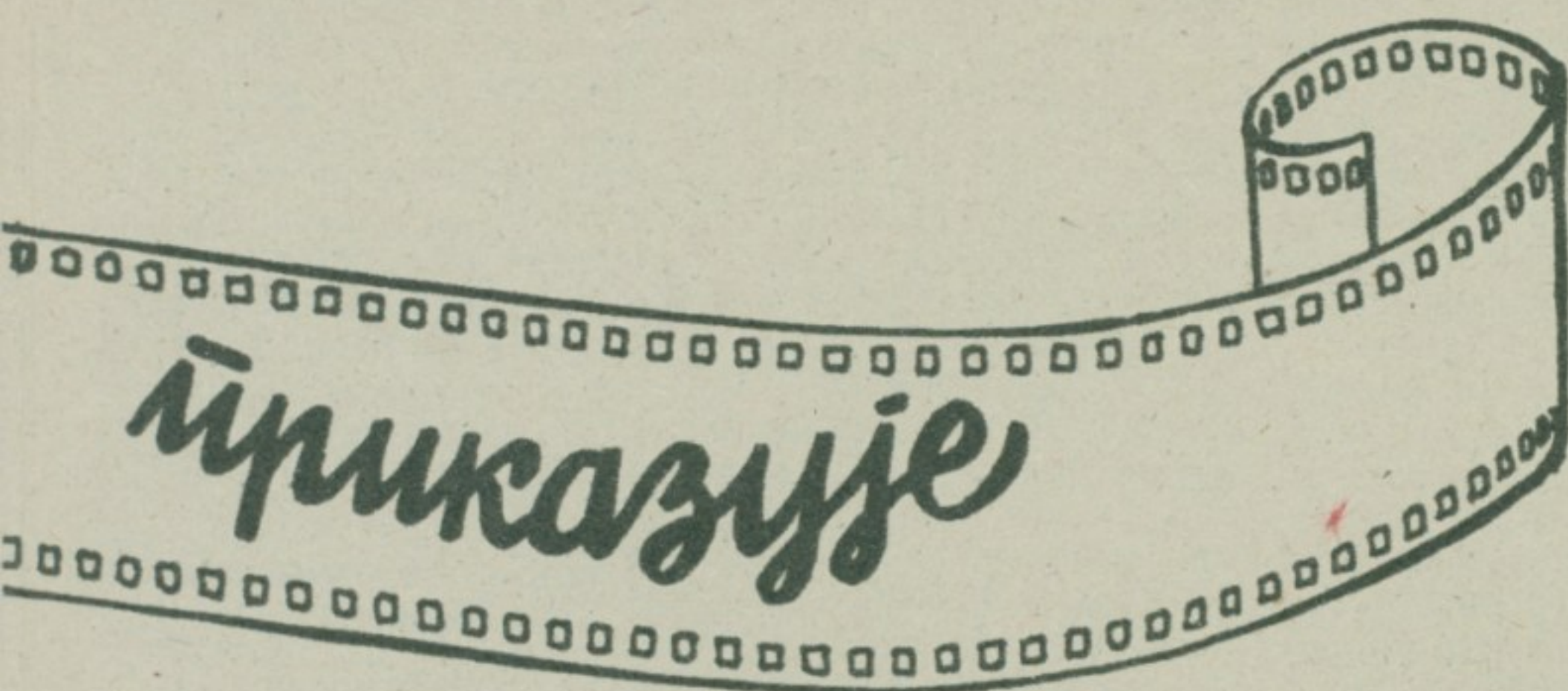
Питање је једноставно. Само, чувајте се брзоплетости!

РЕЦЕПТ ЗА УЧЕЊЕ ИСТОРИЈЕ

Ево рецепта Ленглеа де Френоја, француског научника из 18. века, како да за најкраће време, под условом да учите шест сати дневно, савладате историју света:

Изучавање Светог писма	3 месеца
Стари Египат, Вавилон и Асирија	1 месец
Грчка историја	6 месеци
Римска историја из пера савременика	7 месеци
Римска историја са извора	6 месеци
Историја религије	30 месеци
Савремена историја	24 месеца
Утврђивање битног	48 месеци
Укупно	125 месеци

По Ленглеу де Френоју најкраће време за учење историје износи 10 година и пет месеци! Добро замишљено, зар не?

ИГРАЈТЕ СЕ „ТРКЕ ЗА ДУВАЧЕ“

За ову игру потребне су вам пинг-понг лоптице, књиге и сламке, по једна за сваког играча. На под, у истој линији ставите онолико књига колико има играча, водећи рачуна да између књига има довољно простора да играчи, пузећи, могу да се мимоиђу. Затим одредите стартну линију и линију циља. Када је све спремно, сваки играч нека клекне и ослони се на руке, а испред себе стави пинг-понг лоптицу. Циљ игре је да играч, дувајући кроз сламку, дотера лоптицу до књиге, затим да, и даље дувајући, направи круг око књиге, а затим да је дотера до циља (као на цртежу). Победник је онај који то први изведе.

ЉУБИМЦИ КАРДИНАЛА РИШЕЉЕА

Кардинал Ришеље, саветник француског краља Луја XIII, обожавао је беле мачиће. За њих је имао посебну собу, а двојица слугу су их пазила и хранила паштетом од пилетинског белог меса. Али, кардинал је волео само мачиће. Кад би мачићи једном порасли и постали мачке, избацивао их је из куће и прихватао нове младунце.

РЕКЛИ СУ- ... О ИСТОРИЈИ

ЦИЦЕРОН: Историја је сведок времена, луч истине, живот памћења, учитељица живота, гласник прошлости.

ВОЛТЕР: Историја је само слика злочина и несреће.

ЕНГЛЕСКА ПОСЛОВИЦА: Историја се понавља...

БЕКАРИЈА (италијански филозоф из 18. века): Срећна је нација која нема историје...

ХЕНРИ ФОРД: Историја је ко-јештарија...

О. ВАЈЛД: Сваки човек може да уђе у историју, а само паметан човек може да је напише.

Мила и Тимоти Бајфорд

УПОЗНАЈТЕ СТАРИ НОВАЦ

ТАЛИР МАРИЈЕ ТЕРЕЗИЈЕ

Прича о талиру захтева да се вратимо у 1516. годину: Земља у коју ћемо ићи је Чешка, а место Joachimsthal – или Јоахимова долина (thal на немачком значи долина).

Сребрњаци оваквог типа ковали су и у другим земљама, а под другачијим називима – песо, скудо, пијастер, круна...

Један међу толиким талирима заслужује мало више пажње. То је талир с ликом аустријске царице

Илустровала Босиљка Кићевац

Чешком је 1516. године владао Људевит I који је, иако Први, и последњи независни чешки краљ. Те године на поседу грофова Шлик у Јоахимовој долини откривено је велико налазиште сребра. У почетку грофови су сребро продавали као метал – по тежини. Оценивши да би могли више да зараде ако би ковали новац, затражили су и од краља Земаљског сабора добили дозволу да кују сребрњаке у вредности четвртине, пловине и једног целог гулдена (златник који је ковао тиролски херцог Сигмунд крајем 15. века).

Већ на самом старту нови сребрњак од једног гулдена показао се као врло практичан. Трговци су га радо прихватили јер је замењивао гомилу ситног новца. Главна карактеристика овог сребрњака била је велика финоћа сребра – око 0,900 – и велика тежина од око тридесет грама. Све сребрњаке назвали су у почетку јоахимталери и шликталери, а затим само талери, или, како ми кажемо талири. Од ове речи воде порекло називи за пољски талар, италијански талеро, холандски даалдер и амерички долар.

Посебно је значајна њихова величина која је омогућавала граверу да се „размаше“ и остави за будућа поколења низ занимљивих и историјски корисних података. Пропагандна улога талира није ништа мање значајна.

Марије Терезије који је на свој пут око света кренуо далеке 1753. године.

Својим изузетним квалитетом израде и постојаном садржином сребра он је успео оно што није пошло за руком ником још од времена Александра Македонског – да освоји источни свет и добар део Африке.

Марија Терезија је умрла 1780. године, а талир с њеним ликом и годином њене смрти кован је још дуго после тога. То је једини талир који је поред своје матичне земље кован још и у Енглеској, Француској и Италији, а представљао је омиљено средство плаћања и у Азији и Африци.

Давали су му разна имена: **карагрош – црни грош**, јер су нека арапска племена ценила само оне талире који су били прљави од дугог коришћења што је представљало гаранцију да је реч о провереном новцу; **тврди пијастер, па-така, левантски талир**.

За разлику од арапских племена, Етиопљани су га ценили само ако је био блиставо чист. И то не без разлога, јер је испод наслага прљавштине могло да се крије све и свашта – што ће рећи фалсификат направљен од лошијег сребра или неког другог метала.

Данас на нумизматичком тржишту има пуно оваквих талира који су тазе отковани. Они су сасвим слични правима из 1780. године, али немају никакву вредност.

**НЕКА ЧОВЕК ВОДИ
РАЧУНА О МЕНИ!
МОГУ НАПРАВИТИ ОД
ЊЕГА ТРОМОГ,
ПРИГЛУПОГ
ДЕБЕЉКА ИЛИ
НЕРВОЗНОГ,
ИЗНУРЕНОГ
МРШАВКА**

дневне потребе јода износе око једну седмину милиграма. А ипак, та трунка представља разлику између виталности и тромости у животу одраслог човека. Имам и неколико ензима који извршавају разне задатке.

Снага мојих хормона је невероватна. Пуноглавац без тироидних хормона неће постати жаба. Моји хормони подстичу дословно све ћелије у Јовановом телу. И баш због тога морају бити под чврстом контролом како би обезбеђивали само онолико енергије ко-

мозга. Хипоталамус подстиче хипофизу која онда ствара хормон тиротропин. А тај хормон опет тера мене да радим када је енергија потребна. Када произведем сувише хормона, хипофиза престаје да ме подстиче.

Психичка напетост и бриге могу проузроковати да стварам сувише хормона – а то је довољно да Јован постане толико нервозан да мора отићи у болницу. Смрт у породици, пословни неуспех, тешка аутомобилска несрећа, операција, брачне невоље:

ван, као и већина људи у развијеним земљама, нема због тога главобоље. Храна из мора и поврће одгајено у близини мора богата су јодом. Ако нема те хране, онда употреба соли са јодом задовољава све моје потребе. Међутим, у планинама тло и вода не садрже јод, а до соли са јодом тешко је доћи.

Лекари знају много о мени

Кад осећам глад за јодом, постајем све већа, додајем милионе нових ћелија како бих се домогла сваке трунке јода. Тако настаје гушавост, која није лепа али је ретко опасна по здравље, сем када жлезда толико нарасте да притискује душник. Нека наследна болест, извесни лекови или стечене болести могу ме натерати да успорим свој рад. Или, из још непознатих узрока, једноставно одлучим да више не радим. А и Јованова хипофиза се може олењити и престати да ствара довољно хормона који ме подстичу. Многи су разлози који ме могу натерати на претерану активност и онда се исто могу повећати као и када немам довољно јода. Та гушавост услед сувише јода је опасна. И рак ме може напасти, али је то једна од доброћудних врста. Обично се не шири и хирург га може одстранити, а има пилула које коче његов даљи раст.

Срећом, лекари знају много о мени и мојим болестима, вероватно више него и о једној другој Јовановој жлезди са унутрашњим лучењем. Ако се олењим, лекари ће дати Јовану хормоне у облику пилула. А ако стварам више хормона него што је потребно, даће му лекове који ће кочити рад мојих ензима и самим тим моју производњу хормона. Или, даће Јовану да попије коктел радиоактивног јода и радијација ће почети да пригушује моје претерано вредне ћелије. У неким случајевима се прибегава хируршком захвату.

А како лекар зна да се ја не понашам пристojно? Ако Јованови прсти дрхте када испружи шаку, ако је нервозан, пати од несанице, добро једе а губи на тежини, сваки лекар ће посумњати да сам сувише активна. Ако је Јовану лице поднадуло и ако је тром, лекар ће претпоставити да нисам довољно вредна. Разуме се, постоје и разне анализе којима се то у болницама утврђује.

На крају мислим да мирно могу рећи да нисте још све сазнали о мени.

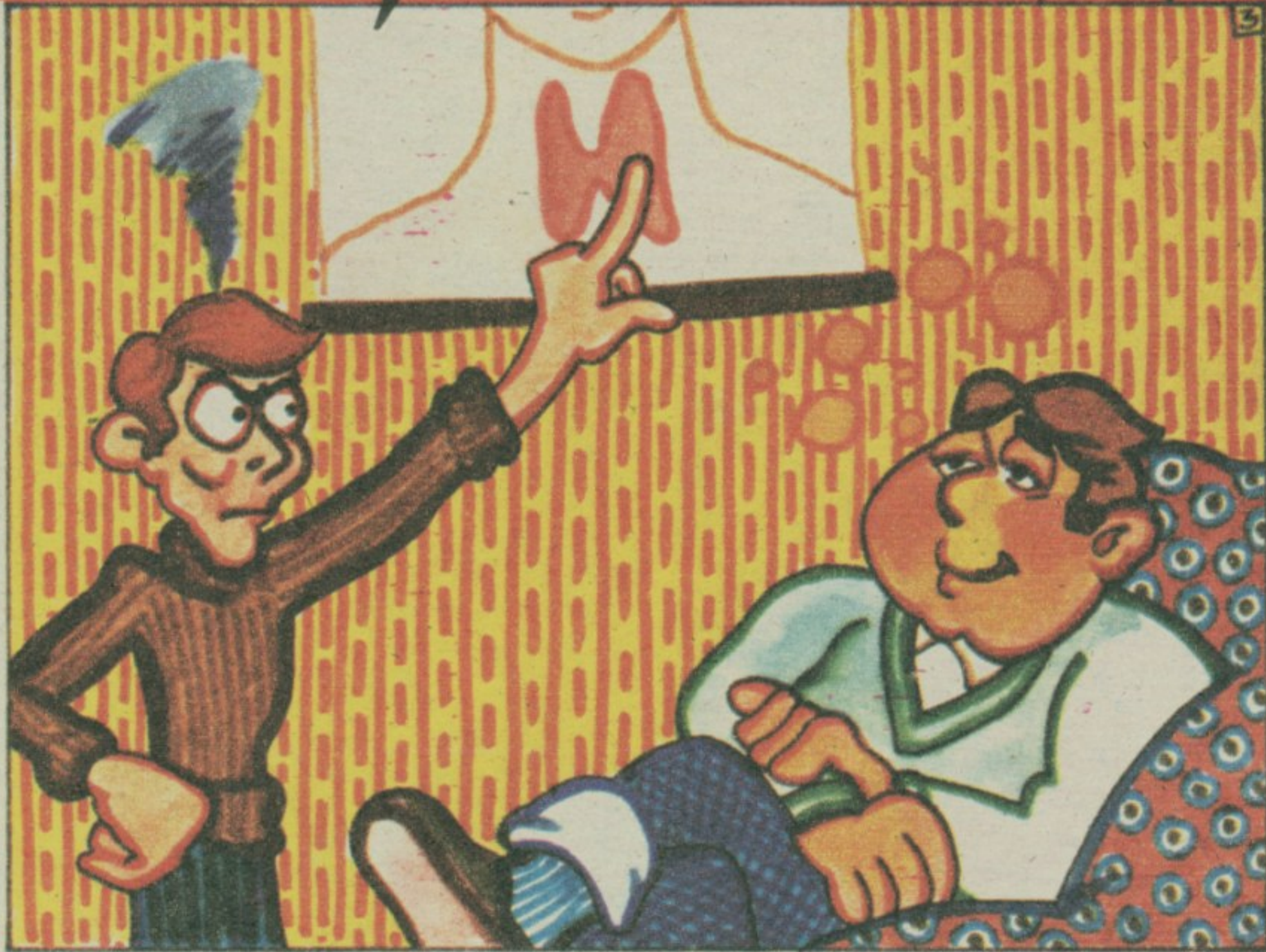
ЗОВУ МЕ ГОСПОЂА ТИРОИДА

Ја сам она ружичаста жлезда у облику лептира која је обгрлила Јованов душник одмах испод Адамове јабучице. Тешка сам свега 30 до 50 грама, код жена сам нешто већа него код мушкараца. Дневно производим мање од 0,00028 грама хормона. По мојој величини и продуктивности могли бисте помислити да нисам баш нарочито важна. У ствари, ја сам оличење моћи. Ја сам Јованова штитна или, како ме још називају, тироидна жлезда.

Да моји хормони нису били присутни у време када се Јован родио, он би постао кепец дебелих уса, равнoг носа – имбецил или кретен. Међутим, главни посао који данас обављам за Јована јесте одређивање брзине којом живи: да ли, када је реч о размени материја у организму, то чини споро као пуж или хитро као зец.

Мала хемијска фабрика

Претпостављам да ме можете упоредити с ковачким мехом. Распламсавам ватру живота, одређујем брзину којом милијарде Јованових ћелија сагоревају храну и енергију. Могу да пригушим ватру или да је разбуктим. Ако бих производила само трун мање хормона, Јован би вероватно имао поднадуло лице, постао би гојазан, тром, приглас. С друге стране, ако бих сувише

производила, Јован би јео као нилски коњ и био би мршав као мотка, јер би храна сувише брзо сагоревала. Очи би му искочиле чак и толико да ни капке не би могао да спусти преко њих. Постао би нервозан, срце би му убрзано куцало, све брже и брже, до изнурености и смрти.

Као и друге Јованове жлезде са унутрашњим лучењем, ја сам мала хемијска фабрика која узима материјале из његовог крвотока и од њих прави хормоне. Моја два главна хормона састоје се две трећине од јода. Моје

лико је потребно. Када Јован спава, његове потребе за енергијом су минималне. Али, довољно је да само седне у кревету и већ му треба више енергије, још више ако устане, а тек ако подиже неки терет... Умни напори ретко захтевају повећање енергије. Пола кикирикија на сат било би Јовану довољно док попуњава пореску пријаву.

Две жлезде ми помажу да одржавам неопходну контролу производње својих хормона. Хипоталамус, парченце ткива у Јовановом мозгу, и хипофиза која се налази одмах испод

једно на друго се нагомилава у току месеци или година и настаје ланчана реакција. Забринути мозак може нагнати хипоталамус да сувише подстиче хипофизу, која, опет, нагони мене да радим. И онда почињем да терам Јована брзином коју не може да издржи.

По много чему ја сам једна од најосетљивијих и најслабијих тачака у Јовановом телу. Производња мојих хормона зависи од толико чињеница да лако долази до поремећаја. Недостатак јода је један од честих узрока невоље. Јо-

Илустровао Зоран Јовановић

НЕОДОЉИВИ МАЈК ХАМЕР

ЈУНАК НОВОГ СТРИПА

На малим екранима виђен је неустрашиви, неодољиви, увек окружен лепим женама, приватни детектив Мајк Хамера, са ексклузивном дозволом да може и да убије. Лик неустрашивог хероја из 11 романа Микија Спилејна (у овој верзији) тумачи Стејси Кич, мада су се раније многи глумци, па чак и сам писац, огледали у тумачењу овог лика.

10 романа – 7 бестселера

Наши читаоци имају прилике да виде овај лик у стрипу где се најпре појавио. Одмах после рата Мики Спилејн смислио је јунака Мајка Денцера, сјајног приватног детектива који је требало да буде јунак стрипова. Међутим, пре него што је први стрип одштампан, на тржишту стрипова догодило се нешто што није одговарало Микију Спилејну и он је дигао руке од свог јунака. Али, како је баш у то време купио земљиште у Њу Џерсију с намером да зида кућу и како му је требало 1.000 долара за куповину грађевинског материјала, он је сео и за девет дана написао роман о доживљајима Мајка Хамера који је преузео особине Мајка Денцера. Тај први роман звао се „Ја, порота“. За њим је уследило још 10 романа, безброј филмова, стрипова, тв-серија, радио-игара па чак и једна плоча.

Они који не воле Микија Спилејна и не знају много о њему тврде да тај писац пише роман за романом. Међутим, није тако. Постоји само 11 романа у којима је главна личност Мајк Хамер.

Сам Мики Спилејн воли да исприча ову анекдоту: „Један новинар са телевизије рекао ми је да му највише иде на живце што су читаоци у Америци од десет најбољих књига које су се појавиле у последњих пола века на првих седам места ставили моје романе. Ја сам му одговорио: Буди срећан што нисам написао десет романа“. У то доба, педесетих година, Мики Спилејн је заиста имао само седам романа од којих је у шест главна личност био Мајк Хамер.

У великој паузи која је наступила између појаве романа „Пољуби ме смртоносно“ (1952) и „Дубине“ (1961), он није, како мисле необавештени, само ћутао и седео, већ је за то време написао низ кратких романа, много чланака и кратких прича које би да се сакупе, могле да напуне пет антологија. О Микију Спилејну причало се свашта: да се повукао као што боксер одлази непобеђен с ринга, да је престао да пише јер је постао члан верске секте Јеховини сведоци, према чијем су убеђењу његови романи грешни. Све то није тачно. Спилејн је писао и истовремено се бавио и другим активностима: летео је, ронио, возио тркачка кола, чак је био и члан циркуса „Браћа Ринглинг“ у којем је – испаливан из топа.

Али да се вратимо његовом јунаку у плочи која се зове „Прича Микија Спилејна о Мајку Хамеру“. Спилејн је специјано за ту прилику написао текст, а он сам говори Хамерове речи.

Јасно, кратко, чисто

Наравно, у овом низу активности не треба заборавити да веома значајно место припада појављивању Мајка Хамера у стрипу. Стриповима који се објављују под званичним заједничким насловом „Из документације Мајка Хамера“ Мики Спилејн затвара круг. Јер, не треба заборавити да је он почео као писац текстова за стрипове. Имао је успеха у томе и добро је сарађивао са најпознатијим америчким цртачима стрипова. Џим Стеранко у својој „Историји стрипа“ посвећује одабране странице Микију Спилејну. Каже, између осталог, да је Спилејн писао јасно, кратко, чисто, што је цртачу много помагало.

Такав стил много му је помогао приликом писања романа.

Сам Мики Спилејн воли да говори о данима кад је писао за стрипове јер тада је зарадио прву већу суму новца. Исто тако воли да каже: „У то доба само су деца знала за мене, а то је значило да сам мирно могао да шетам улицом. Нико ме не би препознао“.

Накратко се вратио стрипу од 1953. од 1954. године пишући о доживљајима Мајка Хамера. Међутим, Спилејн није имао много времена да се бави стрипом о свом јунаку. Незадовољан екранизацијама својих књига сам је сео и написао сценарио за филм „Ловац на девојке“ према истоименој књизи, па је чак и сам одиграо улогу Мајка Хамера.

Изненадна замка

Мики Спилејн написао је текст за само два стрипа – „Изненадна замка“ (који објављујемо у овом броју) и „СТИЖЕ УБИСТВО“.

Стрип „Изненадна замка“ је типична творевина Микија Спилејна: две лепе жене се боре за наклоност Мајка Хамера. Необично је што је Спилејн радњу стрипа сместио у мали град; он то ретко чини у својим делима. Можда је само једном узео за место збивања мали град – у роману „Дуго чекање“. Још нешто по чему се „Замка“ разликује од осталих Спилејнових дела је и то што је то прича о освети, а освета није изразита особина Мајка Хамера.

Готово да је немогуће набројати све стрипове у којима је главна личност Мајк Хамер. Поменимо само неке: „Напола плавуша“, затим адаптација романа „Пољуби ме смртоносно“, „Жена у завојима“, сјајна прича, затим „Дете“ ефектна прича са извршним цртежима Еда Робинса, и да не заборавимо

Mike Hammer

Mike Hammer

by Spillane

„Божичну причу“ која је можда најнеобичнија у читавом делу о доживљајима Мајка Хамера.

Збирке стрипова о доживљајима Мајка Хамера објављене су недавно захваљујући самом писцу, Спилејну, затим Еду Робинсу који је највише радио на цртежима за ове стрипове, обожаваоцу Мајка Хамера

ра Џиму Тејлору, који је чудним случајем сачувао старе стрипове и другима.

Књиге стрипова објавио је Макс Ален Колинс који се припрема да објави и антологију Спилејнових дела насталих између 1952. и 1961. године.

Валерија Пор

ИЗ ДНЕВНИКА МАЈКА ХАМЕРА

ПИСАЦ:
МИКИ СПИЛЕН
(MICKEY SPILLANE)
ЛИСТА:
ЕД РОБИНС
(ED ROBBINS)

MICKEY SPILLANE'S MIKE HAMMER: THE COMIC STRIP © 1982 Mickey Spillane by permission of Mickey Spillane and Ed Robbins
INTRODUCTION © 1982 Max Allan Collins

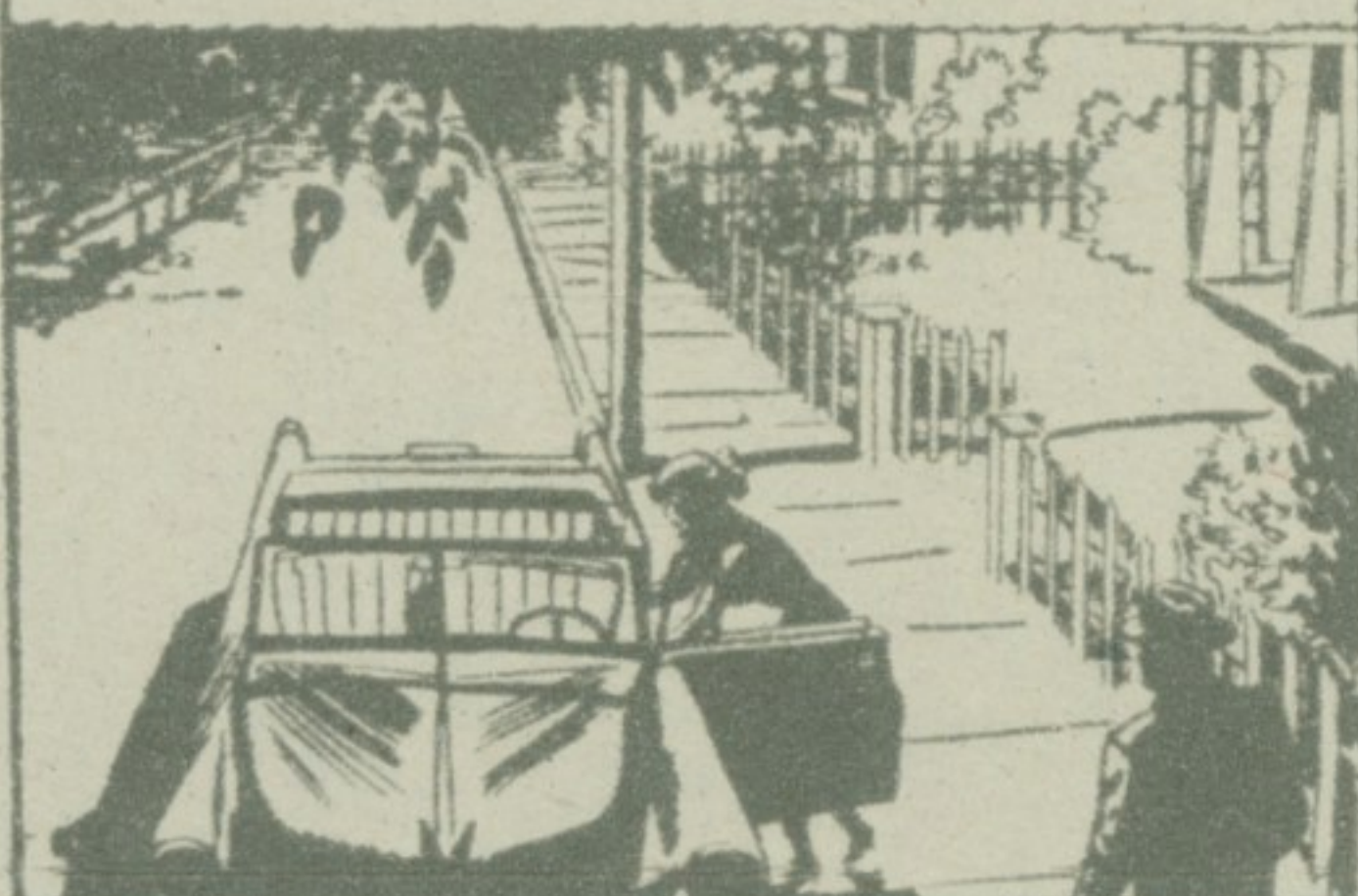

„ЛЕО ДАН САМ НАУЧИО ПОКУШАВАЈУЋИ ДА СА-ЗНАМ НЕШТО...“

НЕ, ПОСЛЕДЊИ ПУТ САМ ЈЕ ВИДЕО ПРЕ НЕДЕЉУ ДАНА!

„УШАО САМ ЈОШ У ТРАГ ТЕК УВЕЧЕ, КАД СЕ ВРАЋАМ КУЋИ...“

АЛИ, ЈОШ НЕКОГА ЈЕ МУЧИЛА РАДОЗНАЛОСТ КО И МЕНЕ...“

БАО, СРЦЕ! ЧИНИ МИ СЕ ДА СМО СЕ ВЕР СРЕЛИ!

ОСТАВИ МЕ НА МИРУ!

УМУКНИ! ИЗГЛЕДА ДА СИ МЕ ЗАБО-РАВИЛА!

ЈАО! ПО-ВРЕДИ-ГЕШ МЕ!

ПАЗИТЕ! ИМА ПИШТОЉ!

АЈДЕ, ДАСО, ДИЖИ СЕ! И ГУБИ СЕ, ДОК ТЕ НИСАМ СКРА-ТИО ЗА ГЛАВУ!

ОХ, ПА ВИ СТЕ ОНАЈ МОМАК СА ГУМПЕ?

НЕ БАШ, КЕРОЛ... ЗОВЕШ СЕ КЕ-РОЛ, ЗАР НЕ?

ЈА ЈАМ КАР-МЕН ЛЕД! ХВА-ЛА ШТО СТЕ МЕ ОСЛОБОДИ-ЛИ ПРОТУВЕ! А САД МЕ ОСТА-ВИТЕ!

ПРОТУВЕ? АКО ТЕ ЗАНИМА, ТО ЈЕ БИО ВИТО КЕМП, КВИНСОВ ГЛАВНИ РЕ-ВОЛУЦИОНАР! ДУШИЦЕ МОЈА, ТИ СИ У ГАД-НОМ ОСУ! БОЖЕ СЕ ПОВЕРИ СТАРОМ МАЈКУ!

НЕ... НЕ НЕГУ ДА РАЗГОВАРАМ НИ С ТОБОМ НИТИ БИМО С КИМ ДРУГИМ! ЕЈ!

„ПОЧЕЛА ЈЕ ДА ЦИВИДРИ И ПО-БЕГЛА У КУЋУ... ЧИНО СЕ КАКО ЈЕ ШКОЛНИКА БРАВА И КУЋА СЕ ОКРЕНУ...“

АЛИ, ПОСТОЈИ И ДРУГИ НАЧИН КАКО ДА ДОЂЕШ ДО НЕКИХ ПОДАТАКА...“

ДА, ПОКАЗА-ЋЕМО ВАМ КАРТОТЕКУ...“

ХВА-ЛА!

"ПЛАТИО СИ
КОЦКАР-
СКЕ ДУ-
ГОВЕ!"

ТО СЕ ТЕБЕ
НЕ ТИМЕ!
ГУБИ СЕ
ДОК ТИ НИ-
САМ ПРО-
СВИРАО МО-
ЗАК!

А САД НАС ДВО-
ЈИЦА ДА ОДЕМО
НЕГДЕ И МАЛО ПО-
ПРИЧАМО О ДЕВОЈЦИ
КОЈА СЕ ВРАГА
ИЗ МРТВИХ! ВАЖИ?

УПАДАЈ У КОЛА
И ПАЗИ ШТА РА-
ДИШ!

"ЗА ТРЕЊУТАК ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО ДА
САМ У БОРСОКАКУ, А ОНАД..."

'АЈДЕ,
'АЈДЕ...

О...
ОХО!

"БИЛА ЈЕ ТО ОНА МАЛА НОВИНАРКА.
ДОБРО ЈЕ ШТО МЕ НИЈЕ ПОЗДРАВИЛА.
ДАО САМ ЈОЈ ЗНАК ДА СЕ ПРАВИ ДА
МЕ НЕ ПОЗНАЈЕ..."

ШТА
ОВО
ЗНАЧИ,
ВИТО?

ТО И МЕНЕ
ЗАНИМА!
ШТА ТО
КУВАШ МОМ
ШЕФУ?

ТО ШТО ЈЕ
ШЕФОВА ЖЕНА
ЖИВА, СТВАРНО
ЈЕ ИЗНЕНАЂЕ-
ЊЕ! ШТО ЗНАЧИ
- БИГЕ
ГУЖВЕ!

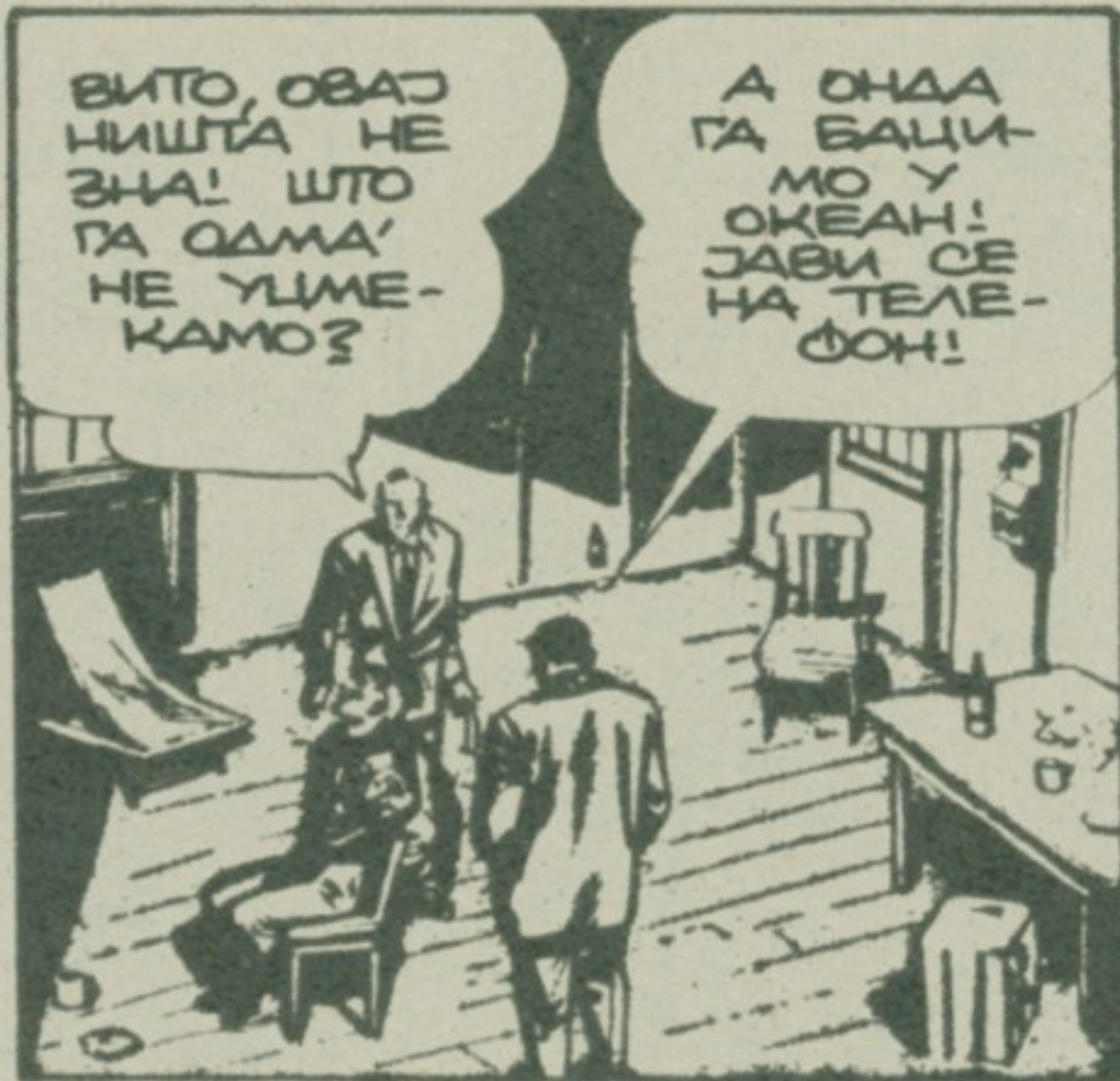
АХА,
МОЖЕ
ЈОШ
СВАШТА
ДА
ВАС
ЧА-
ЂЕ!

ЗАВЕЖИ!
САД БЕШ ДА
ВИДИШ ШТА РЕ
ДА ЧАЂЕ УСИЈАНУ
ТИКВУ К'О ШТО
СИ ТИ!

АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО ТЕ УБИ-
ЈЕМ, ЧУГЕШ ПРИЧИЦУ! АКО
ДЛОВА ЖЕНА НИЈЕ ПОГИНУ-
ЛА У ТОЈ НЕСРЕЊИ, ОНАД ЈЕ
ТО БИЛА НЕКА ДРУГА! ДОБРО
САМ ПЛАЊЕН ДА ДРЖИМ ЈЕ-
ЗИК ЗА ЗУБИМА, А ТИ НАМ
КВАРИШ РАТУНЕ...

"СВЕ ШТО САМ У ТОМ
ТРЕЊУТКУ ЖЕЛЕО БИ-
ЛО ЈЕ ДА ВРАТИМ
ВИТУ ОНО ШТО ЈЕ
ОН МЕНИ УЧИНИО..."

АЛИ, ИЗА МОЈИХ ЛЕЂА, И
МОЈА ПРИЈАТЕЉИЦА КРЕ-
НУЛА ЈЕ У НАПАД..."

ПОСЛЕ ЈЕ СВЕ ИШЛО ЛАКО
И ГЛАТКО... ТО ЈЕ БИО ЈЕДАН
КОРАК НАПРЕД У ОВОЈ ИГРИ..."

МАЈК, АКО
НИСИ ЗНАО, СИ-
ЛА СИ И МНОГО
МИ СЕ ОБИЉАШ!

ХВАЛА... И
НЕ ОТПИСУЈ
МЕ ПРЕРА-
НО... НИШТА
МИ СЕ НЕЋЕ
ДОГО-
ДИТИ!

ИПАК,
ЧУВАЈ
СЕ..."

НИСУ ОНИ
ТАКО
ОПАСНИ КО
ШТО МИ-
СЛИШ,
ЛЕПОТИ-
ЦЕ!

НЕ
ЗНАШ
ИХ ТИ!
ЈОШ
ИМ
НИКО
НИЈЕ
НАНЕО
ОВАКАВ
УДАРЦ!

ТО САМ И
ХТЕО!
ЈЕР, АКО
УНЕСЕШ
УЗБУНУ У
ЊИХОВЕ
РЕДОВЕ,
ДОБО ИХ
УДАРМАШ!
ЈОШ ХО-
РЕШ
ПРИЧУ?

КАКВО
ПИТАЊЕ!
НАРАВНО, ЈА
САМ РЕПОР-
ТЕР!

Онда идемо
да видимо
где је мртва
жена била
осигурана и до-
бавимо копију
извештаја о
њеној смрти!

"ТО БИШ НИЈЕ БИО ЛАК ПОСАО, АЛИ МОЈА ЦУРИ-
ЦА ИМА ВЕЗЕ У ХОЛИВУДУ, ТЕ НОРИ..."

МАЈК, ПОТРЕШНО ОМО КРЕ-
НУЛИ! ОСИГУРАВАЈУЋЕ ДРУШТВО
ИМА ИЗВЕШТАЈ У КОМЕ СЕ
ЈАСНО ТВАРИ ДА ЈЕ БИЛА
САОБРАЋАЈНА НЕПОРЕГА!

ТО МОЖЕ ДА
БИДЕ ПОДВА-
ЛА, ДИШО!

АЛИ, УБИЈАЈ
СУ ВРШИЛИ
СТРУЈНА-
ЦИ..."

ДА,
АЛИ И
УБИЦЕ
СУ БИЛЕ
СТРУЈНЕ!
СХВАТАШ
ШТА ХОЋУ
ДА КА-
ЖЕМ?

ПОЗВАЋУ
МОГ ПРИЈАТЕ-
ЉА ИЗ "ХОЛИВУД-
СКИХ НОВИНА"
ОН ИМА ОДЛИЧНУ
ДОКУМЕНТАЦИЈУ!

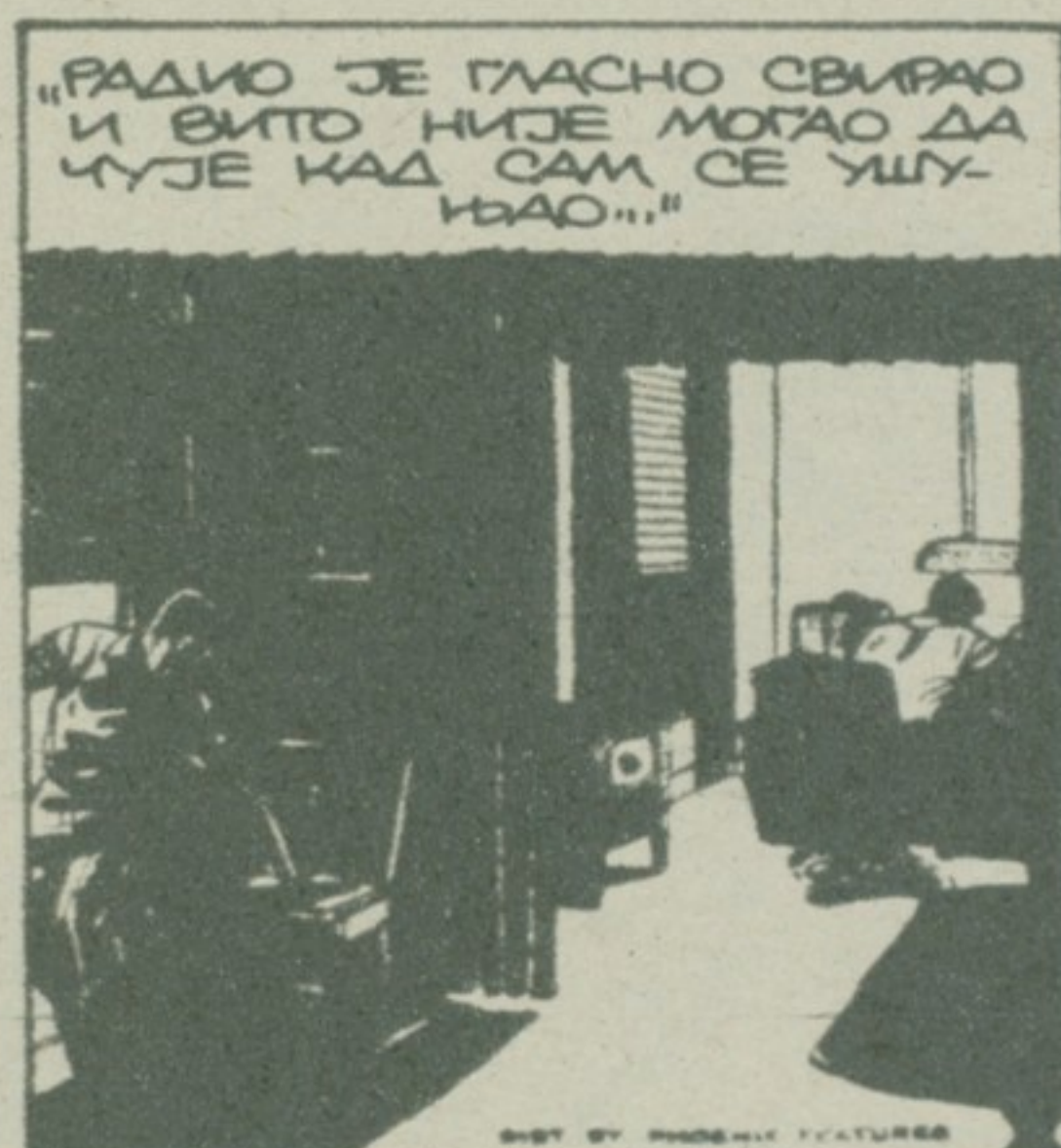

"ДРУГАР МИ ЈЕ ПРИБАВИО СВЕ ПО-
ДАТКЕ, АЛИ ТО НИЈЕ БИЛО ДОВОЉ-
НО..."

"... ДА, ОСИГУРАО ЈУ ЈЕ НЕ-
ДЕЉУ ДАНА ПРЕ ТОГА...
САТЕЛА ЈЕ С МОСТА КАД
СЕ ВРАЋАЛА С ЈЕДНЕ СЕ-
ДЕЉКЕ! ТУ НИЈЕ БИЛО
НИЧЕГ СУМЊИ-
ВОГ!"

"У КАРМЕНИНИМ ОЧИМА
ВИДЕО САМ БЕС И ОД-
ЛУЧНОСТ... СИГУРНО НЕЋЕ
ОКЛЕВАТИ ДА ПОВУЧЕ
ОБАРАЧ..."

Mickey Spillane

10-25

И ТИ СИ
НАУМИО
ДА УЦЕЉУЈЕШ
КАО И ВИТО,
ЈЕ ЛИ?

МАЖ...

НЕ
МРАДЖ,
МАЛА!
НИКО
МИ НЕ-
ЋЕ СТАТИ
НА ПУТ!

КАД-
ТАД
ИПАК
НЕКО
ХО-
ЋЕ!

"ИСКОРИСТИО САМ
ТРЕЊУТАК КАРМЕ-
НИНЕ НЕПАЖЊЕ..."

СРЕДОМ, БИО САМ
БРЖИ ОД ЊЕ..."

ЈА НИСАМ ЈЕДАН
ОД ВИТОВИХ! СМРИ
СЕ! ПОТРЕБНА
ТИ ЈЕ
ПОМОЋ...

ПРЕВИМО
НА СТВАР,
КЕРОЛ... ТИ
СИ КЕРОЛ,
ЈЕ ЛИ?
ТИ СИ
КВИНОВА
ЖЕНА!

НЕ... НЕ...
КЕРОЛ
ЈЕ БИЛА
МОЈА
СЕСТРА...

СЕСТРА?

ДА, СЕСТРА БЛИЗ-
НАКИНДА! ОНА ЈЕ
МРТВА! ЗА ТО СЕ АЛ
ПОВРИНУО!
МЕЋУТИМ, НЕШТО
ЈЕ ПРЕВИДЕО...

ШТА
ТО?

МЕНЕ!
НИКАД МЕ
НИЈЕ УПОЗНАО!
И, КАД МЕ
БУДЕ ВИДЕО,
ДОЖИВЕЋЕ
ПРАВИ ШОК!

ДОЖИВЕ-
ЋЕ ОН
ШОК И
КАД
САЗНА
ДА ЈЕ
УБИО
ВИТА
КЕМ-
ПА...

НЕ, ЗА ТО
ЋЕ СЕ
БЕГ ПО-
БРИНУТИ
ДА ПРИБА-
ВИ АЛИВИ!
ЈА ЋУ ГА
ДОКРАЈ-
ЧИТИ!

А АКО ХОЋЕШ ТО
ДА ВИДИШ, ДОЋИ
ВЕЧЕРАС У ПОВО-
РИШТЕ НА ОВАЛУ! И
КВИН ЈЕ ДОБИО ПО-
ЗИВНИЦУ ЗА ПРЕ-
МИЈЕРУ!

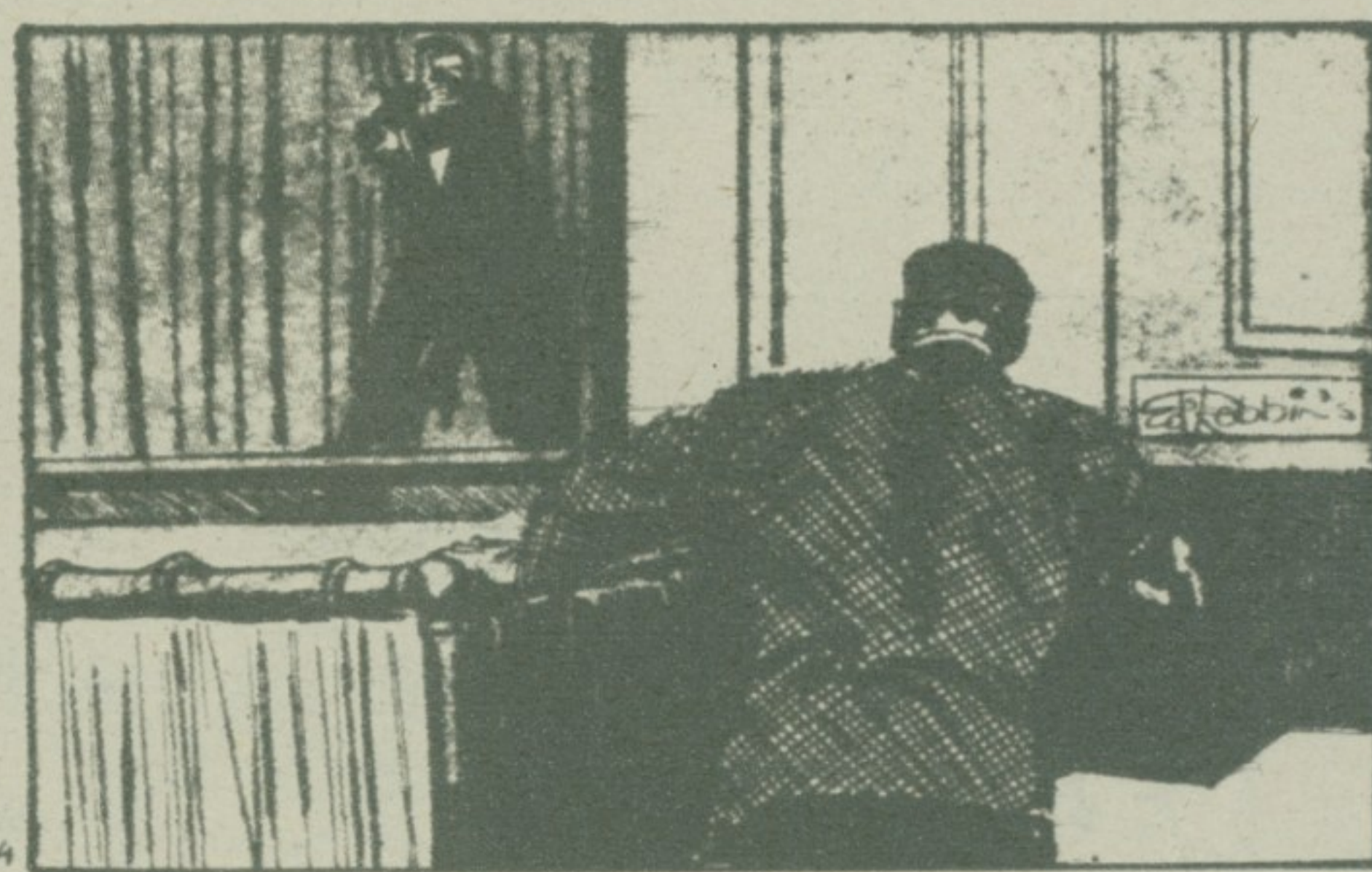
"СВИ ДОЂИТЕ НА ПРЕДСТАВУ!
ВЕЧЕРАС ЋЕ КВИН ВИДЕТИ
ЖЕНУ КОЈУ ЈЕ УБИО ПРЕ
ДВЕ ГОДИНЕ... ОВОГА ПУТА
ЈА ДРЖИМ КОНЦЕ У СВО-
ЈИМ РУКАМА..."

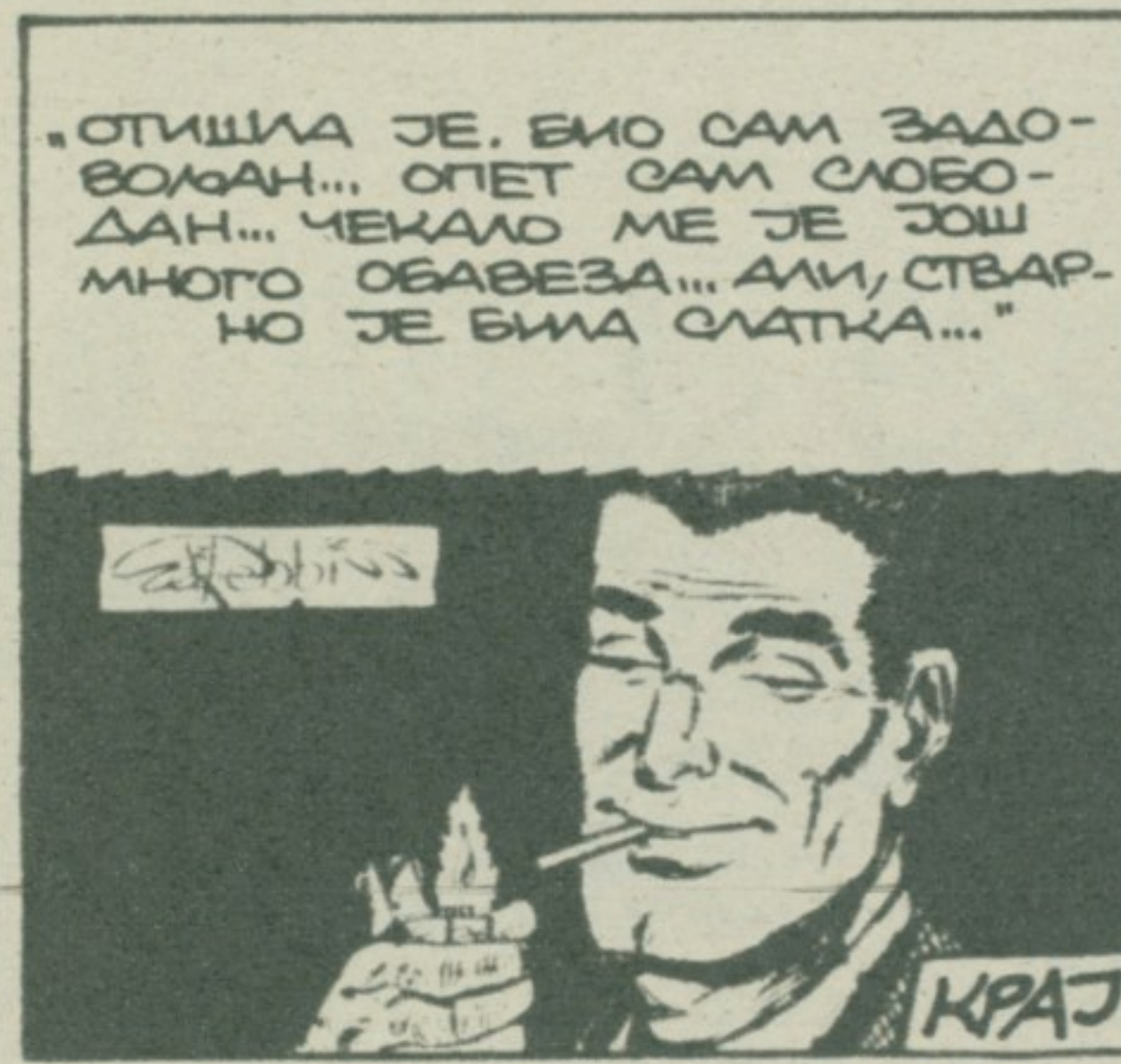
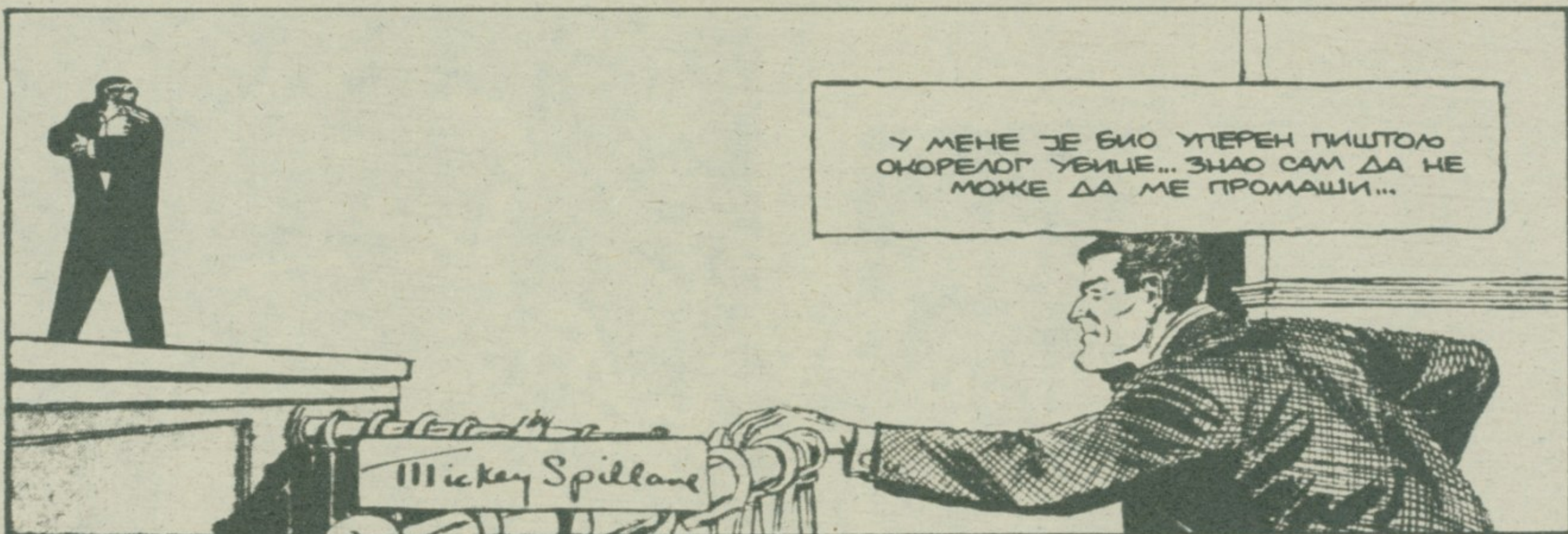
Mickey Spillane

БИЋЕ
ТУ
МНОГО
СВЕТА!
СВИ ЋЕ
ОНИ
ДОЋИ ИЗ
РАДОЗНА-
ЛОСТИ..."

ПОЧЕТКОМ 16. ВЕКА НА ТЕРИТОРИЈИ СРЕДЊЕ АМЕРИКЕ ПРОСТИРАЛО СЕ ЦАРСТВО АЦТЕКА КОЈИ СУ, ПРЕТПОСТАВЉА СЕ, НЕКОЛИКО ВЕКОВА РАНИЈЕ ПОКОРИЛИ РАЗВИЈЕНИЈЕ МАЈЕ, ТОЛТЕКЕ, МИКСТЕКЕ, ОЛМЕКЕ... И ПРИХВАТИЛИ ЊИХОВУ КУЛТУРУ. АЦТЕЦИ СУ ИМАЛИ ВЕЛЕЛЕПНЕ ХРАМОВЕ, СВОЈЕ ПИСМО, ЛЕГЕНДЕ, ФРЕСКЕ, СКУЛПТУРЕ.

У АЦТЕЧКО ЦАРСТВО СТИГАО ЈЕ 1519. ГОДИНЕ ОЗЛОГЛАШЕНИ ХЕРНАН ДЕ КОРТЕС КОЈИ ЈЕ УНИШТИО ТО ЦАРСТВО И ЗАТРО ЊЕГОВУ ЦИВИЛИЗАЦИЈУ.

ПРЕТПОСТАВЉА СЕ ДА ЈЕ У ТОМЕ УСПЕО ЗАТО ШТО СУ АЦТЕЦИ ВЕРОВАЛИ ДА ЈЕ ОН БЕЛИ БОГ ИЗОБИЉА КВЕДЗАЛКОАТЛ, А КОРТЕС ЈЕ ТРАЖИО САМО ЗЛАТО.

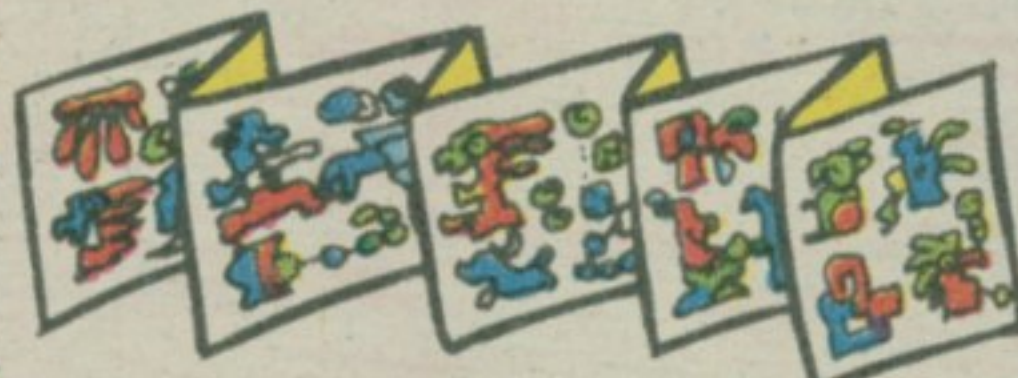

БРОЈЕВИ МАЈА

0	1	2	3	4
5	6	7	8	9
10	11	12	13	14
15	16	17	18	19

УБИО ЈЕ ЦАРА МОНТЕЗУМУ II, НА СВЕ СТРАНЕ ПУЛЧКАО И ШПАНСКОМ ДВОРУ ЗГРЊУ НЕВИЂЕНО БОГАТСТВО. УНИШТАВАЊУ ИНДИЈАНСКИХ КУЛТУРА ДОПРИНЕО ЈЕ И ДИЕГО ДА ЛАНДА, БИСКУП ИЗ МАДРИДА, КОЈИ ЈЕ СПАЛИО СВЕ ИНДИЈАНСКЕ КЊИГЕ - КАО ДЕЛА БАВОЛА. ТАКО СУ ДО ДНАС САЧУВАНЕ САМО ТРИ КЊИГЕ МАЈА И 14 АЦТЕШКИХ. ИПАК, ДИЕГО ДА ЛАНДА ЈЕ ПРВИ ПРОЧИТАО СЛОВА МАЈА И ЗАПИСАО ИХ.

НА ЖАЛОСТ, ОВЕ ИНДИЈАНСКЕ КЊИГЕ НИКАД НИСУ ДО КРАЈА ПРОТУМАЧЕНЕ. ЛИЧИЛЕ СУ НА ДНАШЊЕ СЛИКОВНИЦЕ - СКЛАПАЛЕ СУ СЕ КАО ХАРМОНИКА. НАПРАВЉЕНЕ СУ ОД ПЛАТНА ПРЕВУЧЕНОГ ФИНИМ СЛОЈЕМ ГИПСА И ЛАКА А ОНДА СЕ НА њИМА ЦРТАЛО.

А	М
А	Н
А	О
Б	О
Б	П
КУ	ПП
Т	КУ
Е	КСУ
Х	Г
И	Ч
К	У
ИКС	И
Л	И
Л	З

ПИСМО МАЈА И АЦТЕКА

МЕСЕЦИ АЦТЕКА

1. КИПАТЛИ КРОКОДИЛ	3. ЦАЛЦИ КУБА	5. КОАТЛ ЗМИЈА	6. МИКИЦТЛИ ЛОБАЊА	7. МАЗАТЛ ЖЕЛЕН
8. ТОЧТЛИ ЗЕЦ	9. АТЛ ВОДА	11. ОСАМАТЛИ МАЈМУН	13. АЦАТЛ ТРСКА	14. ОСЕЛОТЛ ДИВЉА МАЧКА
16. КОСКАКУАУХТЛИ СТРВИНАР	17. ОЛИН ПОКРЕТ	18. ТЕЦПОТЛ КРЕМЕН	19. КИВИТЛ КИША	20. ШОЧИТЛ АВЕТ

ПИСМО АЦТЕКА НИЈЕ ПРОЧИТАНО АЛИ ЈЕ ВЕОМА СЛИЧНО ПИСМУ МАЈА. ЗНАЈУ СЕ ЈЕДИНО ЗНАЦИ ДВАДЕСЕТ МЕСЕЦИ У ГОДИНИ. СВЕ ПОДАТКЕ О ЛЕГЕНДАМА И ПИСМУ АЦТЕКА ДУГУЈЕМО АЦТЕЧКОМ ПРИНЦУ И СВЕШТЕНИКУ КОЈИ ЈЕ ПРИМИО ХРИШЋАНСТВО. ТО ЈЕ ФЕРНАНДО ДЕ АЛВА ИШТЛИШОЧИТЛ КОЈИ ЈЕ ПОЧЕТКОМ 17. ВЕКА ЗАБЕЛЕЖИО МНОГО ПОДАТАКА ИЗ ИСТОРИЈЕ СВОГА НАРОДА.

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ

ДЕТЕЋИ БИЛИМ ВАМ ЈЕ ДОНЕО...

10 комплета значака:

Милетић Дарко, с. Лисовић, 14д, Барајево, Мирковић Сања, Јурија Гагарина 102/69, Нови Београд, Скелеија Дарко, Бате Бркића 24, Нови Сад, Илић Александар, Браће Срњића 5/14, насеље Медаковић 3, Београд, Ђорђевић Небојша, Призренска 32/9, Борча, Симоновић Никола, Лоле Рибара 36/21, Чачак, Авакумовић Јулија, Булевар АВНОЈ-а 50/6, Нови Београд, Попов Милан, Момчила Радивојевића 30, Земун, Ђошић Иван, Јурија Гагарина 187/61, Нови Београд, Пијановић Денис, Загвозд.

150 разних налепница:

Ђурић Љиљана, Омера Маслића 4а, Сарајево, Ковачевић Дарија, Бул. Јане Сандански 34-2/5, Скопље, Јосимовић Ружица, Раковачка 27, Нови Сад, Алфировић Антонио, 4. јули 9, Карловац, Станковић Тања, Цанкарјева 54, Нова Горица, Каролија Душан, Радивоја Симоновића 10, Сомбор, Катица Бараћ, Вијенац Владимира Роловића 11, Осијек, Рогановић Владо, Кличево 112, Никшић, Тасић Катарина, 17. октобар 14/38, Смедерево, Марковић Вељко, Штросмајерова 18, Винковци, Благојевић Милан, Томићева 1, Нова Градишка, Јовичић Марија, Нике Максимовића 2/4, Сомбор, Симеуновић Горан, Саве Ковачевић 5/12, Земун, Дојчиновић Дејан, 9-те бригаде 27/7, Бор, Весковић Бранислав, ЈНА 8, Панчево, Ковачевић Мирјана, Бориса Кидрича 80, Нова Пазова, Форгац Атила, Мите Ценића 39, Сомбор, Јанић Зоран, Шафарикова 30, Бачка Паланка, Митровић Слободан, Матије Гупца 63, Забок, Зубић Зоран, Моше Пијаде 11/2, Сарајево, Палфи Наташа, Томачево 42/ц, Љубљана, Дерајић Данијела, Задругарска 2, сп. 7, бр. 51, Земун, Ђалић Миленко, Кратка 13, Инђија, Спасић Мирослав, Обилићев венац 76, Инђија, Игњатовић Валентина, Бориса Кидрича 57, Бабушница, Калаш Божица, Огњена Прице 6/1, Сарајево, Мутиловић Ениса, Невесиње, Ковачевић Сања, Невесиње, Вујисић Славољуб, 27. јули 7, Јајце, Соколова Маја, М. Митевски 8/6/4, Скопље, Вујатовић Ина, П. Драпшина 6/3, Книн, Бегић Нишада, Рамиза Делакметићева 37, Високо, Кадиф Азра, Пашагића 13, Високо, Јанев Васил, Воденска 2, зг. Б - 1, влез 1, стан 5, Карпош IV, Скопље, Туркић Харис, Босанска 15, Добој, Дамева Благица, Разловечко Востание 13/29, Карпош 4, Скопље, Јуришић Мирослав, Жарка Чуића 10, Карловац, Драган Ђорђевић, Први мај 55, Бабушница, Пешић Радиша, Мала Крсна, Раља, Марјански Вујица, Боре Микића 48/а, Меленци, Гарај Хрвоје, Ослобођења 1, Орашје, Гатал Мирјана, Партизанска 24, Иванец, Куштелега Мартина, Матије Гупца 24, Иванец, Јосевски Борче, Бул. АВНОЈ-а 104/4 - 8, Скопље, Дакић Бранка, Владимира Веселића 295, Добој, Тричковић Данијела, Ивана Милутиновића 51, Лесковац, Јокановић Марина, насеље Нерин, ст. бр. 4, Петровац на мору, Стевић Никола, насеље Блок, Петровац на мору, Чабаркапа Биљана, Режевићи, Петровац на мору, Дајак Марко, Г. Г. Дежа 13, ст. 9, Н. Београд, Главаш-До-

тина Анабела, Цемала Бједића 88/IV, Сарајево, Јурковић Гордан, Милана Филиповића 40, Босанска Дубица, Пилаковић Рефик, Слободана Јелачића, ламела Б 1/1, Бијељина, Половска Ирена, Горче Петров 266 1/1, Скопље, Томановић Милена, Боре Марковића 10, Београд, Глишић Милован, Хероја Дејовића 32/80, Титово Ужице, Димитров Валентина, Вељка Влаховића 14, Српски Итебеј, Матовић Александра, Омладинских бригада 156, Нови Београд, Милетић Владимир, Дринска 15, Параћин, Лазић Лидија, Ђуре Јакшића 2, Смедерево, Фон Симона, Пот на Градич 8, Кобарид, Никитовић Лидија, Душана Вукасовића 4, Земун, Самарић Предраг, Свиница 66, Градуса, Анчевска Биргита, Разловечко Востание 22/22, карпош

Прилаз ослобођења 16, Задар, Грбић Наташа, Трг солидарности 6, Сарајево, Пауро Еди, Мунтић 96, Пула, Штумфол Ерика, Б. Радичевића 11, Загреб, Алеш Ерман, Рожна долина 3, Лесце, Бабић Ладислав, Јураја Крижанића 24, Вараждин, Станишић Срђан, Старца Вујадина 4, Земун, Тодоровић Предраг, Лењинов булевар 179/V, Нови Београд, Шторга Рудолф, Б3- 1/3 - 40, Борово, Белојевић Виолета, Фрање Крча 118/1, Земун Поље, Маринковић Драган, Бањички пут 54/7, Београд, Билбија Горан, Бориса Кидрича 156, Банатско Ново Село, Андрић Нада, Петра Драпшина 2, Панчево, Токић Тања, Николе Тесле 11, Ада, Радаковић Лолита, Сарваш-колдовска 46, Бијело Брдо, Челебић Милорад, Пиланско насеље Б. П. 36, Никшић,

Илустровао: Зоран Петковић Петко

НАСТАВЉАМО СА ОБЈАВЉИВАЊЕМ ИМЕНА НАГРАЂЕНИХ ЧИТАЛАЦА

45/6, Пецка, Попић Славица, Шибеничка 20, Осијек, Симић Оливера, Југ Богдана 75/13, Зрењанин, Цигановић Весна, 4. јули 21/19, Зрењанин, Зарић Предраг, 4. јул 25/11, Зрењанин, Петровић Рајко, 29. новембра 34, Сремска Митровица, Цветичанин Соња, V - 30/ц - 5, Борово, Анђелковић Боби, с. Мали Јовановац, Крупац, Марјановић Никола, Ђуре Пуцара Старог 2, Лакташи, Милединовић Драгана, Први мај 9, Пећ, Стошић Александра, Железничка станица 6. 6. Пригревица, Дечковић Бранка, VI ударне дивизије 26А, Комижа, Вис, Марковић Јасна, Н. х. Албина Херљевића к - 13 (VII/25А), Тузла, Крунић Јасмина, Трг братства јединства зграда 5 стан 12, Вршац, Тарка Златко, Бориса Кидрича 137, Вуковар, Павић Драгана, Светозар Марковић 33/5, Ниш Херцег Леа, с. Цвијећа 18/VII, Дубровник, Спиркић Мирослава, Рава Јанковић 97/IV, Сарајево, Чабрић Данијела, Михајла Ивеше, 1, III/16, Крагујевац, Киш Роберт, Мађаша Брука 5, Суботица, Штетих Снежана, Јована Микића 34, Суботица, Швертел Стеван, Хајдуково 381/2, Хајдуково, Стојић Синеиша, Кулиновци 72, Чачак, Ивановић Данијела, В. Караџића 11/2 Титоград, Ђорђевић Слободанка, Методи Митевски 9-4/5, Скопље, Врсаловић Антонија, М. Горког 24, Карловац, Новак Саша, Вождова 2/25, Ниш, Цолнар Катарина, Горње Мекушје 4а, Карловац,

9 часописа „Ваш Синклер“:

Грибајевић Маја, Жртава фашизма 10/II-44, Сарајево, Шкугор Ален, Раде Кончара ц-2/х, Шибеник, Коцка Горан, Ново Насеље - Шкаљари Б-1, Котор, Таталовић Данијела, Војвођанска 72, Црвенка, Крешимир Гортан, Марјановићев пр. 2, Загреб, Чапеља Желислав, 29. новембра 39, Стара Пазова, Селеши Тинде, Цара Душана 38/А, Зрењанин, Перовић Иван, Св. Марковића 1/8, Ниш, Миленковић Зоран, 80 Нова 5/1, Београд.

21 дело југословенских и светских писаца:

Обрадовић Славиша, Дарданија СУГ-16, ЛБ-4/3, Приштина, Стојић Жељко, Немањина 45, Титово Ужице, Гавриловић Сузана, Цара Лазара 3, Лесковац, Јанковић Слободан, Вукасовићева 84/10, Београд, Пивљаковић Владимир, Б. Петковића 49, Горажде, Грешак Горазд, Сенчна пот 10/а, Порторож, Ковачевић Зоран, Таслице II бр. 8, Приштина, Круна Томић, Саве Ковачевић 76, Бујановац, Милеуски Драгослав, Иве Лоле Рибара 21, Поповац, Видас Дејан, Емилија Рандића 18, Ријека, Андоновски Ведран, Мраморец 57А, насеље Влае, Скопље, Шаркић Бранко, 27. марта 8, Тител, Мајер Наташа, Бартолова 86, Криж, Милијић Радојица, Грљански пут 23, Зајечар, Тресиглавић Небојша, блок „Партизан“ кула ц/3, Бачка Паланка, Опачић Нино, Адама Дугачког, 29 Бели Манастир, Милошевић Снежана, Илинденска 26/13, Крагујевац, Тодоровић Весна, Балзакова 59, Нови Сад, Стањо Вјера, Чмеликова 52, Јаношик, Милојевић Ратко, В. Влаховића 22, Старчево, Лукић Марица, Сабрије Бурића 1, Брчко.

4. Скопље, Пејак Јадранка, Весела 134, Бугојно, Марас Весна, Партизанска 65, Дубица, Лилић Тања, Варешка 61, Београд, Лазендић Боја, Светозара Милетића 22, Чуруг, Цолева Јасмина, Христијан Карпош 40/12, Штип, Салатић Милорад, В. Томановића 43А, Сечањ, Вуковић Александар, ВИЈ. VI сак 83, Осијек, Вирдахић Амир, Ж. Зрењанина 57, Елемир, Пејић Дејан, Јована Поповића 38, Сомбор, Гламочанин Душко, Пулска 42, Палић, Богуновић Гордана, Гарибалдијева 15, Земун, Маринковић Марија, Неготинска 10, Врчин, Николић Ненад, Панчићева 2а, Зајечар, Јукић Сандра, Млинарска 39, Загреб, Трклја Бисерко, Родољуба Чолаковића 17/13, Бијељина, Неметх Доротеја, В. Влаховића 2/12, Липик, Момчиловић Горан, Брежје 6, Дубрава, Миклош Мелинда, Дожа Ђерђа 35, Нови Сад, Кирилова Катарина, Браћа Галеви 46, Скопље, Мирјана Крстивојевић, Карађорђева 57, ул. I ст. 5, Ваљево, Варешанин Златко, Матије Гупца 109, Ђурић, Гуња, Буила Јасна, Николе Тесле 52, Шид, Димић Никола,

Купрешанин Радомир, Крушковац 40, Медак, Кнез Дарио, Ламела Б2 ул. 5 ст. 48 Лужани, Илија код Сарајева, Јакша Јулија, Пушкинова Б - 2, I/29 нас. „11. октомври“, Скопље, Поточник Марјета, Кочно 10, Лапоре, Томашевић Ружица, Косте Јовановића 40, Београд, Стаменковић Сузана, Књажевачка 120/17, Ниш, Атлензида Веледар, Моше Пијаде Е 1 стан 14, Мостар, Белановић Ненад, др Агостина Нета 56/22, Нови Београд, Чаравеша Весна, Гандијева 64/46, Нови Београд, Димитријевић Војислава, Јелке Радловић 16, Алексинац, Мирић Саша, Јужни ред 13, Зрењанин, Ђорђевић Мирко, Руже Шуљман 18, Зрењанин, Шекеља Иван, Врисак 6. 6. Хвар, Цанић Татјана, Луке Туфегџића 14, Шабац, Гајић Радмила, Сремска 26/1, Шабац, Чикић Јелена, 29. новембра 15/11, Сремска Митровица, Хаџивидојевић Милош, Витановацка 44, Београд, Баба Петар, Лењинова 6/7, Зрењанин, Лесјак Марјан, Прихова 53, Назарје, Денић Весна, Станка Пауновића 49а/19, Ниш, Ђермановић Драган, Цветко Томић

Поштовани читаоци,
љубитељи добре и узбудљиве књиге.
Представљамо вам прве четири књиге
из библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“
које су изашле из штампе. То су:

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА

Књига о највећим светским катастрофама у којима су изгубили животе милиони људи – од природних, као што су земљотреси, ерупције вулкана, поплаве и оркани – па све до авионских несрећа, бродолома, пожара и свемирских катастрофа.

2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ

Познате су грешке које су измениле историју човечанства, заблуде које су коштале много новца, људских части и људских живота. Триста оних који су правили монументалне грешке је толико велика да јој нема краја. Књига доноси избор од 160 најневероватнијих прича о великим светским погрешкама и заблудама.

3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ

Ужасавајуће приче о најзлогласнијим злочинима који су икада извршени. Најкрвопачије убице из целог света нашле су своје место у овој књизи, а њихови језиви „подвизи“, од којих се људима леђи крв у жилама, остаће заувек забележени као опомена свим генерацијама.

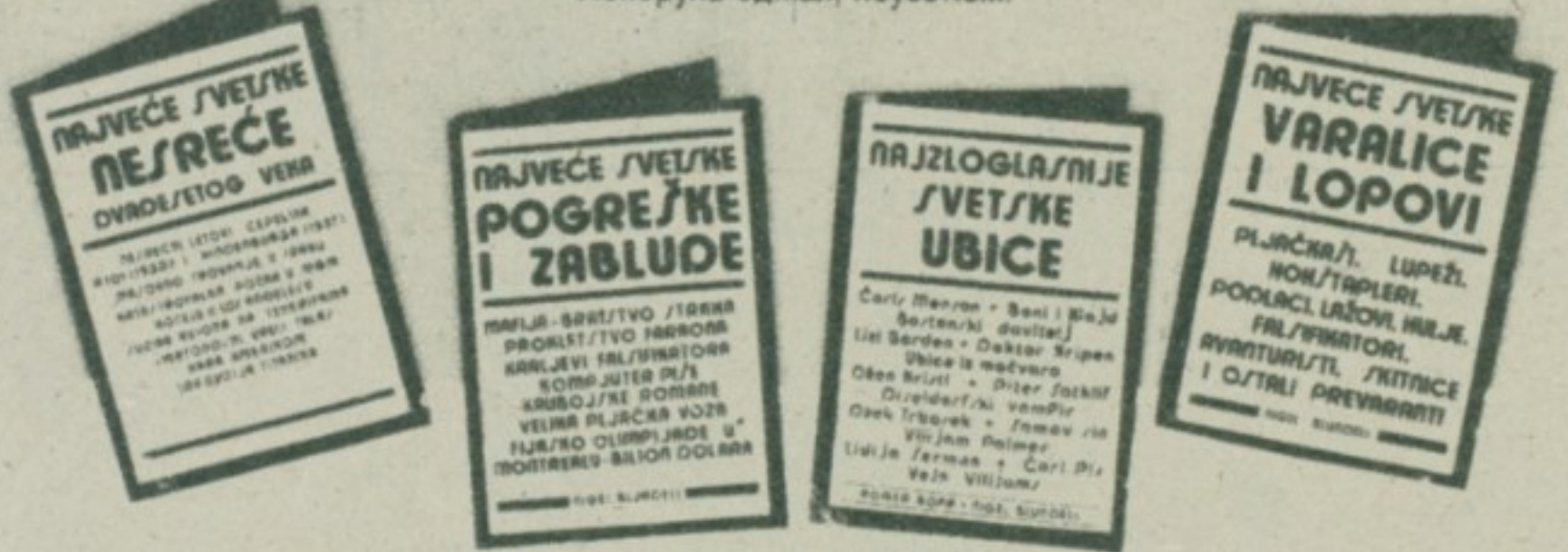
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ

Читава галерија најразличитијих ликова може се срести на страницама ове књиге – од симпатичних ситних превараната и скитница, па до криминалаца светског калибра. Овде ћете срести највеће светске лупеже, плачкаше, варалице, хохштаплере, фалсификаторе, авантуристе...

Књиге су превод са оригиналних енглеских издања и можете их имати у својој библиотеци одмах након њиховог огромног успеха у Великој Британији, Америци и Аустралији. Књиге су луксузно опремљене, тврд повез, пластифициране корице у боји, 200 страница, латиница, формат 15 x 21 cm. Обиле аутентичних фотографија и илустрација.

Цена једне књиге 600.- динара.

Испорука одмах, поузећем.

У припреми су и следеће књиге из библиотеке „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“:

- 5. НАЈВЕЋИ СВЕТСКИ ЕКСЦЕНТРИЦИ И ОСОБЕЊАЦИ
- 6. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ САБЛАСТИ И ДУХОВИ
- 7. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ
- 8. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ МИСТЕРИЈЕ ЛЕТЕЋИХ ТАЊИРА
- 9. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НАКАЗЕ
- 10. ЧУДНО АЛИ ИСТИНИТО – најневероватнији новински чланци из целог света

И ове књиге такође можете поручити сада, а добићете их – платити када изађу из штампе – крајем ове и почетком следеће године.

НАРУЧБЕНИЦА – ЗАБАВНИК

Овим неопозиво наручујем поузећем следеће књиге:

1. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ НЕСРЕЋЕ ДВАДЕСЕТОГ ВЕКА	_____ комада
2. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ПОГРЕШКЕ И ЗАБЛУДЕ	_____ комада
3. НАЈЗЛОГЛАСНИЈЕ СВЕТСКЕ УБИЦЕ	_____ комада
4. НАЈВЕЋЕ СВЕТСКЕ ВАРАЛИЦЕ И ЛОПОВИ	_____ комада

и књиге под редним бројем 5 6 7 8 9 10 (заокружити редни број)

_____ (име и презиме)

_____ (поштански број и место)

_____ (улица и број)

Наручите на адресу: „ДРУГА СТРАНА СВЕТА“ 34000 КРАГУЈЕВАЦ, Лоле Рибара 8
Књиге можете наручити и директно телефоном 67-940 (034)

10 x 10

ЛОВ НА ГРЕШКЕ

НАЋИТЕ У ОВИМ РЕЧЕНИЦАМА ПОГРЕШНУ РЕЧ

Нешто очигледно није у реду с овим реченицама... али шта? Слагач је, заправо, сваки пут погрешно само у једној речи, заменивши је другом, сличном. Покушајте да исправите ту реч, да би свака реченица добила свој прави смисао.

1. Парови играју крај отворених прозора и сваки час понека лепотица испадне из дворане на улицу.

2. Биоритам се заснива на схватању да се цео људски живот одвија по циркусима.

3. Дужност му је била да први окуша крављу храну, да би се уверио да није отрован.

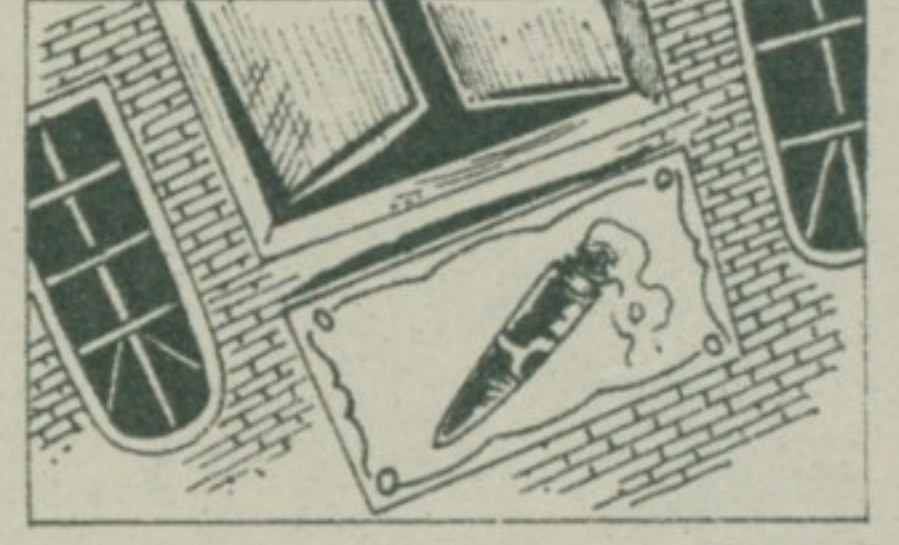
4. Гледао је мирно, са савременим изразом лица.

5. Репортер је био пун воде и опасно се нагињао на једну страну.

6. У Београду је 1948. године, одржана Дуванска конференција.

7. Била је веома нежна према њему, увек га је звала „душо материјална“.

8. – Признаћу вам – рече јој он – да сам вас у прво време сматрао за палачинку.

9. Професор већ годинама преноси своје незанимљиво искуство на млађе генерације.

10. Он се брани да није гурнуо противничког играча, већ га је само ударио лопатом по глави.

РЕШЕЊА: 1. лепотица – лопатица, 2. циркусима – циклусима, 3. крављу – краљеву, 4. савременим – самоувереним, 5. репортер – репоркер, 6. Дуванска – Дунавска, 7. материјална – материјална, 8. палачинку – палачина, 9. незанимљиво – незанимљиво, 10. лопатом – лопатицом.

ПРЕ ТРИСТА ГОДИНА РОДИО СЕ БАХ

СЕБАСТИЈАН ЈЕ

1. Свет музике окружује Јохана Себастијана Баха одмалена. Рођен је 1685. године у немачком граду Ајзенаху у породици чувеној по музици. Бахови су од 16. до 18. века били познати оргуљаш, певачи, композитори. Реч бах (Bach) у Немачкој је дуго била име за музичара. Себастијан у десетој години прелази код Јохана Кристофа, старијег брата, јер је остао без родитеља. Брат му је помогао да савлада вештину свирања на клавсену (претеча клавира).

2. Јохан Себастијан је с лакоћом савладавао сваку композицију коју би му Кристоф дао да увежба. За њега су изазов представљали тежи комади које је брат сакривао од њега у орману. Мислио је да је Себастијан још мали за њих. Дечаку зато ништа друго није преостајало него да ноћу кришом узима од Кристофа те „тешке“ ноте и преписује их при месечини. За шест месеци их је непогрешиво свирао. Композиције је увежбавао кад му брат није био код куће.

3. Пошто се Кристофу породица повећала, више није могао да издржава млађег брата. Петнаестогодишњи Јохан Себастијан прелази у Линебург. Ту пева у хору школе Св. Михајла и тако се издржава. Стиче широка знања о вокалној полифонији, о музици барока црквеног и световног типа, француској опери... У граду Вајмару у који прелази сусреће се с француским оргуљашем Ефлером. Њих двојица се не трпе отпрве.

4. Било је питање части да се докаже ко је бољи музичар – Ефлер или Бах. Наметнуло се једино решење: концерт на коме ће свирати обојица. Бах је победио и показао да је бољи оргуљаш. Али, ни то му није било довољно. Смислио је да Ефлеру да неколико тема на које би Француз свирао своје варијације. Исто би то учинио и Ефлер. Заказано је музичко надметање. Међутим, Ефлер се, уочи концерта, извукао из града и побегао главом без обзира.

СВИРАО КРИШОМ

5. Бах се жени даљом рођаком Барбаром Бах и 1717. добија место кнежевског дворског диригента у граду Кетену. Док је у Вајмару настао највећи број његових дела за оргуље, у Кетену се окреће инструменталним делима. Ту компоује и чувени Бранденбуршки концерт. Барбара умире и он се поново жени Аном Магдаленом Вилкен. Проводио је сате подучавајући Ану музици. Чак је написао и посебне композиције за њу и данас познате као „Свеска Магдалене Бах“ које користе студенти.

6. Из првог брака му је остало седморо деце. У другом је имао још тринаесторо. На жалост, само су га два сина надживела. Када је 1723. прешао у Лајпциг, у животу Јохана Себастијана наступа ново поглавље. Док је у Кетену углавном компоновао световну музику, овде је претежно испуњавао поруџбине двеју градских цркава. Уз то, Бах је писао и серенаде за аристократске куће, музику за војне потребе, пригодне кантате, дела за свечане приредбе под ведрим небом...

7. Праву величину Баховог музичког генија открива 19. век, односно други познати композитор Феликс Менделсон извођењем Бахове „Пасије по Матеју“. То само значи да су савременици поштовали Баха композитора али су га више знали и ценили као извођача. Једном приликом позвао га је на двор и краљ Фридрих Велики. Провео га је кроз све дворске одаје уз молбу да испроба свих седам клавира. Бах је приредио величанствени концерт за краља и његову свиту.

8. Почетком 1749. Бах се разболео, крајем године сасвим је ослепео. Његов ученик и зет Алтеникол последњих месеци се није одвајао од Баха. По Јохановом диктату записао је последње мајсторове композиције. Јохан Себастијан Бах умро је 28. јула 1750. За собом је оставио, бар од оног што се сачувало, око 300 духовних и 20 световних кантата, фантазија, прелудијума, токата, фуга, свита и много концерата. Између осталих Мису у ха молу, Кантату за кафу, Уметност фуге за клавир...

ХИТ

РЕКОРДИ

ЧУДНЕ ЧИЊЕНИЦЕ

Греми трофеј Ролингстоунси никада нису освојили. Боб Дилан је први добио тек 1979. док је Елвис за живота добио само три и то у категорији „најбоља религиозна интерпретација“!

СКРОМНОСТИ

ЈА САМ ПОЧЕТАК

Недавно је Литл Ричард гостовао у Лондону, не да би певао већ да би промовисао своју биографију „Живот и време Литл Ричарда“. Тим поводом је рекао: „Ово је једна од најважнијих књига у историји света. Књига обухвата баш све. Ја сам квазар, једна од најсјајнијих звезда у космосу. Многи су ме имитирали. Хендрикс је био мој гитариста, на мени су учили Битлси. Џеџер, ја сам лично учио Тину Тарнер да пева. Мој је и Џејмс Браун. И шта сам онда ја него њихов почетак, краљ лично.“

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Бити стварно значајан подразумева да си у положају да твоје песме слушају људи без обзира хтели то они или не. Све остало што се подразумева под појмом „значајан“ нема исту вредност.
Мориси (The Smiths)

ГРЕМИ ЈЕ МУЗИЧКИ ОСКАР

ВЕЋИНА ТРОФЕЈА У РУКАМА ЦРНИХ УМЕТНИКА

Сваке године крајем фебруара Америчка Национална академија сниматељских уметности и науке додељује своје награде. Признања названа Греми подједнако су угледа као и филмски оскар и значе круну у каријери сваког певача или групе. Овог пута жири се одлучио (што последњих година и није реткост) за многе црне уметнике: међу славодобитницима су Тина Тарнер, Поинтер Систерс, Чака Кан, Принц, Лајонел Ричи, Били Оушн и Мајкл Џексон. Образ „беле музике“ спасили су Синди Лопер, Брус Спрингстин, Дејвид Боуви и Фил Колинс.

Приликом таквог славља увек остану забележене изјаве победника. И ми их преносимо:

Тина Тарнер: „Ово ни у сну нисам очекивала. То је прави шок и то у старе дане. Добро је, ипак, пошто ми није преостало још пуно времена“.

Лајонел Ричи: „За трофеј морам наћи специјално место у мојој кући. Жена ће имати пуно посла око тога“.

Чака Кан: „Мрзим категоризацију и било какву врсту упоређивања. Не могу да тврдим да ми ово не прија“.

Синди Лопер: „Ко би рекао! Пре две године нико ми није давао ни најмање шансе“.

ГРЕМИ ДОБИТНИЦИ 1985.

(титуле се односе на период фебруар 84–85)

Сингл године: „Шта љубав има с тим“ – Тина Тарнер

Албум године: „Не могу успорити“ – Лајонел Ричи

Песма године: „Шта љубав има с тим“ – Тина Тарнер

Нови уметник: Синди Лопер

Женска интерпретација: „Шта љубав има с тим“ – Тина Тарнер

Мушка интерпретација: „Упокос свих разлика“ – Фил Колинс

Вокална изведба, група: „Скочи“ – Поинтер систерс

Женска рок интерпретација: „Боље буди добар према мени“ – Тина Тарнер

Мушка рок интерпретација: „Плес у тмини“ – Брус Спрингстин

Најбоља рок интерпретација: „Пурпурна киша“ – Принц

Најбоља женска ритам и блуз интерпретација: „Осећам за тебе“ – Чака Кан

Најбоља мушка ритам и блуз интерпретација: „Карибанска краљица“ – Били Оушн

Најбоља ритам и блуз песма: „Осећам за тебе“ – аутор Принц

Најбољи албум филмске музике: „Пурпурна киша“ – Принц

Видео: „Дејвид Боуви“ – Дејвид Боуви

Видео касета: „Прављење трилера“ – Мајкл Џексон

Омот сезоне: „Она је тако необична“ – Џанет Пер

Продуценти године: Лајонел Ричи и Дејвид Фостер

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЊЕНИ ЧАСОВИ

Алисон Моје ужива углед једне од најбољих певачица популарне музике. С лакоћом пева све жанрове, што баш и није одлика данашњих (уско специјализованих) певача. На питање да ли је икада школовала глас Алисон одговара:

– Имала сам само два часа певања. Са првог сам избачена пошто сам запалила цигарету а са другог побегла како би на време стигла у биоскоп!

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

МАНДАРИНА И БАНАНА

На овој слици тешко ћете распознати Оливера Мандића и Марину Перезић али ипак су то они: композитор се оденуо у модерног Лоренса од Арабије а популарна певачица у пилота двомоторца. Њихова прва сарадња је нови хит „Мандарина и банана“. Остаје да се види како ће се „прерушити“ за следећу песму.

СВЕ ПЛОЧЕ

JUDAS PRIEST (Џудас Прист)

„Rocka Rolla“ (Gull, 1974)
„Sad Wings Of Destiny“ (Gull, 1975)
„Sin After Sin“ (CBS, 1977)
„Stained Glass“ (CBS, 1978)
„The Best Of...“ (Gull, 1978)
„Killing Machine“ (CBS, 1978)
„Hell Bent For Leather“ (Columbia, 1978)
„Unleashed In The East“ (CBS, 1979)

„British Steel“ (CBS, 1980)
„Point Of Entry“ (CBS, 1980)
„Hero, Hero“ (Gull, 1981)
„Screaming For Vengeance“ (CBS, 1982)
„Defenders Of The Faith“ (CBS, 1984)

Неке од ових плоча у Југославији објавио је „Suzy“.

КО ЈЕ...

СТЕФАН ТИН ТИН ДАФИ?

ШЕСТИ ДУРАН

Последњих месеци на топ-листама запажено место заузима песма „Пољуби ме“ мало познатог Стефана Дафија. Ко је он? Име му мало значи док се боље не присетите прошлости популарне групе Дуран Дуран. Он је човек који је са Џоном Тејлором крајем седамдесетих у Бирмингему основао данас изузетно популаран састав. Постава је напустио пре објављивања песме „Планета земља“ убеђен да изабрани музички правац није онај који су на почетку договорили.

Стефан тада нестаје. Сада је признао да је три године провео у продуцирању плоча малих група, правио песме у духу шездесетих година, бавио се дизајном (сам себи направио омот за будући албум „Успони и падови“) а истовремено завршио циклус црно-белих фотографија и планира изложбу тих радова.

Зимус је закључио да је време за „излазак из сенке“. Узео је и надимак Тин Тин. Повратак „шестог Дурана“ није остао незапажен.

МОНОЛОЗИ:

МИК ЦЕГЕР

НИСАМ БАШ ЗА КЊИГЕ

— О мени и групи Ролингстоунс написано је, колико сам упознат, само на енглеском језику 50 књига. Тај податак је изненађујући ако се има у виду да ми нисмо знали за писање тих књига осим у пар случајева. Лично, никога не бих саветовао да их чита. Можда су две добре и истините, остало је гомила измишљотина. Свестан сам да је наша каријера била бурна и давала повода за разне приче али то између корица изгледа сасвим погрешно и могло би лоше да утиче на младе који нас не знају и није им јасно време у коме смо се ми појавили и постали познати.

Криво ми је, такође, што знам да је гро књига исписано са једином намером: згрнути паре на нашем имену. То није у реду.

ПРИПРЕМА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА **Rock** 39

улази се у одаје за спавање и одмор. Једрењак „Бригадон” је, од маја 1983. године, дом супружника Хал.

Обећање вереници

— Кад сам пре тридесетак година срео Џозефин, рекао сам јој да ћемо кад-тад опловити свет — започиње причу Цереми.

Пре тридесет година Цереми Хал је био млади официр Ратне морнарице Новог Зеланда. Служио је осамнаест година, постао заповедник брода, стручњак за борбу против подморница, унапређен у капетана корвете! Године 1965. све је изненадио кад је напустио војску и вратио се на очево имање, фарму Нослин, недалеко од града Крајстчерча на новозеландском јужном острву.

„Бригадон”
(сасвим десно)
после урагана
у Аустралији
код Бризбена

Џозефин и Цереми Хал на прамцу своје лађе у сплитској марици. „Бригадон” је једрењак направљен 1971. године. Халови су га купили од Холанђанина Ван де Штата који живи на Новом Зеланду. Лађа је дугачка 13,6 метара, широка 3,9 метара, кобилица (део брода испод воде) је два метра, а јарбол се уздиже 15 метара изнад палубе...

ЗАБАВНИК НА „БРИГАДОНУ” ЛАЂА КОЈОЈ ЈЕ СВЕТ МАМИ

У СПЛИТСКОЈ
МАРИНИ ПРЕЗИМИЛИ
СУ ЏОЗЕФИН И
ЦЕРЕМИ ХАЛ,
СУПРУЖНИЦИ С
НОВОГ ЗЕЛАНДА,
КОЈИ СУ НАУМИЛИ ДА
ОПЛОВЕ ЗЕМЉИНУ
КУГЛУ. ВЕЋ СУ
ПРЕШЛИ ПОЛОВИНУ
ПУТА

Они су вам на трећем гату. Видећете зелену бродницу. Погледајте она два јарбола што се сјаје и штрче а на њима новозеландска и наша застава. То је „Бригадон” — упутио ме морнар сплитске марине.

Крочио сам на мостић кад се кроз узак отвор кабине промолио вижљаст човек препланулог лица. Цереми Хал. Силазим за њим низ стрме дрвене степенике у утробу једрењака. Упознајем се са Џозефин. Имају госте. Звонко, Сплићанин који ради у Јадранској слободној пло-

видби и његова девојка. Новозеланђанка југословенског порекла која тренутно борави код рођака у Сплиту.

Седимо и разговарамо у највећој соби једрењака. Ово је и гостинска и дневна соба и трпезарија и кухиња. Све на десетак квадратних метара. На средини сто окружен удобним клупама прекривеним јастуцима, у једном углу шпорет на плин, фрижидер и судопера, у

зидове од дрвета усечене полице пуне књига... Кроз врата на дну просторије

Судар с китом

Поверење искусног капетана Хала „Бригадон” је стекао већ на пробном петомесечном путовању око јужнопацифичких острва. Џозефин и Цереми били су сами на лађи усред океана. Запамтили су ноћ кад се брод заљуљао после жестоког удара. Ноћ је била ведром да су се виделе све звезде а пун месечев колач осветљавао пучину као стидљиво сунце сакривено за облаке. Цереми је десетак метара од бока лађе угледао чудовиште које ваља океан. На том месту је шикнуо водоскок... Сударили су се с китом. Да је „Бригадон” са-

ДНЕВНИК

Џозефин и Цереми Хал уредно воде дневник о свом путу око света. Пре поласка на пут договорили су се са организацијом Црвеног крста на Новом Зеланду да шаљу извештаје са свог пута. Хонорара за овај рад одрекли су се у корист гладне деце. До сада је на овај начин прикупљено око 4.000 америчких долара. Кад се врате с пута, намеравају да напишу и објаве књигу.

Приликом нашег сусрета у Сплиту договорили смо се да се јаве „Забавнику” из неке земље и опишу своје пустиловине. Нестрпљиво очекујемо извештај са једрењака „Бригадон”.

рађен од било ког другог материјала а не од гвожђа, распао би се од тог удarca.

— Силна је ово лађа — каже Цереми.

У мају 1983. године Џозефин и Цереми су били спремни за пут око света. Пронашли су човека коме су поверили управљање фармом док се не врате. „Бригадон“ се пуним једрима отиснуо у свет.

— Не можемо да се похвалимо да нам је почетак био срећан. Запловили

рантска врата упловио је у Јадранско море и усидрио се у Будви. 15. октобра прошле јесени. Развио је једра пловећи Бококорским заливом, крај Дубровника, да се 4. децембра 1984. скраси у новој сплитској марини. Џозефин и Цереми презимили су у Сплиту и ту смо их пронашли првог пролећног дана ове године док су се спремали да крстаре Јадраном.

У мају ће се навршити две године како су крену-

ОД МАГЕЛАНА...

Фернандо Магелан, португалски морепловац, први је човек који је кренуо на пут око света. Испловио је са пет бродова из Санлукара 1519. године. Пловио је дуж обала Јужне Америке и кроз пролаз који је касније, по њему назван Магеланов пролаз, доспео до Тихог океана. Магелан није доживео да оплови читаву Земљину куглу. Погинуо је у борби с домороцима на острву Мактан, 27. априла 1521. године. У Португалију се из Магеланове флоте вратио само један брод под заповедништвом Хуана Себастијана де Кано (6. септембра 1522. године).

Наш књижевник и познати морепловац Јожа Хорват обишао је Земљу својом „Бесом“ од 30. августа 1965. до 4. јула 1967. године.

смо поред Аустралије и таман кад смо застали да предахнемо у једној марини близу Бризбејна, доживели смо нечувени бродолом. Однекуд је налетео урагански циклон кад му време није. За ноћ је пало тридесет литара кише по квадратном метру. Јахте у марини освануле су жалосне као да су их читаве ноћи тукла торпеда. „Бригадон“ је опет преживео захваљујући својој челичној грађи. Ипак, оправка је трајала седам недеља.

Опорављени „Бригадон“ пловио је ношен ветровима Индијског океана, ми-нуо Божићна острва, стигао до Маурицијуса, обала Африке... Посада је опловила Рт добре наде, ушла у воде Атлантика и презимила у Кејптауну. Пролеће 1984. године прошло им је у пловидби преко Екватора, поред Ускршњих острва, Свете Јелене и Азора. На овом делу пута поставили су и један рекорд: били су непрекидно 28 дана на океану, односно пловили без иједног пристајања, од Ускршњих острва до Азора.

Лето 1984. је почело кад је „Бригадон“ кроз Гибралтарски теснац упловио у Средоземље, најћудљивије и за једрење најнепо-вољније море. Ветрови се сваки час смењују.

Прошлог лета „Бригадон“ је пристајао у луке на Малти, Криту, Родосу, на турској обали, Пелопонезу... После Крфа, кроз От-

ли на пут око света. До сада су препловили 23.000 морских миља, а то је отприлике половина њиховог пута око света.

Пераст, најлепши на свету

За две године Халови су једрили на сва три океана, препловили десетине мора, али тврде да лепшу обалу од јадранске још нису видели. Најлепша лука за њих је јужноафрички град Кејптаун, а најлепше насеље Пераст у нашој Боки.

Следеће зиме адреса Џозефине и Церемија биће: „Бригадон“, Канарска острва.

— Деца нам редовно пишу и кад имају времена посећују нас у светским лукама у којима се дуже задржимо. Имамо три кћери и сина: Ђулија, Дебора, Филипа и Питер. Сви сујодрасли и раде.

Цереми Хал је недавно напунио 56 година. Њихова средња кћи Дебора је учитељица и наследила је највише пустоловног духа од родитеља. Пре неколико година обишла је читав Нови Зеланд на магарцу.

Џозефин и Цереми напустиће Јадран баш у време кад буде изашао овај број Забавника. Чекају их Британска острва, Скандинавија, Јужна Америка... Планирали су да се, ако их ветрови буду служили као до сада, врате на своју фарму у децембру 1987. године.

Дарко Чварковић

ЛЕГЕНДА О ХАСАН- ПАШИ ПРЕДОЈЕВИЋУ

ЕТО КНЕЖЕ, НЕКА ТИ ЈЕ ТЕЖЕ!

У источној Херцеговини, тачније на подручју данашње општине Билеће, у народу и данас траје легенда за коју многи у овом крају тврде да је истинита.

У уској котлини, у коју се данас угнездило село Пријевор, живела је некад давно породица Предојевић. Домаћин породице био је сеоски кнез који је имао седам синова. Заједно са њим у домаћинству живела је и његова снаха, удовица која је имала само једног сина.

Једнога дана дошли су Турци и отпочели да скупљају данак у крви. Породица Предојевић је морала да да једно мушко дете. Кнез одлучи да у Цариград, у коме су деца васпитавана да постану јаничари, пошаље јединца своје сироте снахе. Узалудна су била сва њена преклињања. Реч домаћинова, а уз то и кнежева, морала се слушати и поштовати.

Мајчино срце није могло да се помири са суровом стварношћу. Уз плач и кукњаву ишла је за караваном који јој је заувек одводио сина у далеку и непознат свет, преклињући стражаре да јој врате јединца. Бичевана стражарским камцијама, уморна од дуга пута и сломљена од сазнања да губи сина, проклињала је злу судбину...

„Тешко мени худој!“, изговорила је на месту које се и данас зове Худо поље. „Куку мени коротној!“, завапила је на тлу данашњег села Корита. „Јао мени каменој!“, крикнула је на месту које се данас зове Камено брдо, и тако редом до Чемерна, где је залелекала: „Чемер мајци до века!“. Ту је исцрпљена пала и, док је караван одмицао низ друм према Фочи и даље према Цариграду, имала је још само толико снаге да довикне: „Сине, не заборави мајку“.

У Цариграду је Ненад Предојевић, како се према причању дечак звао, пошто су га потурчили и дали му име Хасан, свакодневно испољавао изванредну бистрину, снажљивост и храброст. Брзо је учио и још брже напредовао у јаничарској војсци, да би коначно доспео до положаја паше. Међутим, своје родно село, мајку и бездушног стрица није заборавио.

НА ПРИМЕТНУ ГОМИЛУ, НЕДАЛЕКО ОД БИЛЕЋЕ, СВАКИ НАМЕРНИК И ДАНАС БАЦИ КАМЕН УЗ РЕЧИ: „ЕТО, КНЕЖЕ, НЕКА ТИ ЈЕ ТЕЖЕ!“

Једнога дана стигао је са великом војском у свој завичај. Одмах је наредио да му доведу стрица који је још био сеоски кнез. Кад је чуо да му је братић постао велики војсковођа и да га зове, кнез се силно обрадовао. Али његова радост била је кратког века. При сусрету са Хасан-пашом Предојевићем, потрчао је да га загрли, вичући: „Ја сам онај који те је усрећио“.

За својевремену бездушност кнез је био — сурово кажњен. Паша је, на име, наредио да одмах буде каменован. На живог кнеза наваљена је гомила камења. Хасан-паша

ство никада са ње није однео ниједан каменчић.

Хасан-паша Предојевић је потом пронашао своју мајку, али тек кад јој је показао ожиљак од опекотине на левој руци, који је носио још од најраније младости, старица се уверила да је он заиста њен син.

У спомен на своју мајку, Хасан-паша Предојевић је у родном селу подигао цркву и чатрњу, у којој се сакупљала кишница која је у безводној Херцеговини коришћена за пиће, а у Билећи џамију која је била његова задужбина. Црква у Пријевору је већ порушена, а џамија сачувана.

Предојевић оставио је поруку да свако ко туда прође мора да баци по један камен.

И заиста, на велику камену гомилу која се налази на тремећи данашњих села Богдашићи, Бијела Рудина и Пријевор многи пролазници и данас бацају камен уз узвик: „Ето, кнеже, нека ти је теже!“ Народ ту велику наслагу камења зове Приметна гомила, зато што се на њу одувек само приметао, а због веровања у проклет-

Има јединствен, четвртас-ти минарет, а изнад улазних врата у цркву насликан полумесец — симбол исламства. До данашњег дана сачувана је и чатрња из које становници села Пријевора узимају воду и зову је Предојевића чатрња.

Хасан-паша Предојевић је, иначе, историјска личност. Погинуо је приликом опсаде Сиска на Купи, 2. јуна 1593. године.

Забележио
Шћепан Алексић

Ник Лектринс

ОРТВАЈНОВА АФЕРА

**БОРБА ИЗМЕЂУ БУЛА
МИНИТЕ И ДИЈАНЕ
ТАНЕР ИЗАЗВАЛА ЈЕ
НАЈВЕЋЕ
ИНТЕРЕСОВАЊЕ
ПУБЛИКЕ И ЗНАЧАЈНУ
ПРОМЕНУ ЗБОГ КОЈЕ ЋЕ
СВАКАКО УЋИ У
ИСТОРИЈУ**

На табли за посетиоце затрепта најава: Мивани Конин, 27 хонора. Притиснух дугме. Тродимензионална пројекција судије из Момбасе појави се у мојој радној соби на сателиту.

– Уживаћемо у лепом политичком двобоју, зар не? – рече Конин.

Иако је Врховни судија светских избора имао 27 хонора, није се држао званично. Није испитивао. Зато сам га известио да је изборна комора спремна.

– Нова опрема за пријем и преброявање гласова је испробана. Цела изборна емисија – песме двају политичара, научна и уметничка пропаганда и операције сабирања трајаће само четрдесет минута.

– Људе је све теже придобити да гласају – уздахну судија. – Надајмо се да ће Танер и Минита привући публику. Њихови политички програми прилично су узбуркали духове.

– Демоскоп тврди да су заинтересовали 37 одсто бирачког тела.

Опростио сам се од судије и укључио трећи канал. Време избора користи се за важна саопштења.

Савет за рад саопштава: запошљавање и даље зависи од степена знања и поштовања, односно хонора, али због дефицита радних места хонори ће се убудуће давати и за разне приватне делатности хуманог карактера. И даље остаје на снази право неограничене потрошње средстава за живот.

Извесни Салватор Камусо, 12 хонора, тражи десет хиљада добровољаца из разних крајева света за експерименте против непријатних снава животињског порекла.

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

Требало је да још једном разговарам и са увређеним Ортвајном. Директор сателита Матијас Ортвајн, 16 хонора, покушао је приликом нашег првог сусрета да се понаша према мени као наредбодавац. Лепим али одлучним речима морао сам да га упозорим да као Главни контролор технике избора, са 21 хонором, нисам његов потчињени.

Успоставио сам везу са Ортвајновом куполом. Изишао је. Нема га ни у дворани за медитацију у којој се

окупило велико друштво због изборних опклада. Био сам упоран. Наћох га најзад тамо где му није место – у изборној комори.

Нећемо дизати узбуну

– Одмах дођите овамо! – викну Ортвајн кад ућох у траг његовом сигналу. – Нисте обавили посао како треба!

Позвао сам помоћника Исендика да ме прати али и да ми буде сведок. Ставили смо маске и ушли у комору.

Ортвајн је нешто петљао око регулатора азота. Поред њега је био виши техничар Лутмер, 7 хонора.

– Струјање азота јаче је у овој просторији за 6 ендјуса! – урлао је Ортвајн кроз маску. – Да Лутмер није случајно то приметио на контролној табли командног моста, могли бисте да пљунете на резултате избора!

Лутмер потврдно климну главом. Он је проверавао климатске и друге услове за рад свих рачунара на сателиту.

– Каква неодговорност! – настави да виче Ортвајн. – Због оваквог пропуста подноси се оставка!

Исендик приђе регулатору да га подеси на нормалан проток. Псујући и млатарајући рукама Ортвајн изиђе из коморе. За њих, слежући раменима као да ми се извињава, изиђе и Лутмер.

Ортвајн је, на основу прописа о безбедности, имао право да уђе где год хоће на сателиту, али не памти се да је неко без Главног контролора ушао у изборну комору. За незване госте постављају се замке. Извадио сам детектор из цепа усмеравајући га према затварачима осетљивих пријемника. Свуда се појављивао танак светлосни лук, знак да поклопац није отворан. Свуда, осим на кутији у којој се налазио цилиндар за сабирање гласова Дијане Танер.

Исендик пажљиво отвори поклопац и извуче цилиндар. На улазу уређаја била је убачена трансмисиона буба величине зрна грашка!

– Паразит је повезан са Ортвајновом куполом! – рече Исендик. – Мораћемо ово да пријавимо као покушај фалсификовања избора.

Исчупао сам бубу и умирио Исендика:

– Нећемо сада дизати узбуну. Упропастили бисмо изборе. Осим тога, нека Ортвајн верује да може додавати гласове Дијани Танер. То ће олакшати посао истражним органима.

Зов дивљине

Кад смо се вратили са овог неочекиваног посла, изборна емисија већ је била у току. Политички двобој између Була Мините и Дијане Танер новинари су злобно назвали „борба између протеинаца и марсоглаваца“. Манита је предлагао да се буџет од 1200 мега-робота утроши на истраживање хране нових квалитета. Дијана Танер се залагала да се тај светски вишак енергије утроши за подизање сталних насеља на Марсу.

Коцка је одлучила да Минита пева први. Док је певао, ређале су се сцене банкета срећних људи који једу ђаскајући, плодови нових воћака, тањир са примамљивим печењем и сосовима. Жене су нудиле деци кришке зрелих лубеница, живахни старци испијали разнобојне сокове. Песма је била пуна речи сладка, сочан, меден, слан, млечан... Испред екрана су се ширили опојни мириси јела. Основне боје: зелена, светлоплава и наранџаста. Што се тиче музике, Минита се ослањао на виоле, чело и двоструки саксофон.

Нешто старија Дијана Танер веровала је да ће јој помоћи пропаганда типа „зов дивљине“. Користила је претежно бубње, трубе и оргуље. Боје: јаркоцрвена, космичка црна и жута. Певала је високим тоновима. Најчешће речи биле су продор, далеко, изазов, снага, напред, борба, стремљење... Док је певала, ракете су парале небо, астронаути скакали по астеронидима, а роботи у фабрикама на Месецу моћним млазевима секли и заваривали огромне плоче. Све се

смењивало у складу са песмом драматичног ритма. Испред екрана су се ширили опори мириси сагорелог машинског уља, зноја и ракетних гасова.

После наступа политичара њихови научни сарадници објашњавали су и хвалили добробит коју свету нуди један, односно други програм развоја. То је био најдосаднији део емисије. Нису се прославили ни уметници који су направили карикатуре кандидата. Рука чувеног Глауфуса из Лондона неукусно је удебљала Миниту приказујући га као политичара који на питање једе ли човек да живи или обрнуто, одговара забадајући виљушку у тањир макарона. Велики Лу Чи из Шангаја исмејавао је, без много маште, Дијану Танер приказујући је како немилосрдно муштра колонисте по пустарама Марса.

Уследно је позив за гласање. У прорез испод екрана Исендик је избацно своју плочицу и притиснуо црно дугме – гласао је за Дијану Танер. Истим поступком, притиском на бело или црно дугме, гласало се на Земљи, на Месецу и по многобројним фармама – сателитима.

Ја, као стогодишњак, нисам гласао.

Идем далеко!

Резултати избора објављени су одмах, врло парадно. Због неочекивано великог учешћа бирача – 1.458.843.220 гласача или 47,32 одсто изборног тела – било је разлога за славе! Најбољи одзив откако је свет уједињен! Чак су и Европљани, иако им је изборна емисија падала у четири часа ујутро, показали велико интересовање. Гласао је сваки трећи.

Предизборна прогноза потпуно је оманула. Кандидатима су давале подједнаке шансе а победио је Бул Минита са 916.007.657 гласова или 62 одсто. Убедљива победа!

Успоставио сам везу са Врховним судијом Конином. Уживао је у утарњем сунцу седећи у малом врту на морској обали. Кад сам га известио о Ортвајновом прекршају, прилично се изненадио.

– Ортвајна ће казнити, али случај ће изазвати велике расправе, можда и промене.

Конин је био у праву. Још док је Ортвајново суђење било у току, промењен је изборни систем. У финалу ће убудуће учествовати четири кандидата а буџет од 1200 мегаробота поделиће се између два првопласирана. Тако ће бити мање политичких трвења и искушења да се и нечасним средствима утиче на изборе.

Ортвајн и десетак високих стручњака који су били у дослуху с њим оштро су кажњени. Скинути су са руководећих дужности и враћени на нулу. Али, они су били задовољни јер је њихова афера променила изборни систем. Изишли су из суднице узвикујући прве речи програма Дијане Танер: – Велики изазов! Нови домети! Идемо далеко!

У неку руку, био је то знак да је већ почела кампања за следеће изборе.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор BeMak	ИМЕ ФИЗИЧКА АДРЕСА	ВИДИ СЛИКУ!	ФИЗИЧКИ ПЛАМАН (КАО МОЖЕ ДА ЧЕКА)	ФИЗИЧКА ПЛАМАН МАНАНИ	ПЛИВАТИ ИСПОД ВОДЕ	ПРИКЕ БОГОВЕ ОСВЕТЕ	МА- ДАНЕ СРНЕ
СЛИКА ИЗРАЖЕ- НА ВО- ДЕНИМ БОЈАМА	а	к	в	а	р	е	л
ЖЕНСКО ИМЕ	и	е	о	н	о	р	а
СТАНОВ- НИК БОРА	б	о	р	а	н	и	к
ВРСТА МАНА	е	т	е	д	и	ч	е
ЗНАК ЗА ФОСФОР	р	с	ч	у	т	и	и
ПАНЧУТИ	и	о	б	у	м	и	а
АРТИ- СТЕРАЛ, ТОПНИК	и	о	б	у	м	и	а
НАШ ПРАВИ ПЕЊО- ВИГ	и	о	б	у	м	и	а
ПОБЕДА У ШАХУ	и	а	т	и	и	и	а
ПАСАМ (ЛАТ.)	о	и			а	и	и
ЛИЧНА ЗАМЕ- НИЦА	и	и	о	б	а	и	и
ЈЕДНО ИНДИ- ВУДНО ПЕМЕ	и	р	о		е	и	и
РЕЗЕРВ- НИ АЛАТ И ПРИБОР	р	а	и	и	и	и	и
ЗБИРА ИМЕНА ОД БУРЕ	и	е	р	и	и	и	и
УЗВИК ЗА ВАР- ЈЕНЕ ГУСАКА И БУРКИ	и	и	р	и	и	и	и
ЛУТАТИ, МАТИТИ	и	и	а	р	а	и	и
ЗЕМЉО- РАДНИЦИ	р	а	и	а	р	и	и
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ	а	и	о	и	и	и	и
ФИЗИЧ- КИ РО- МАНИ ДЕРИВА- ЦИЈА	и	и	р	и	и	и	и

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

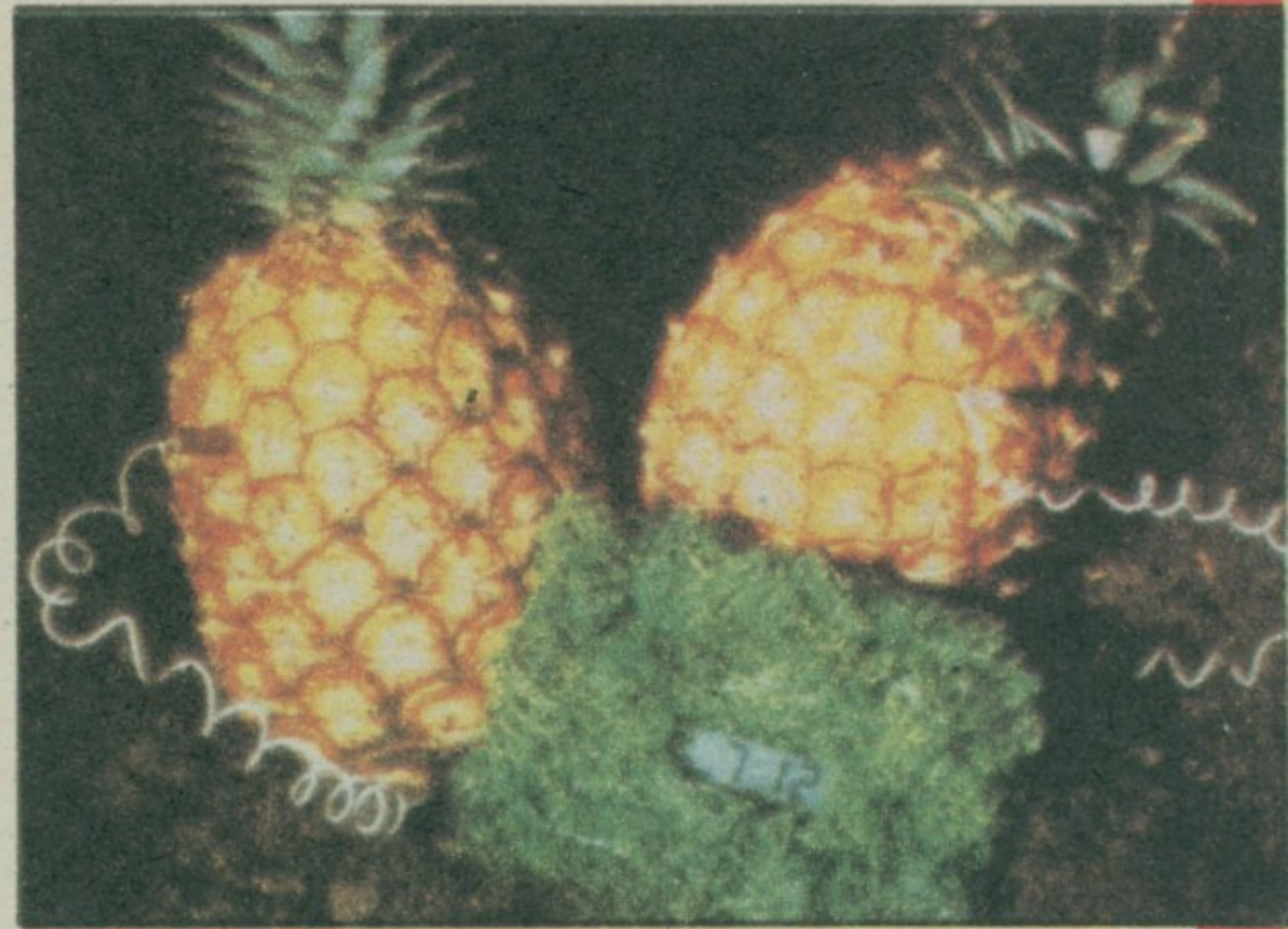
ДАКТИЛОГРАФ

помоћу две лампице упозорава заборавног власника да је време за заливање. То би била једноставнија и јефтинија варијанта овог уређаја. Нешто више кошта „баштован“ који је повезан и са електричном пумпом: а цвеће ожедни, баштован га сам залије.

Музичке чизме, као што им име каже, служе за свирање. Корачајући, власник производи одређене ноте: какав ход, таква мелодија. Међу тридесет изложених било је и мање маштовитих, али зато нешто практичнијих изума: електронски ретровизор који се у часу када на њега падне светлост фарова другог аутомобила аутоматски помера, а затим када могућност да возач буде заслепљен прође, враћа у првобитни положај. Светлећи сигурносни каиш који никада не светли узалуд: заблешти тек када га власник закопча. Цепна пумпа за бициклисте по имену „пуф-пуф“.

Можда ћемо једнога дана заиста куповати неутралну храну Ђорџа Рајмондија: без укуса, мириса и боје. Израђена је на бази протеина из соје, а укус, мирис и боју давали

причвршћује око струка: девет месеци жена осећа све што и права трудница.

Фирма „Алкимија“ изложила је сто који одговара на позив власника. То је, биће, почетак једног дана разговараћемо са столицама, креветима и осталим намештајем.

Зове се „АТ & Т bilding“ и требало би да служи као украсни предмет. Ствар је у томе што овај украс у облику небодера све време гори пламеном који изгледа застрашујуће стварно. Ко воли пожаре, волеће, ваљда, и овакве украсе.

Звучна разгледница сви-

МАНТИЛ ЗА ЛУЦКАСТИ ПРОНАЛАСЦИ

**МОЖДА ЋЕМО ИХ
ЈЕДНОГ ДАНА ЗАИСТА
НАВЕЛИКО
УПОТРЕБЉАВАТИ:
СТОЛОВЕ КОЈИ СЕ
ОДАЗИВАЈУ НА НАШ
ПОЗИВ, ЕЛЕКТРОНСКЕ
БАШТОВАНЕ,
МУЗИЧКЕ ЧИЗМЕ...**

Умарту ове године у Милану је одржана изложба на којој је приказано тридесет предмета, а за неке од њих могло би се рећи да су у најмању руку необични. За сада су све

ПРАВЉЕЊЕ КИШЕ

то само прототипови, али није искључено да ћемо једном заиста и почети да их употребљавамо. Буде ли тако, живот нам више сигурно неће бити сасвим исти.

Зашто бисмо, рецимо, довека морали да се бринемо око цвећа? Уместо нас то би могао да ради електронски баштован. Овај уређај је осетљив на промене влажности земље и у одсудном тренутку

бисмо јој сами, по жељи. (Рецепт будућности могао би да изгледа овако: пакет неутралне хране, три капи црвене боје, пола кашичице циметовог укуса, седам капи јабучног мириса = црвена пита од јабука.)

Ко зна, можда ће и осећај да си у другом стању заиста моћи да се купи (под условом да ти је до њега). У сваком случају, Ан-Клод Јејтс патентирала је вештачки стомак који се

Кишни мантил који у недостатку праве, уз помоћ оптичких влакана, производи лажну кишу: нема капи, али зато изгледа баш као да падају. Шта је киша без мало грмљавине и покоје муње? Мантил за прављење кише прави и то: има уграђено електрично коло које производи звуке грмљавине и блесак муње. Није нарочито корисно, али може да буде забавно.

дела би се вероватно свима. Изгледа као да је обична, с тим што је у њу уграђено мало електронике и једно електрично коло који су програмирани да понове одређену поруку. Прималац само притисне дугме и саслуша шта синтетизовани глас има да му пренесе. (Било би весело кад би једног дана цак пун оваквих разгледница пао, а оне све у исти мах почеле да брбљају.)

М. Илић

МУШКИ СОПРАН

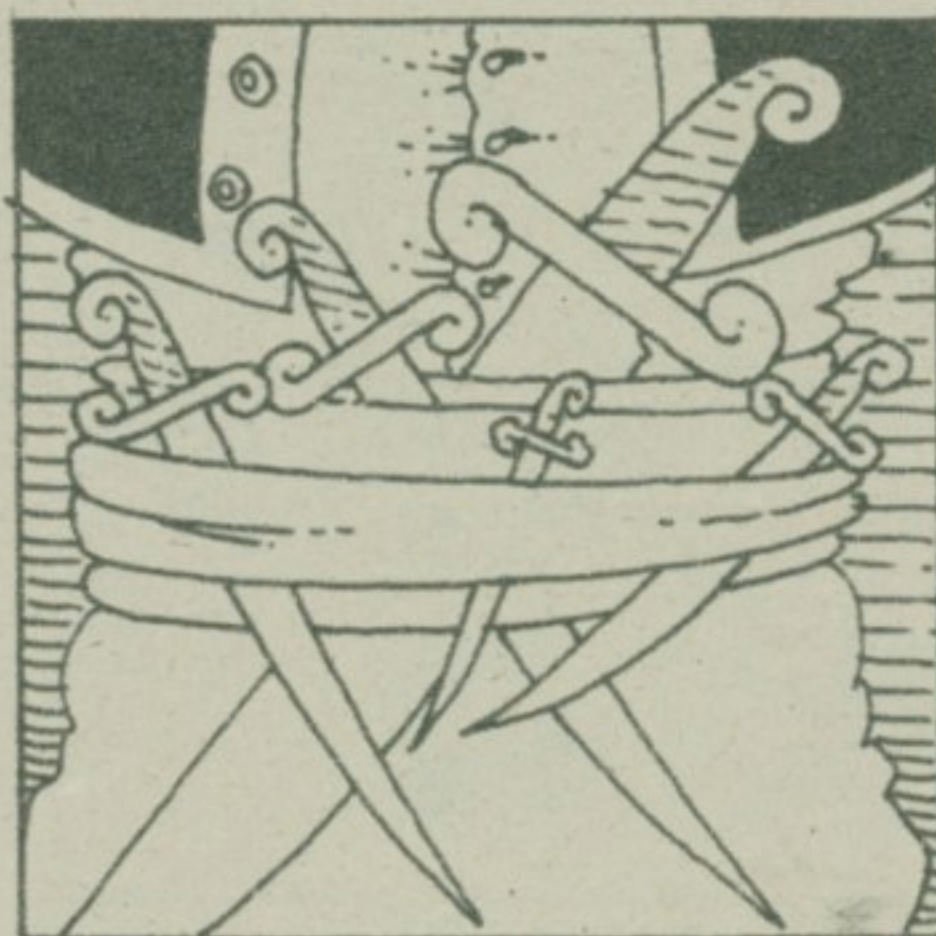
✉ Забавнице,
Волим анегдоте о певачима.
Испричај ми бар једну, молим те.
С. СУЧИЋ
Краља Томислава 14
71000 Сарајево

Не треба нас молити, испричаћемо ти једну згodu.

Пол Плансон, један од највећих светских басова, умео је тако добро да пева сопранске арије да су оперске диве црвенеле и бледеле од зависти.

Партнерка овог сјајног баса једном је у „Фаусту“ изненада остала без гласа усред своје сопранске партије. Стојећи иза кулиса, Плансон је наставио тамо где је она стала дајући јој знак да само отвара и затвара уста док се не прибере.

Представа је спасена, а познати музички критичар је у свом приказу написао: „Маргарета је била врло добра. У једном тренутку је тако дивно запевала да сам имао утисак да се из њених гласних жица ори – туђи глас!“

И ПРИПАСА САБЉУ ДИМИСКИЈУ...

✉ Љубитељ сам старог оружја и желео бих да имам сабљу димискију. Занима ме да ли она може негде да се нађе.

МИРСАД ХАЦИХАСАНОВИЋ
Рударска 19
75000 Тузла

У нашим народним песмама често се спомиње сабља димискија, димишкиња, димишћија, демискија, дамаскиња, коју су донели Турци својом најездом. То је врста сабље од челика коју су израђивали ковачи у Дамаску по којем је и добила име. Код нас су димискије коване у Призрену и Сарајево, где су до 1878. године радили чувени сабљари. Од тог доба, кад је ватрено оружје већ увелико било у употреби, ове сабље више се не праве. Забележено је да су ковачи димискија још 1477. године имали у Сарајеву своју засебну чаршију. Вук Стефановић Караџић је, поред многих стихова у којима се спомиње ово оружје, забележио и следећи: „И припаса сабљу димискију...“

Дакле, осим у народним песмама и музејима, димискија више нема.

СЕДАМ ГОДИНА НЕСРЕЋЕ

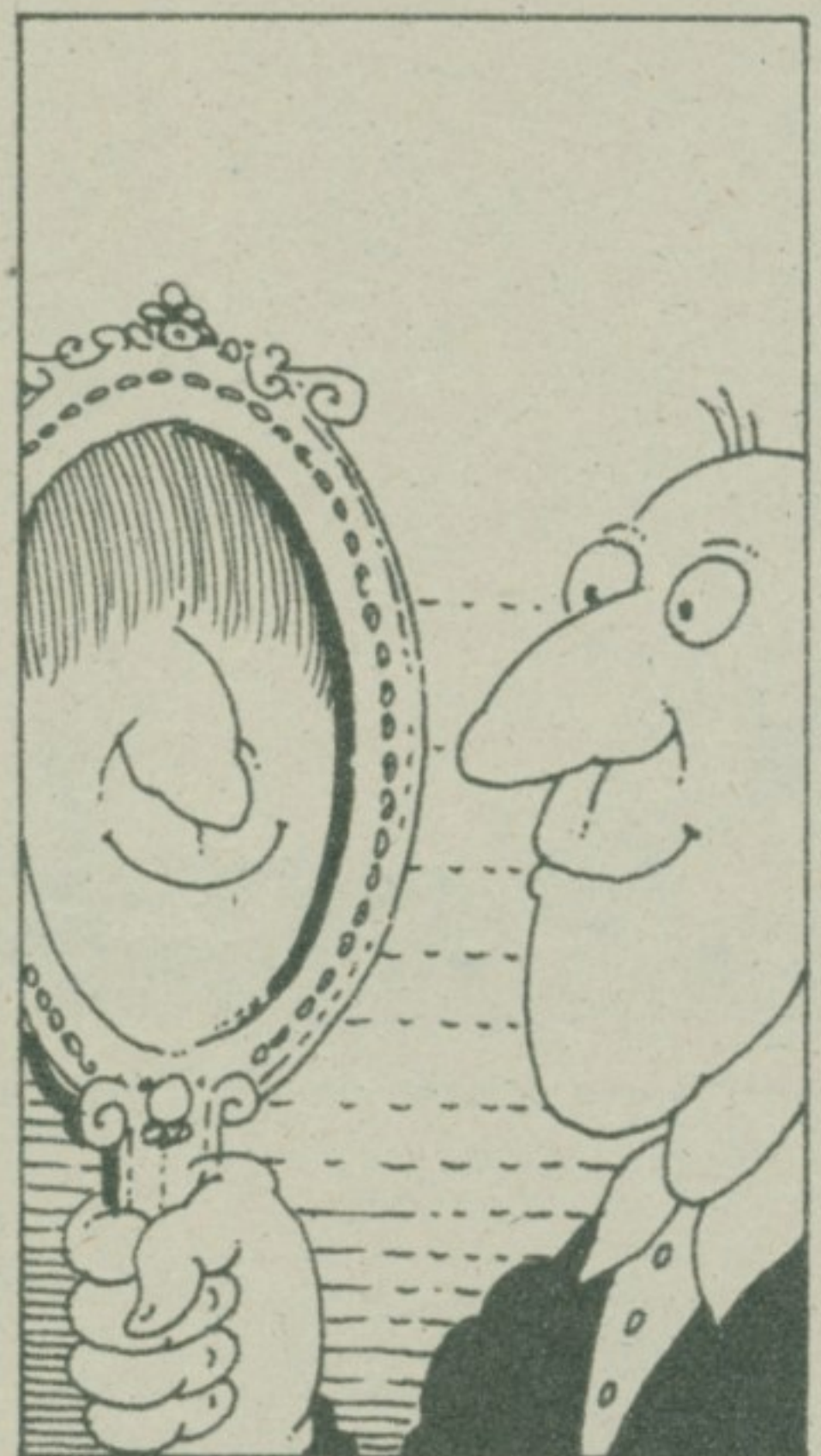
✉ Ко је измислио прво огледало?
АЛЕКСАНДАР АНДРЕЕВСКИ
Андреа Зоограф 24а
91000 Скопје

Равна површина воде била је, вероватно, прво огледало у којем је праисторијски човек угледао своје космато лице. У оваквом огледалу свој лик видео је и митолошки младић Нарцис: заљубљен у себе – суновратио се у воду и утопио...

Као тоалетни прибор, огледало се појављује тек у старом веку, код Египћана, а најстарији примерци потичу из трећег миленијума пре наше ере. Античка огледала имала су најчешће облик кружне, углачане плоче од бронзе, бакра, сребра или злата с дршком од дрвета, кости или слоноваче. Наличја оваквих огледала била су богато украшена угравирањем митолошких сценама.

У старом Риму први пут се употребљавају и стаклена огледала, начињена тако што је испод стаклене плоче стављен лист од олова, калаја и, понекад, злата. У средњем веку мала џепна огледала чест су део женске ношње у Европи.

Стаклена огледала, са амалгамом живе и калаја, добијају ширу примену тек од 16. века се у документима спомињу већ у 13. веку. Мајстори из Нирнберга, где од 1373. године постоји и њихов еснаф, снабдевали су огледалима цело европско тржиште све до 16. века. У истом столећу развила се снажна индустрија огледала у Венецији (Мурано). Од 1665. године

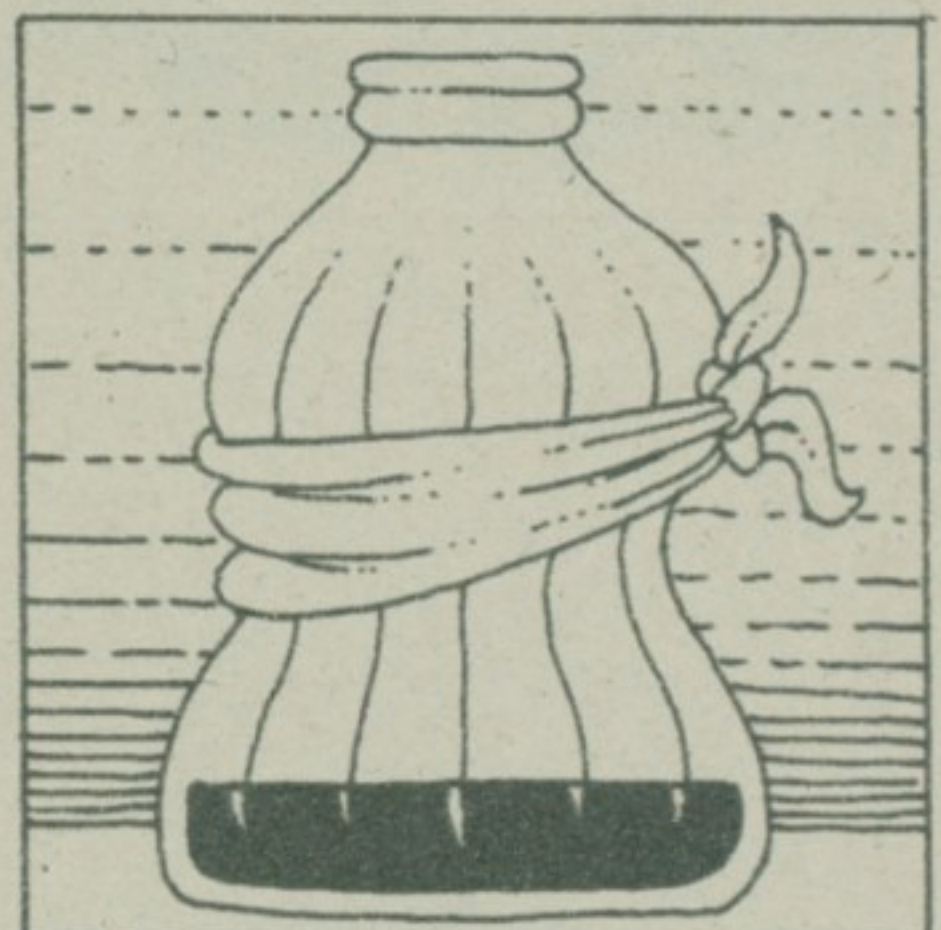
млетачки мајстори уче Французе прављењу огледала. Велика зидна огледала, којима се у 17. веку украшавају читаве дворане феудалних двораца, међу њима и Версаја, временом постају украс готово сваке имућније куће. У 19. и 20. веку огледало је саставни део намештаја приватних кућа и јавних зграда.

По народном веровању, огледалу се приписује натприродна моћ. Наводно, разбијено огледало доноси седам година несреће.

ЗАГОНЕТКА ЗВАНА КОКА-КОЛА

✉ Читала сам негде да кока-кола има тајну свог састава и зато је тако посебна. Да ли је неко открио ту тајну.

ИВАН ЛАСИЋ
Жудросица 3
Дубровник

Кока-кола је несумњиво једно од најпопуларнијих пића на свету, њоме гасе жеђ у 155 земаља наше планете, па ипак, осим неколико изабраних, нико од стотина милиона њених потрошача заправо не зна шта пије.

Хемичари из конкурентских фирми годинама лупају главу анализирајући састав овога пића и до сада су успели да открију следеће: 99 одсто кока-коле састоји се од газиране воде, прженог шећера, фосфорне киселине, кофена, екстракта опалог лишћа биљке коке и плодова друге једне биљке – коле. Оног једном проценту састава који носи тајанствен назив „мерхандиз-7-икс“ анализа не може ништа. Компанија, разуме се, неће никоме да открије тајну, чак одбија да објави ко су поверљива лица која знају хемијску формулу „7-икс“. Сматра се да се број упућених креће негде око десет особа.

А шта би се десило кад би они одједном заборавили састав овог више него популарног пића? Морали би да се састану и сви заједно пођу у комерцијалну банку „Траст компани Џорџија“ где у најдубљем подруму, у једном блиндираном сефу, под седам брава лежи папир са потпуном формулом.

Али да би се сеф отворио, потребно је да се састане одбор свих директора банке који ће одлучити хоће ли или неће дати дозволу да се формула прегледа. Тек после тога сеф може бити отворен, у присуству представника власти државе Џорџије и то у строго одређено време. Ни минут раније или касније! Зашто то? Да није у сеф монтиран сатни механизам с темпираном мином? Можда, ни то нико не зна.

ЉУБАВ ПО ЗАКОНУ

✉ Молим те да ми одговориш на једно, за мене веома

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић
Руководилац ООУР Издања за младе
„Политикин забавник“
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Вио

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Владимир Антић, Добривоје Арсић,
Ариф Бозаци, др Радослав Ђокић,
(заменик председника), др Радомир
Животић, Зорица Ивановић, Љуби-
слав Лилић, Каћа Милетић, Бранисла-
ва Митровић, Мирјана Моравчевић,
Раденко Павловић, Рукица Петро-
вић, Радомир Ристић, Снежана Ста-
менковић, Јелисавета Суруџић
(председник), Зорица Ђеран, Светла-
на Шукартовић. Чланови Савета из
редакције: Влада Булатовић Вио,
Вера Смиљанић, Диего Варагић,
Мирјана Маринковић, Душан Глушац
и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Ол-
га Вукадиновић, Душан Глушац, Бо-
јана Дожић-Стојковић, Светлана Ива-
новић, Мина Илић, Соња Јашовић
(графичко-технички уредник), Мирја-
на Крстуловић, Иван Лончер, Мирја-
на Маринковић (уредник стрипа), Пе-
тар Милатовић, Весна Милић, Ненад
Мироновић, Зора Меденица, Нада Не-
вајдић, Вито Недељковић, Биљана
Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран
Петковић, Радоје Савић, Вера Сми-
љанић (уредник), Весна Софрено-
вић, Недељка Сташић, Даринка То-
доровић, Миленко Тодоровић, Ми-
лош Томић и Бранислава Црномар-
ковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ –
ООУР Издања за младе „ПОЛИТИ-
КИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29,
11001 Београд. Поштански факс 124.
Телефони: секретаријат 324-471, ре-
дакција 324-483, техничка редакција
326-620, централа 324-191 и 325-761.
Рукописи, фотографије и цртежи се
не враћају. Огласна агенција: Маке-
донска 35/1, тел. 322-711. На основу
мишљења Републичког секретарија-
та за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не
плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 60,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 663,00 динара, полуго-
дишња 1.326,00 динара, годишња
2.652,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 1.326,00 динара, полуго-
дишња 2.652,00 динара, годишња
5.304,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун
број 60801-601-29728 уз обавезну на-
знаку НО „Политика“ ООУР „Прода-
је“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	\$ 22.-
СР НЕМАЧКА	ДМ 65.-
ШВЕДСКА	Шкр. 189.-
ФРАНЦУСКА	Ффр. 198.-
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 55.-

Уплате из иностранства слаати на де-
анзни рачун НО „Политика“ код „ИН-
ВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун
број 60811-620-63-257300-00054 уз
обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА
ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

Насловна страна:
НЕНАД МИЛИЋЕВИЋ

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Рајко Јерковић, Огњена
Прице 66, 44250 Петриња –
има 14 година, сакупља хе-
мијске оловке, воли музику и
спорт.

Сања Танасковић, У санџач-
ке 12, 73240 Вишеград – има
16 година, воли музику.

Дијана Вренцоска, Раде
Кончар 9, 92310 Винаца –
има 13 година, воли музику и
спорт, сакупља салвете, раз-
гледнице и постере.

Марина Каурић, Загребачка
11, 44250 Петриња – има 13
година, сакупља књиге, воли
музику.

Барбара Бренко, Спинчиће-
ва 2, 51440 Пореч – има 12
година, воли музику и спорт.

Весна Чуић, Насеље Јосипа
Козарца 34, 54550 Валово –
има 14 година, воли музику и
животиње, сакупља салвете,
значке и украсна писма.

Adamko Boguslav, 55-029
Przedmość 42, Gmina: Środa
Ślaska, Wrocław, Poland –
има 18 година, воли спорт,
музику и филм, језик дописи-
вања немачки, руски, пољски.

Ева Катона, Жарка Зрења-
нина 4, 24440 Сента – има 11
година, сакупља марке и рет-
ке новчиће, воли спорт.

Соња Величковић, Петра
Драпшина 1/14, 17510 Вла-
дичин Хан – има 14 година,
воли музику, сакупља значке
и марке.

важно питање: да ли је дозвољен
брак између рођака трећег степена
сродства?

АЛЕКСАНДРА,
11000 Београд

У нашој републици брак је до-
звољен између рођака четвртог
степен сродства.

ГОЛМАН СА ОРДЕНОМ

✉ Шта сада ради Иван Ђурко-
вић, некадашњи голман
Партизана и репрезентације. Знам
да је дуго бранио за француски
клуб „Сент Етјен“ и знам да је још у
Француској, али не знам шта ради и
од чега живи.

ВЕСЕЛИН ТОМАШЕВ
Маршала Тита 7
Панчево

Иван Ђурковић, један од најбо-
љих голмана које смо имали, не-
давно је опет био у центру пажње.
Пред утакмицу Југославија –
Француска у Сарајеву добио је од
владе Републике Француске злат-
ни орден за заслуге у спорту који
досад није добио ниједан странац
у земљи галских петлова.

Разлог: популарни Ђуре је девет
сезона био први голман „Сент Ет-
јена“, одиграо 463 утакмице, чети-
ри пута био првак Француске, три
пута освајао национални куп, јед-
ном био полуфиналиста а једном
финалиста у Купу шампиона, јед-
ном играо у полуфиналу Купа УЕ-
ФА. У анкети познатог „Франс
фудбала“ 1976. за најбољег фудба-
лера Европе поделио је 3. и 4.
место са легендарним Јоханом
Кројфом.

Уз све то, наш Иван Ђурковић је
био помоћник тренеру Мишелу
Идалгоу на Светском првенству у
Шпанији 1982, када су Французи
освојили четврто место и, по мно-
гима, приказали најбољу игру. Ђур-
ковић је био задужен за голмане.

Могло би се рећи да се, стица-
јем многих околности, Ђурковић
данас опростио од фудбала и по-
светио се, како се то каже, свет-
ском бизнису. Прво је у фирми
„Сигур фрер“ био задужен за везе
са јавношћу, а пре осам месеци је
у компанији АФЛ, концерну десет
највећих произвођача опреме (од
косачица до сателита) постављен
на место директора за пословање
са социјалистичким и несврста-
ним земљама.

Због природе посла све чешће
је у Југославији – најмање десетак
дана месечно – али и због породи-
це: супруга Снежана и кћерке Ела
и Ана живе у Београду, а мајка и
брат у Мостару.

ИГРАЈТЕ СЕ БРОЈЕВА И СЛОВА

✉ Шаљем вам једну игру –
тест у нади да ће забавити
ваше читаоце?

Овај тест нити мери степен ваше
интелигенције, нити богатство вашег
речника, нити прикривену склоност
ка математици. Решавајући га, до-
бићете слику о сопственој досет-
љивости и окретности властитог ду-
ха.

Не дозволите да вас тешкоће
обесхрабре. Мало је оних који из
првог покушаја одговоре на више
од десет питања. Решење се обич-
но нађе касније, у тренуцима опуш-
тености – и то неочекивано.

А сад задатак: дат је карактерис-
тичан број и почетна слова речи на
које се број односи. Треба да нађе-
те које су то речи. Ево вам кључа за
решење шифри.

На пример:
30 = С. А.
Решење: Слова Азбуке (Абеце-
де)
Имате кључ, руку и главу. Срећ-
но.

- 4 = Г. Д.
- 90 = С. у П. У.
- 7 = С. Ч.
- 29 = Д. Ф. у П. Г.
- 1001 = А. Н.
- 52 = К. у Ш. (без Ц)
- 1 = К. Н.
- 11 = И. у Ф. Т.
- 6 = К.
- 100 = С. Ц. – Т. К. В.
- 2 = Л. У. М.
- 32 = З. у Г.
- 64 = Ш. П.
- 5 = П. Ј. Р.
- 103 = Х. Е.
- 3 = Т. у Х.
- 12 = З. З.
- 3600 = С. у С.
- 9 = П. С. С.

20. 20 = П. О. Т.

РЕШЕЊА:

- Годишња доб
- Степен у праву углу
- Светских чуда
- Дана фебруара у првоступној
- Арапска чов
- Карте у шпилу (без покера)
- Како ниједан
- Играча у фудбалском тим
- Континентна
- Целзизуса – температура
- Кључања воде
- Поша убише Милоша
- Зуба у глави
- Шлаховска поља
- Прстију једне руке
- Хемијске елементе
- Трећу у хокеју
- Знакова зодијака
- Секунда у сату
- Планета Сунцевог система
- Питања овог теста

М. ИВАНИЋ
11000 Београд

